

ПОЛИТИКИН

4

динара

БРОЈ
1241

ЗАБАВНИК

10.10.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП
АВАНТУРЕ
ХАКЛБЕРИ
ФИНА

Ripley

Веровати или не!

ИМПЕРАТОР АУРЕЛИЈАН

КОЈИ ЈЕ
ВЛАДАО
РИМСКИМ ЦАРСТВОМ
ОД 270. ДО 275.
УБИО ЈЕ,
ДОК ЈЕ БИО
ВОЈНИК,
900 НЕПРИЈАТЕЉА
У БОРБАМА
ПРОТИВ ПРСА.
САМО У ЈЕДНОЈ
ЈЕДНОДНЕВНОЈ БИЦИ
ОД ЊЕГОВЕ РУКЕ
ПАЛО ЈЕ
48
САМАРИТАНА.

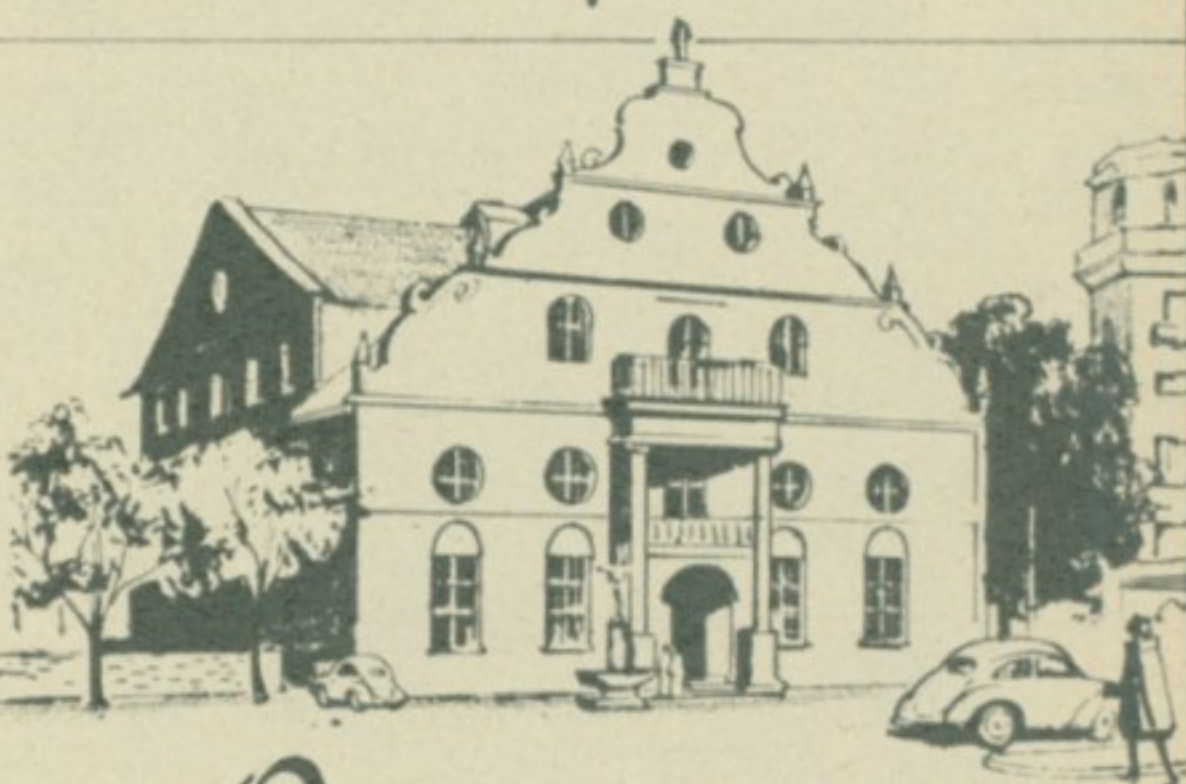
НАЈВЕЋИ ГЕЈЗИР НА СВЕТУ

НАЛАЗИ СЕ У ГРОТЛУ
ВУЛКАНА ПОАС У КОСТАРИКИ.
ГЕЈЗИР ПОКРИВА ПОВРШИНУ
ОД 37 АКАРА, ДУБОК ЈЕ
ПРЕКО 300 МЕТАРА,
А СТУБ ВОДЕ КОЈУ
ИЗБАЉУЈЕ ВИСОК ЈЕ
110 МЕТАРА.

МАХАРАѢА РАМ ЧАНД РАО

КОЈИ
ЈЕ
ВЛАДАО
ИНДИЈСКИМ
ГРАДОМ
ЏАНСИ,
ОД
1835.
ДО
1838.
БИО ЈЕ
ГУБАВАЦ.

Отонеум

У КАСЕЛУ
ПРВА ЈЕ ПОЗОРИШНА
ЗГРАДА У НЕМАЧКОЈ
ПОДИГНУТА 1604. ГОДИНЕ ЗА
ЈЕДНУ ПУТУЈУЋУ ПОЗОРИШНУ
ГРУПУ ИЗ ЕНГЛЕСКЕ КОЈА ЈЕ
ИСКЉУЧИВО ИГРАЛА ШЕКСПИРОВА
ДЕЛА, ЗГРАДА ЈЕ КАСНИЈЕ
СЛУЖИЛА КАО ЦРКВА, ПОРЕСКА
УПРАВА, ГИМНАЗИЈА И МУЗЕЈ.

У ПЛЕМЕНУ ДУСАН,
КОЈЕ ЖИВИ
НА
БОРНЕУ,
ОБАКВЕ
ГЛИНЕНЕ ПОСУДЕ
ПОШТУЈУ
КАО
БОЖАНСТВА.

ПУЧИ

ПАС-ПЕКИНЕЗ
ПОРОДИЦЕ КУРЦ
ИЗ ОМАХЕ
(САД)
ЖИВЕО ЈЕ
27 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

Рисан је најстарије насеље у Боки. Основало га је илирско племе Ризнители по коме је и назван.

Најтањи струк имала је Ката-рина Медичи (1519-1589) — 33 сантиметра.

ледена киша је у ствари си-тан град, а не снег.

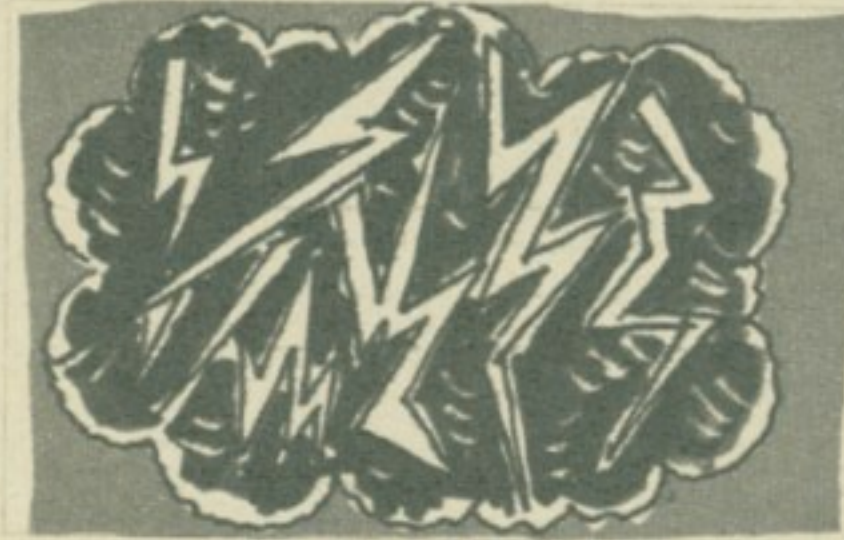
на једном скупу гинеколога недавно одржаном у Америци закључено је да жене у почетку трудноће, све до другог, па чак и трећег, навршеног месеца, могу слободно да се баве спортом. Као пример поменуто је да су на Олимпијади 1956. године међу носиоцима златних медаља биле и три жене које су очеки-вале бебу.

мирис који се добија из жлез-де азијске животиње мошус то-лико је јак да се осећа чак и разблажен од један према сто милијарди.

сваког дана блесне на Земљи више од осам милиона муња.

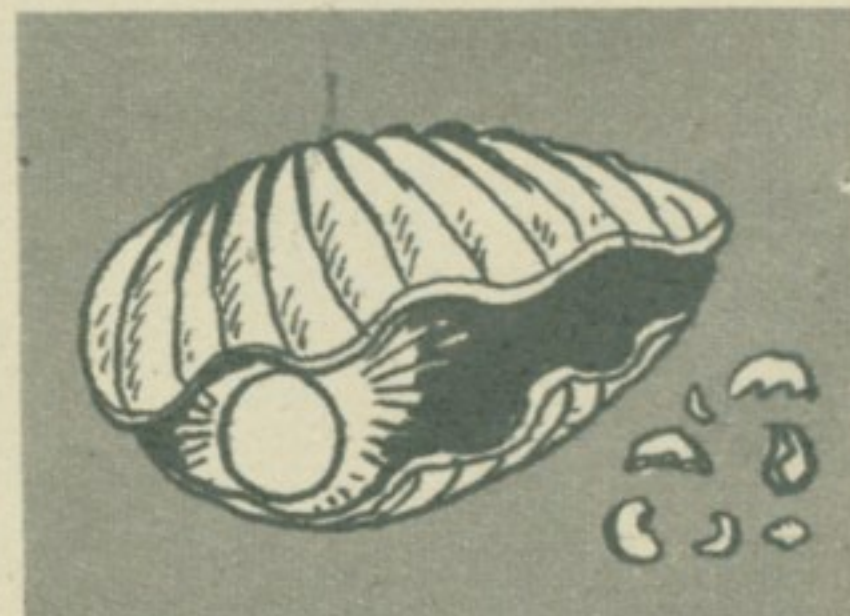
балет „Лабудово језеро“ од Чајковског изведен је први пут у Москви 1877. године, али без нарочитог успеха.

од свих животиња паукови могу да живе на највећим виси-нама — чак и на 7.500 метара. Тамо се они хране оним што им нанесе ветар.

самлевени ситни бисери ко-ришћени су некад за прављење средстава за балсамовање и за

справљање неких лекова. Данас се ти мали бисери, нађени у шкољкама, не користе у меди-цини али су драгоцени у преду-зећима оптичке индустрије за плаћање сочива.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Шестог јуна 1944. године савезничке армије, под командом генерала Ајзенхауера, искрцале су се у Нормандији. Упркос огорченом отпору Немаца „Атлантски зид“ је попустио под пакленим притиском британских, канадских и америчких дивизија.

Хитлер је на инвазију одговорио „тајним оружјем одмазде“ — летећом бомбом „V-1“.

Седам дана после искрцавања савезничких трупа, 13. јуна у праскосорје, стражар на једној осматрачници у Кенту зачуо је необичан звук. Долазио је с неба и био сличан брујању мотоцикла. Кроз сиву измаглицу стражар је угледао предмет који је личио на цигару. Остављао је за собом дуги пламени траг. Летео је према Лондону. Стражар скрену ручицу телефона.

Прва „летећа бомба“ пала је на Енглеску, на Сванс комб 13. јуна у 4 часа и 18 минута. Друга је ударила у Какфилд 4 минута касије. Три минута затим једна „V-1“ погодила је мост Гроув Род у Ветнал Грину, убила 6 људи, 9 тешко ранила.

За Лондон су настали тешки дани. „Летеће бомбе“ падале су једна за другом. До 31. августа на британску престоницу и њену околину пало је 8070 „V-1“.

Хитлерово „тајно оружје одмазде“ био је мали авион без посаде кратких крилца, с млазним мотором и аутоматским управљачем.

Носио је 600 кг експлозива. Његово дејство је било ужасно: сурвавао се на унапред одређени циљ, експлодирало и рушило све у кругу од 150 метара.

— Збрисаћу Лондон с географске карте! — претио је Хитлер.

„Ефект новог немачког оружја утицао је на морал Енглеца, и то не само цивила!“, забележио је генерал Ајзенхауер. „Војници на фронтима узнемиравали су се због драгих и блиских у Енглеској!“

— Од тих ђаволских бомби нема одбране! — очајавали су Лондонци. — Све ће разорити!

НЕ ПОМАЖЕ АВИЈАЦИЈА

Седамнаестог јуна 1944. године у штабу за одбрану Лондона владало је мрачно расположење.

— Учинили смо све што смо могли, али су само у току прекјучерашње ноћи 144 „V-1“ прелетеле Ламанш, а од њих су 73 по-

годиле Лондон! — рече један члан штаба. — „V-1“ лете на висини између 800 и 2000 метара. Око Лондона подигли смо завесу од 2000 балона до висине од 2000 м, али „летеће бомбе“ ипак пролазе. „V-1“ лете брзином од 560 до 650 км/ч, зависно од правца и брзине ветра. Теоретски, наши најбржи авиони могу их напасти. Досад су оборили само незнатан број. Једна артиљеријска линија дочекује „V-1“ на обали, друга на граници Лондона, али „летеће бомбе“ упркос свему пролазе!

— Не помаже балонски бараж, а артиљерија још мање! — рече један технички стручњак. — Не помаже ни авијација! Наши ловци нападају „летеће бомбе“ над Острвом, тек кад их на њих упозоре радар. А онда је већ касно да се обрачунају с њима, јер је растојање од Кенала до престонице прекратко. Наши ловци морају да лове „V-1“ далеко над морем, много пре него што оне стигну над Острво!

— Како то замишљате? — нервозно га запиташе шеф штаба. — Како да их нападну пре него што „летеће бомбе“ открију радари?

— То не знам! — рече мирно техничар. — Али знам да у Великој Британији постоји једна ловачка јединица која је дорасла сваком послу па и том!

— Вероватно мислите на оне момке из ескадриле „Гавран“? — запиташе начелник штаба.

— Да! — одговори техничар. — Ваш на њих мислим!

ЈЕДАН ПРОТИВ ПЕТНАЕСТОРИЦЕ

Сутрадан изјутра, 18. јуна, ескадрила „Гавран“ добила је наређење да крене у лов на „летеће бомбе“.

Ескадрила „Гавран“ била је посебно обучена за најтеже и најрискантније задатке: упад у немачке луке на атлантској обали, муњевите нападе из бришућег лета у дубокој немачкој позадини, рушење мостова на главним саобраћајницама непријатеља. Кад би „Би-Би-Си“ док је над Ламаншом беснело невреме и метеоролози га прогласили „нелетачким“, јавио да су британски пилоти извели успешну акцију

у некој немачкој луци или индустријском центру. Знало се да су то урадили „они вратоломци из ескадриле Гавран“.

Најпознатији пилот познате ескадриле био је „слободни“ Француз, капетан Жан Маридор, који се одмах по слому Француске у рибарском броду за време једне олујне ноћи пребацио у Енглеску и пријавио се као пилот. Постао је славан у Британији кад се, не размишљајући ни часка, сасвим сам упутио у битку против 15 „фоке-вулфова“ који су се управо престојавали да изруче бомбе на лучки град Фокстон. Чим је спазео немачке ловце-бомбардере Маридор је повикао у ларингофон:

— Нападам непријатеља над Фолкстеном! У помоћ!

Затим се као осип, гађајући из топова и митраљеза, ступио на немачку формацију и већ у првом налету оборио једног „фоке-вулфа“.

Немци су се збунили. Герингови питомци нису могли да поверују у то да их напада само један усамљени пилот у „спитфајеру“.

СМРТОНОСНЕ СТЕНИЦЕ

— Његова храброст спасла је болницу и
животе многих рањених војника и де-
це — стајало је у писму упућеном вере-
ници Жана Маридора, најпознатијег пило-
та чувене британске ескадриле „Гавран“.

— Иде! — рече поручник
Болс.

„Спитфајер XIV“ је у
ниском лету, под пуним га-
сом, дохујао на аеродром.
у елегантном изражу се
пропео увис, а затим је пи-
лот три пута махнуо кри-
лима!

— Згњечио је „стеницу“!
— Аустралијанац Фокнер
одушевљено баца капу у-
вис.

Двадесетак минута касни-
је Жан Маридор је причао
о свом првом лову на „ле-
теће бомбе“ које су „Гав-
ранови“ прозвали „стени-
цама“.

— Тек трећу сам ухва-
тио, прве две су ми побег-
ле! Момци, „стенице“ мора-
те гађати с одређене да-
љине, са око 200 метара.
Мале су, и ако пуцате с
веће даљине промаћите, а
ако је погодите с мањег
растојања експлозија ће
вас однети у пакао! Мене
је експлозија бацила увис
као да сам мехур од сапу-
нице! Најбоље је поставити
се изнад „стенице“, пустити
је да пролети испред вас,
рити се за њеним трагом,
мало са стране да вас не
омета млаз из ракетног мо-
тора, нанишанити, прићи
на 200 м, опалити и одско-
чити у истом трену!

У следећа три дана ес-
кадрила „Гавран“ је обо-
рила укупно 11 „стеница“,
а Маридор сваког дана по
једну. Четвртог дана чи-
кило се да „слободни Фран-
цуз“ нема среће. Два пута
се вратио празних резер-
воара.

— Јалов дан! — пожалио
се команданту. — ниједну
нисам угледао. Полетећу
још једном!

Узлетео је с поручником
Болсом као пратиоцем. Тек
што су надлетали обалу
Ламеша, Маридор је уг-
ледао „летећу бомбу“. По-
вукао је команде према се-
би, попео се за две стотине
метара изнад путање „V-1“
сачекао да она пролети ис-

под њега, а затим се обру-
шио за њом. „Летећа бом-
ба“ расла је у његову визи-
ру. Кад је оценио да је уда-
љена 200 м нанишанио је.

— „Жути! — зачуо је
Болсов глас у слушалица-
ма. — Још једна „стеница“!
Нападам!

Тог тренутка је Маридор
отворио ватру. Први рафал
је промашио. Од другог се
„V-1“ претворила у велики
пламени цвет, а „спитфа-
јер“ је одскочио као чигра.

КРИЛОМ — УМЕСТО ТОПОВИМА

Док су комади „стенице“
ковитлајући се падали пре-
ма мору, Маридор је угле-
дао пратисца како гони дру-
гу „летећу бомбу“. Видео је
како из Болсових топова
севају пламичици, али је
„V-1“ роботски равнодушно
и даље летела према запа-
ду, удаљујући се од гонио-
ца.

— Препусти мени! — вик-
ну Маридор у ларингофон.

Морао је да жури. „Сте-
ница“ је већ била далеко
над копном, приближавала
се балонској завеси око
Лондона. „Спитфајер“ се
обрушавао максималном бр-
зином од 900 км на час и
кад се приближио „стени-
ци“ на 200 м, Маридор је
испалио салву из топова.
Уз грмљавину „V-1“ се рас-
пала.

— Одлична представа,
„Жути!“ — зачуо је Мари-
дор пратиоцев поклик. —
Честитам!

Те вечери, после кратке
прославе у бази, Жан Ма-
ридор је пожурио на сас-
танак с вереницом Џин
Лемберн која је такође би-
ла официр у помоћним је-
диницама РАФ-а.

Дан после двоструког уло-
ва Жана Маридора у бази

ескадриле „Гавран“ одигра-
ло се нешто необично.

— Не знам како да ка-
жем шта осећам сваки пут
кад нападам „стеницу“! —
наредник Вилсн је уз ча-
шу пива осетио потребу за
неком врстом исповести. —
Знате, другари, да нисам
зелемба! Од 1942. се ту-
чем с „месершмитима“,
„хајнкелима“, „јункерси-
ма“. Али, друго је, кад се
судариш с обичним ловач-
ким авионом. И кад је тај
авион бржи и боље наору-
жан. Знаш да у њему седи
човек какав си и ти, од
крви и меса. Човек спосо-
бан за опасан контрапад,
али и да се уплаши, да
погрешни. Рањив. Но кад
год кренем против „летеће
бомбе“, против робота без
осећања и без слабости, обу-
зима ме нелагодност. Увек
морам прво да победим не-
што у себи да бих напао не-
ку „стеницу“!

У тај мах у кантину упа-
де Аустралијанац Фокнер.
Лице му је било мрачно.
Псовао је кроз зубе.

— Шта ти је? — запита
га један пилот. — Да ти
нису дали одсуство? — на-
шали се.

Фокнер седе и тресну
шаком о сто.

— Тај уображенко из оба
вештајне сматра да сам ла-
жов! Не верује ми да сам
крилом оборио „стеницу“!

— Ма немој! — исцери
се наредник Вилсн. — Не
верује ти да си крилом обо-
рио „V-1“!

— Крилом, дабоме! —
викну Фокнер. — Прогонио
сам ту проклету „стеницу“,
испуцао на њу сву муници-
ју, а њој ништа, као да
је била уклета! Нисам хтео
да је пустим. Једноставно,
нисам хтео! Био сам суви-
ше љут! Пришао сам јој уз
бок, подвукао врх мог кри-
ла под њено крило, поди-
гао је, скренуо је с путање
и одбацио је. Пала је на
ледину, далеко ван Лон-
дона. Никог није убила!

Прекаљени пилоти врте-
ли су главама. Тај загр-
љај с товајом динамита
чинио им се сувише не-
стваран.

— Не верујете ми ни ви?
— дрекну Аустралијанац.
— Ни ви?

— Ја ти верујем, Фокне-
ру! — рече озбиљно Жан
Маридор који је усамљен
седео у углу кантине. —
Сутра ћу и ја то покушати.
Хоћеш ли да заједно по-
летимо у лов?

Уто уђе официр Интели-
генс сервиса, приђе љути-
том Аустралијанцу и пруж-
и му руку:

— Измињавам се, Фокне-
ру! Механичари су на врху
левог крила твог авиона
нашли огреботине и свеже
трагове боје којом су офар-
бане „стенице“. Честитам
ти!

ПРЕКИНУТО ОДСУСТВО

Жан Маридор је испу-
нио обећање: оборио је кри-
лом неколико „летећих
бомби“. Ускоро је то постао
обичај и осталих „гусара“
из ескадриле „Гавран“.

До 16. јула капетан Ма-
ридор је оборио 17 „стени-
ца“. Тада је затражио крат-
ко одсуство да оде у Лон-
дон и да се венча.

Првог августа је чуо да
се дан раније са једног рат-
ног задатка није вратио
славни француски пилот и
писац „Малог принца“ и
„Ноћног лета“ Антоан де
Сент-Егзипери. Желео је
да га освети. Прекинуо је
одсуство и вратио се у ес-
кадрилу. Трећег августа из
јутра је сам, без пратиоца,
полетео.

Пре него што је стигао
над атлантску обалу јави-
ли су му из базе да се у
ваздуху налази једна „V-1“.
Нешто касније опазио је
ватрени млаз „летеће бом-
бе“. Већ је брзином од 800
км/час летела наниже.

Искусни пилот је проце-
нио да „летећа бомба“ јури
право на једно насеље. Нај-
већа кућа у насељу имала
је на крову црвени крст.

Капетан Маридор је знао
да „стеницу“ мора што пре
оборити. Није било времена
да је подухвати крилом.
Максималном брзином је
пожурио за њом. Са 250 м
је отворио ватру и прома-
шио. Приближио се на 200
и опет је није погодио.

„Слободни“ Француз је
онда учинио оно што се
назива херојством. Приб-
лижио се „летећој бомби“
на свега 50 м и сасуо у
њу рафале из оба митра-
љеза.

Експлозија је разнела
Хитлерово „оружје одмаз-
де“ и „спитфајер“ Жана
Маридора.

Сутрадан су лекари и
рањеници из болнице који
су посматрали последњу
Маридорову битку послали
писмо његовој вереници
Џин Лемберн:

„... Његова храброст спа-
сила је болницу и животе
многих рањених војника и
деце“.

А. Радаковић 5

ДВОСТРУКИ УЛОВ

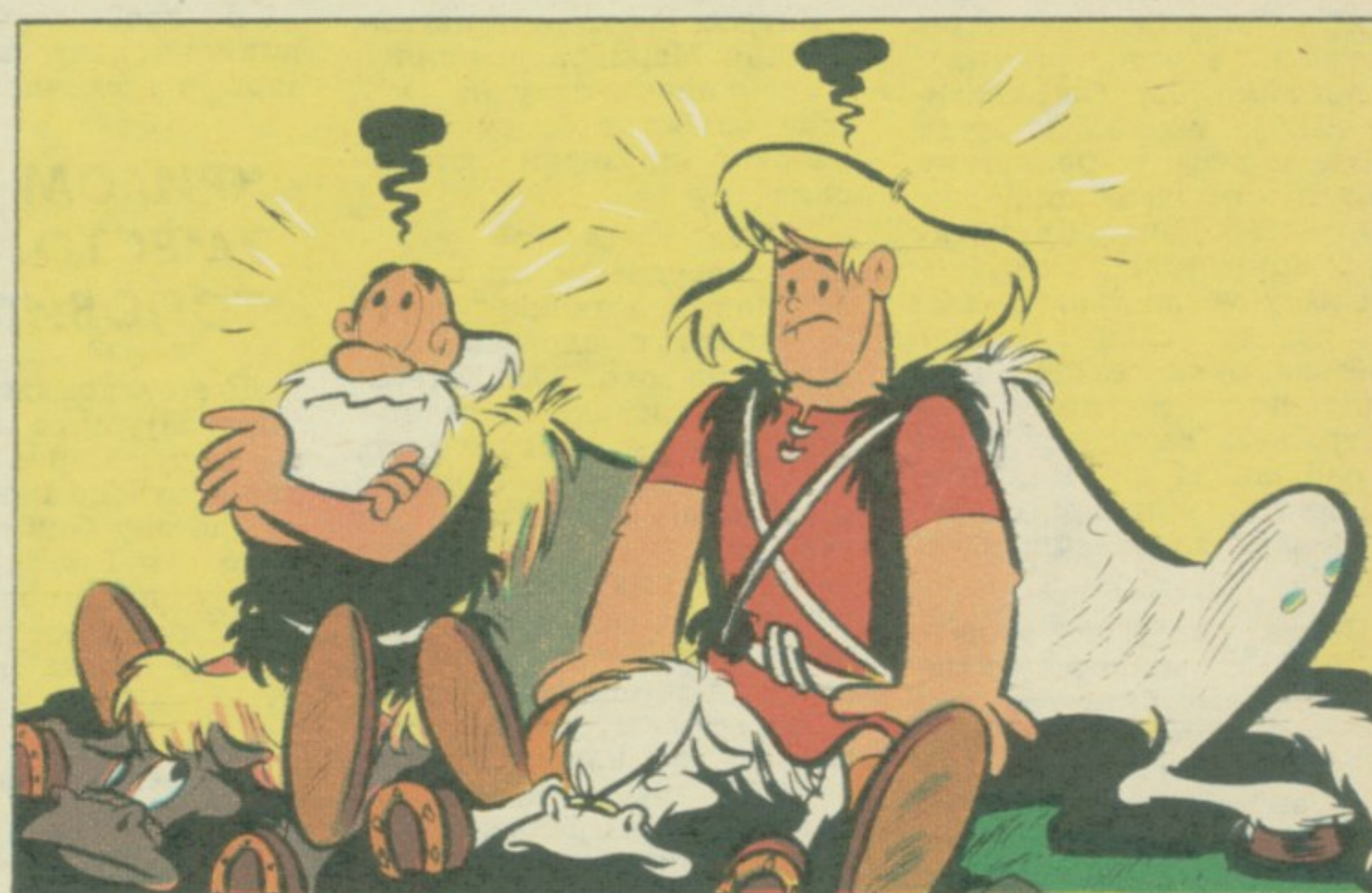
У бази Вест Малинг „Гав-
ранови“ су нестрпљиво оче-
кивали повратак Жана Ма-
ридора, који је три сата
раније полетео над Канал.

Л. СРЕДАНОВИЌ

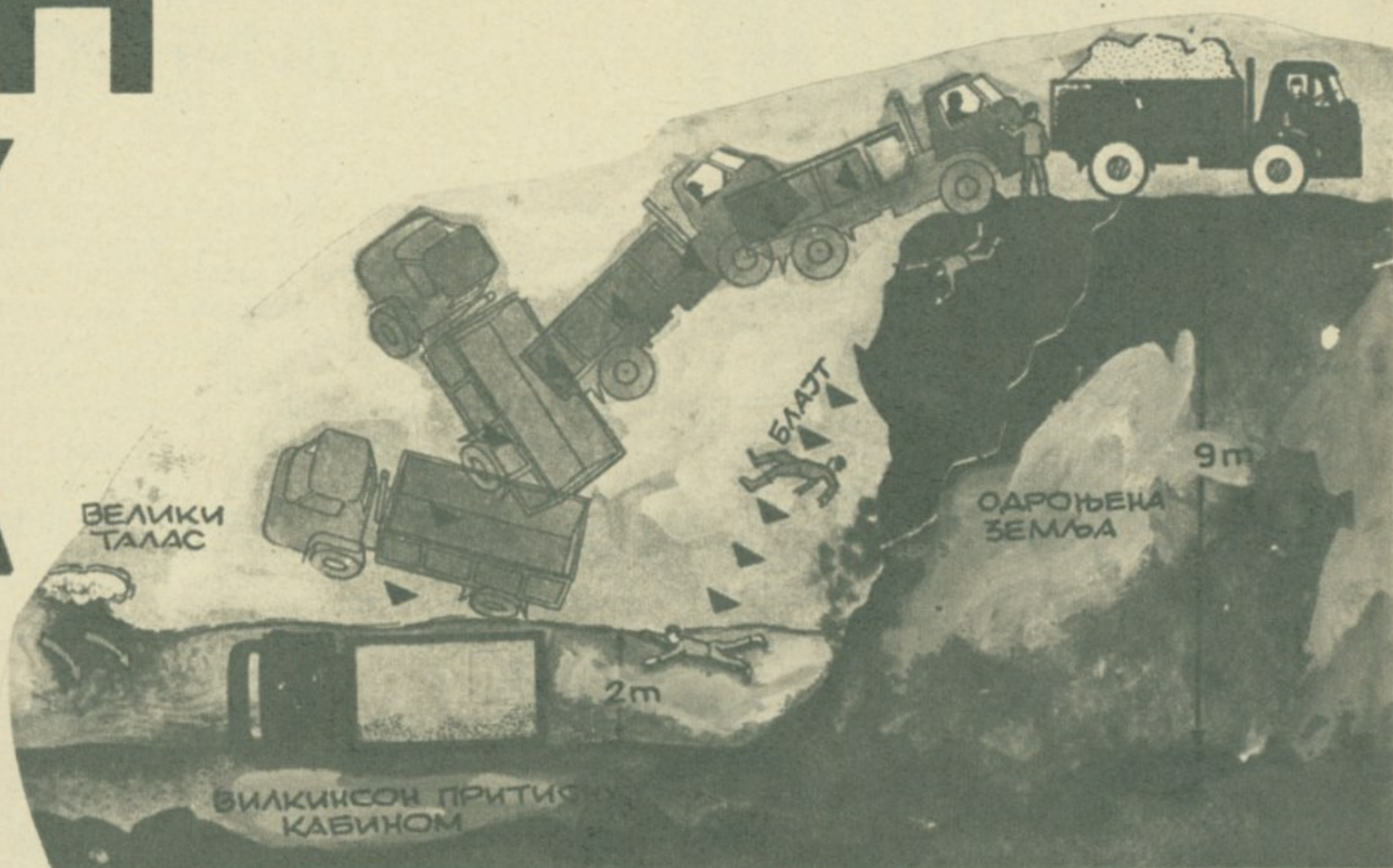
ДИКАН
СТАРИ СЛОВЕНИ

Б. ЂУРИЋА

КАМИОН НА ДНУ МОРА

Кад је изгледало да је све изгубљено, догодило се чудо: један огроман талас покренуо је тешку кабину!

3 а Цона Вилкинсона се не би могло рећи да се плашио мора и његових дубина, а и како би кад је у II светском рату учествовао као гњурац Британске ратне морнарице. И не само што је море добро познавао већ је и научио да савлада онај инстинктивни страх који човек осети кад му се таласи склопе изнад главе.

Међутим, сада, док је лежао прикљештен између кабине камиона и морског дна, Цон је морао себи да призна да почиње да га обузима паника. Био је ухваћен у замку, као пацов, и удавиће се у води не дубљој од два метра. Заиста леп крај за једног гњурца, помислио је у себи горко.

А онда као да му је та мисао дала снагу, одупро се рукама о кров кабине и почео да се увија као прв не би ли се некако изми-гољио испод камиона. Узалуд. Није успео да се помери ни за мили-метра.

ЗЕМЉА СЕ ОДРОНИЛА

Било је рано јутро 2. августа 1960. године кад је тридесет четворогодишњи Цон Вилкинсон, попивши у два гутљаја врелу кафу и махнувши жени у знак поздрава, пожурио на посао. Тог дана требало је да са градилишта превезе тоне разних отпадака и истовари у море на самом крају Саут Доке луке.

Уз трештање радија и тандркање точкава по неравном путу Цон је у седам сати стигао на место одређено за истовар. Ту га је већ чекао Цим Блајт, радник са дока, који је требало да му помаже.

— Здраво Цоне! — поздравио га је срдечно.

— Здраво — одговорио је Цон и утишао радио.

Сасвим јасно могао је да чује хучање немирног мора и то га је подсетило на дан када се као голобради момак, са боцом кисеоника на леђима, први спустио у дубину.

— Хеј, Цоне, хоћемо ли на посао? — тргао га је из мисли Цимов глас.

Убацивши мењач у рикверц, Цон опрезно потера тешко натоварени камион ка обали. Цим који је стајао на самој ивици стрме

обале давао му је знак докле може да иде. Кад је стигао на метар од обале, Цим му је дао знак да стане. Притиснувши кочницу, Цон је убацио мењач у прву брзину и повукао ручицу којом се ставља у погон дизалица.

У том тренутку зачу се потмула тутњава. Пре него што је уопште схватио шта се догађа, Цим Блајт је изгубио тло под ногама и полетео у дубину заједно са одроњеном земљом. Последње што је видео пре него што је пао у воду био је камион који као да се пропео а онда с треском сручио у море.

ПРОКЛЕТ БИО!

У кабини камиона Цон је у делићу секунде схватио две ствари: да нема времена да искочи и

— једино што може да уради је да остане на свом месту. Чврсто се ухватио рукама за волан плашећи се да не испадне док камион пада. Знао је да му у том случају нема спаса: гвоздена грдосија би га сигурно смрскала.

У тренутку кад је камион плутнуо у воду, Цон је силовито полетео напред и свом снагом ударио челом о врата. Осетио је како му кожа пуча и топла, лепљива крв се слива низ чело.

Полуонесвесћен од бола, Цон се упињао да остане миран док је вода, уз клокот, продирала кроз разбијено стакло на прозору. Знао је да мора да сачека да камиси „легне“ на дно и да се унутрашњи и спољашњи притисак изједначе па да тек онда покуша да отвори врата. Али, бол у глави је постајао све јачи и Цон се плашио да не изгуби свест.

Вода му је већ допирала до грла кад је одлучио да покуша да иза-

ђе. Свом снагом притиснуо је ручицу на вратима и осетио да попуштају. Спасен сам, помислио је.

Дубоко удахнувши ваздух, одгурнуо је врата и почео да се извлачи. Још су му само нсге биле у кабини кад је изненада камион почео да належа управо на ту страну с које се он извлачио. Проклет био, опсовао је Цон у себи, притњечен између камиона и морског дна. Више није могао ни тамо, ни овамо.

КАО ПРИКОВАН

У међувремену је Блајт кога је хладна вода опоравила од првог шока почео да тражи потонули камион. Знао је да је море на том месту доста плитко и да ће бити лако да га пронађе. И заиста, тек што су му се очи привикле на јаку сунчеву светлост, угледао је на неколико метара од себе контуре камиона.

Удахнувши дубоко, заронио је. Можда је Цон још жив, размишљао је док је снажним трзајима покушавао да отвори врата. Али, све је било узалуд. Врата као да су прикована, нису попуштала ни за сантиметар.

У исто време с друге стране кабине, лежећи прикљештен на дну, Цон је већ помишљао да му је дошао крај. Сасвим јасно могао је да види сунчеву светлост. Било је ту, тако рећи, наомаку а опет тако далеко.

Цон осети како га обузима очај и издаје снага. Бол у плућима био је све јачи. А онда, кад је већ изгледало да је све изгубљено, догодило се чудо: огроман талас захватио је камион и подигао га за тренутак. Па ипак, тај делић секунде био је сасвим довољан Цону да се извуче испод кабине која га је прикљештила.

Последњом снагом одбацио се ногама о дно и испливао на површину. У том тренутку угледао га је Блајт и запливао ка њему. Стигао је таман на време да потпуно исцрпљеног Цона згради за косу и извуче на обалу.

Пола часа касније обојица су већ били у амбулантним колима на путу за болницу.

О. В.

Обузимао га је очај и издавала снага. Бол у плућима био је све јачи.

2 ГРБОВИ

ПОЗНАТИХ ЛИЧНОСТИ

ПОЈАВА ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА учинила је бесмисленима оклопе и велике штитове а самим тим и хералдичке слике које су се налазиле на њима. Међутим, елементи грба су се задржали и то на заставама које су постале главни знак распознавања и окупљања. У доба када је неписменост била тако уобичајена појава да је писменост изазивала истовремено и чуђење и дивљење, грбови су наставили да се развијају као врло погодно средство које је омогућавало да се сликом изрази не само потпис већ и

титула, порекло, породичне везе, политичко опредељење, брачно стање, друштвени статус, степен власти и још штошта. Сам начин ликовног приказивања хералдичких фигура био је увек подложен владајућем стилу у уметности. Управо због тога су хералдичко сликарство и скулптура једна од мање познатих, али зато не и мање поштованих и популарних грана уметности у којој су се огледала и таква имена као што су Дирер, Алтдорф, Буркмер и Гибонс.

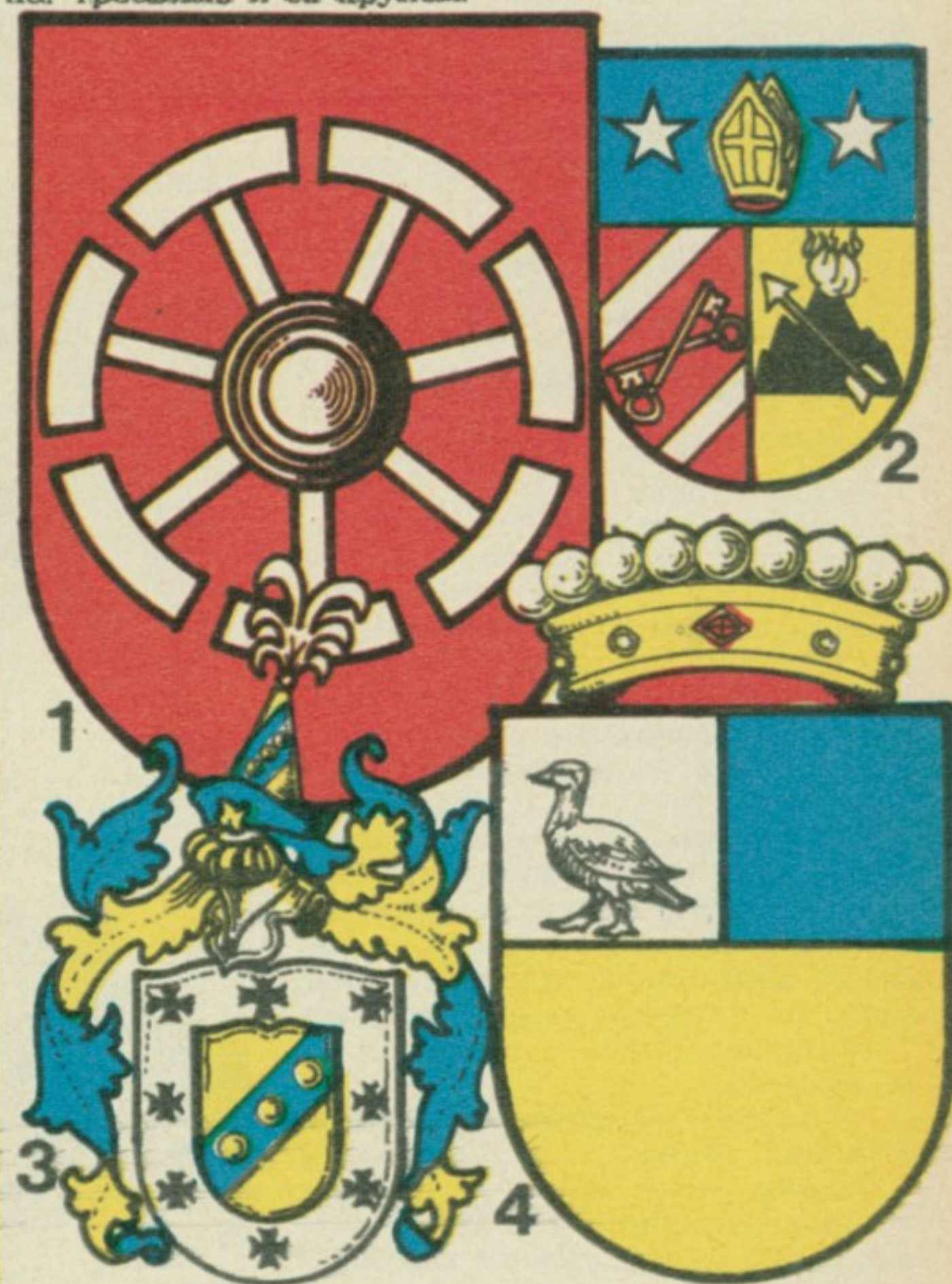

СРЕДЊОВЕКОВНА ИТАЛИЈА ЈЕ РИЗНИЦА великих имена историје и уметности и земља у којој су грбови били врло популарни. Носили су их велики феудалци као што су Малетесте, тираки Риманија од 14. до 16. века (1), верска династија Дела Скала (2) или Вентивољо (3) — господари Болоње. Велика имена Фиренце, једног од најлепших градова Италије, представљају грбови Филипа Строција (4) вође побуне против Медичија 1527. године, породице Ручелај (5), чувених мецена као што су били Салва-

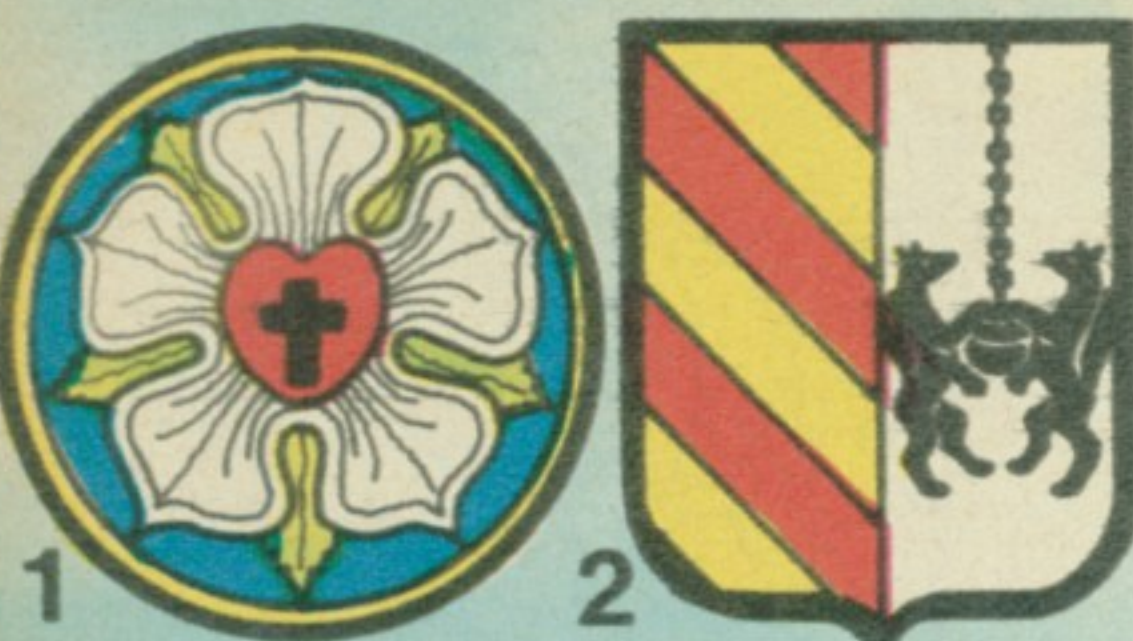
ити (6). Затим ту је и грб Пација (7), вође неуспелог атентата на Лоренца Величанственог, архитекте Брунелескија (8), хуманисте Гвида Кавалкантија (9) и Франка Сакетија (10), славног Макијавелија (11), Луке Питија (12) и Медичија (13). Велике куће Венеције представља грб Моченига (14), Венову — грбови Фијескија (15), Кастањеле (16) и Симона Боканепра (17), Луку — грб Каструча Кастраканија (18), Равену — грб Гвидарела Гвидарелија (19) а Напуљ — грб чувене куће Карафа (20).

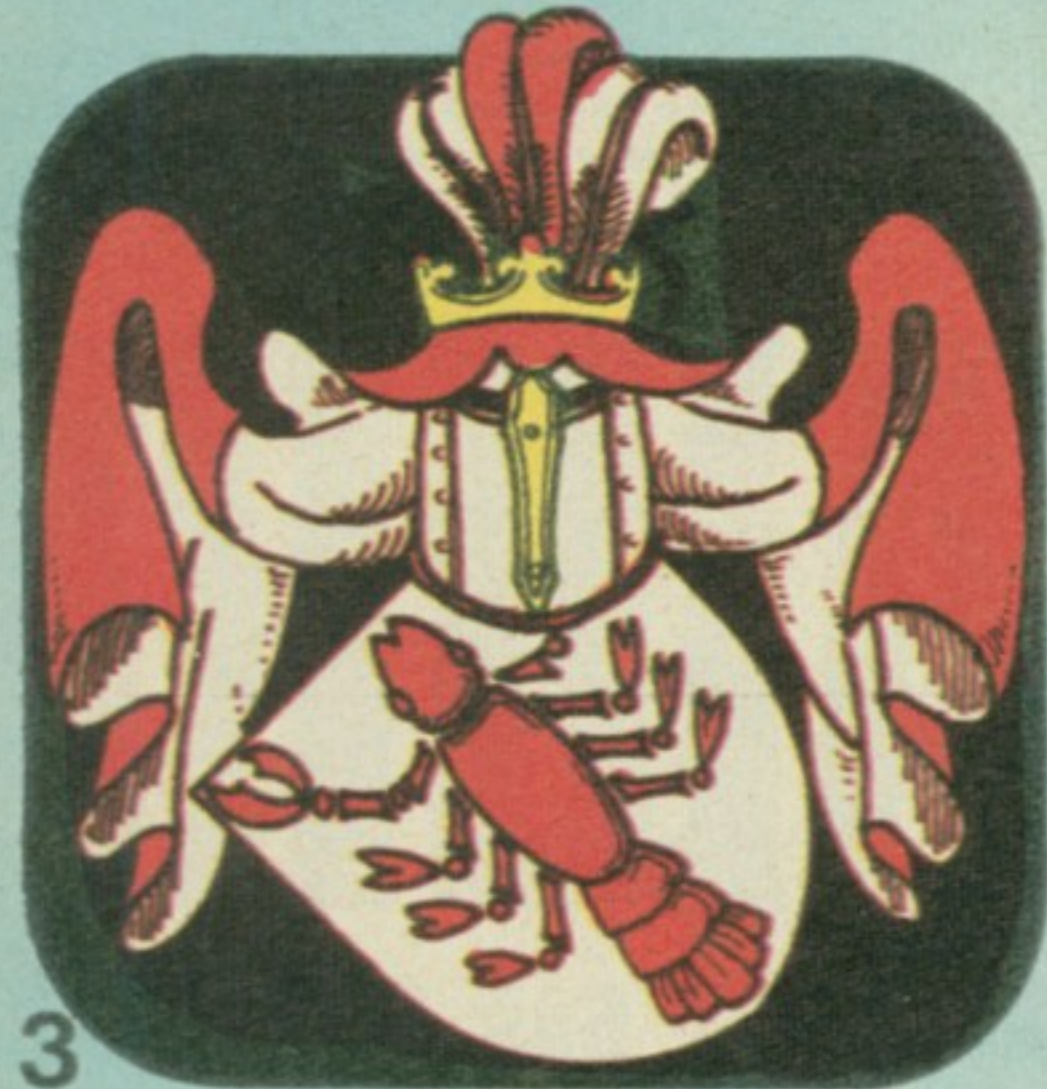
ПРВИ КРАЉ ГРБОВА ПОДВЕЗИЦА, Вилијем Брунс, тип је врховног хералда у „табарду“ извезеног грбовима и са оруном.

ПРОРОЦИ, МИСТИЦИ и АЛХЕМИЧАРИ увек су побуђивали велику пажњу. Међу њима најславнији су Нострадамус (1503—1566) који је усвојио грб (1) и шведски хистик Сведенборг (1688—1772) који је добио титулу племића (2), Працелзус (1493—1541) чије је прво име било Теофрастус Бомбастус фон Хоенхајм (3) и „граф Каљостро“ (1743—1795) — (4).

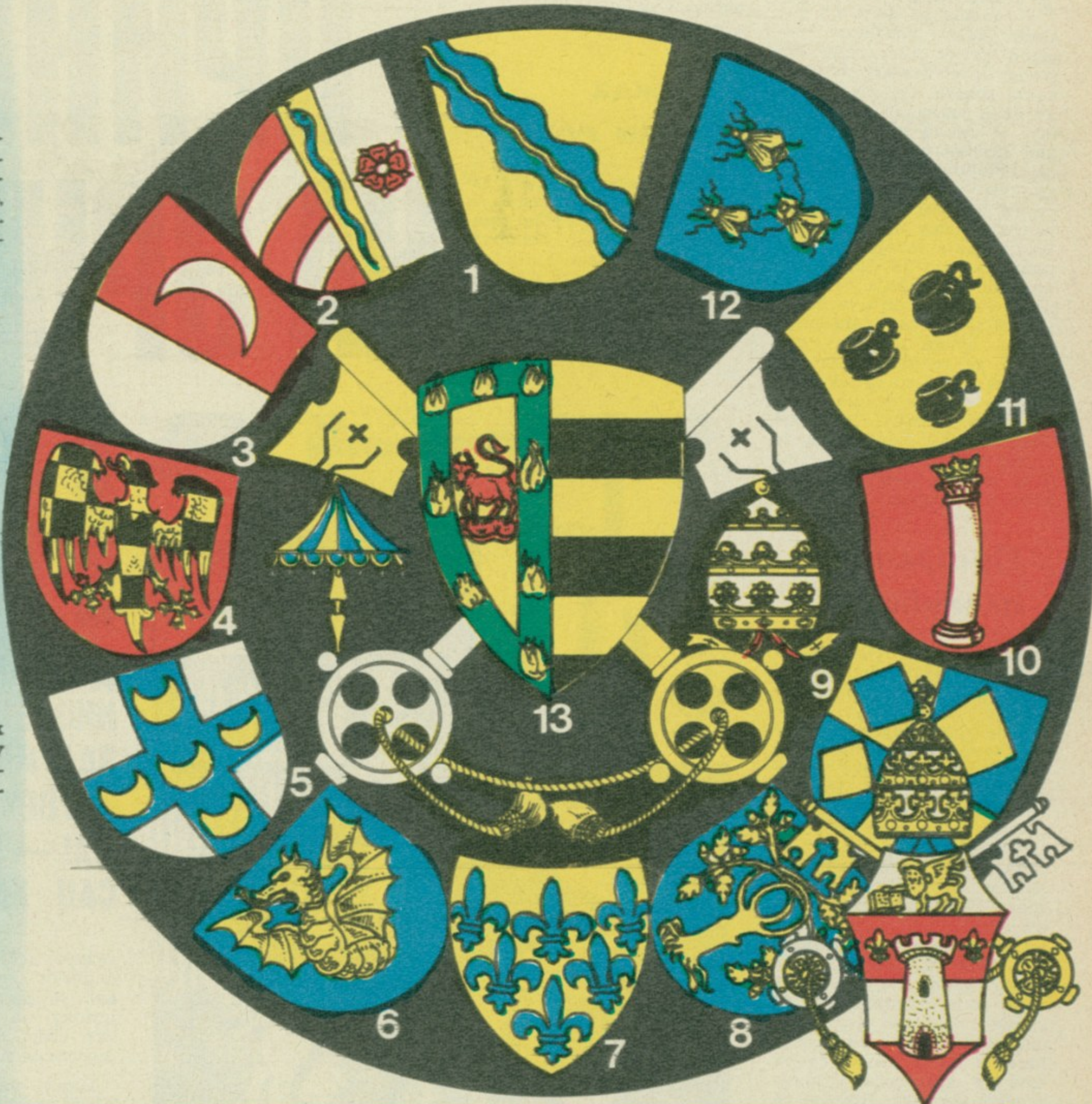
ИДЕЈНИ ЗАЧЕТНИК РЕФОРМАЦИЈЕ, Мартин Лутер (1483—1546) није имао грб већ амблем познат као „Лутерова ружа“ (1). Игњатијус де Лојола (1491—1566) оснивач реда Језуита, припадао је старом шпанском племству (2). Проглашен је витезом Златног Руна 200 година након смрти.

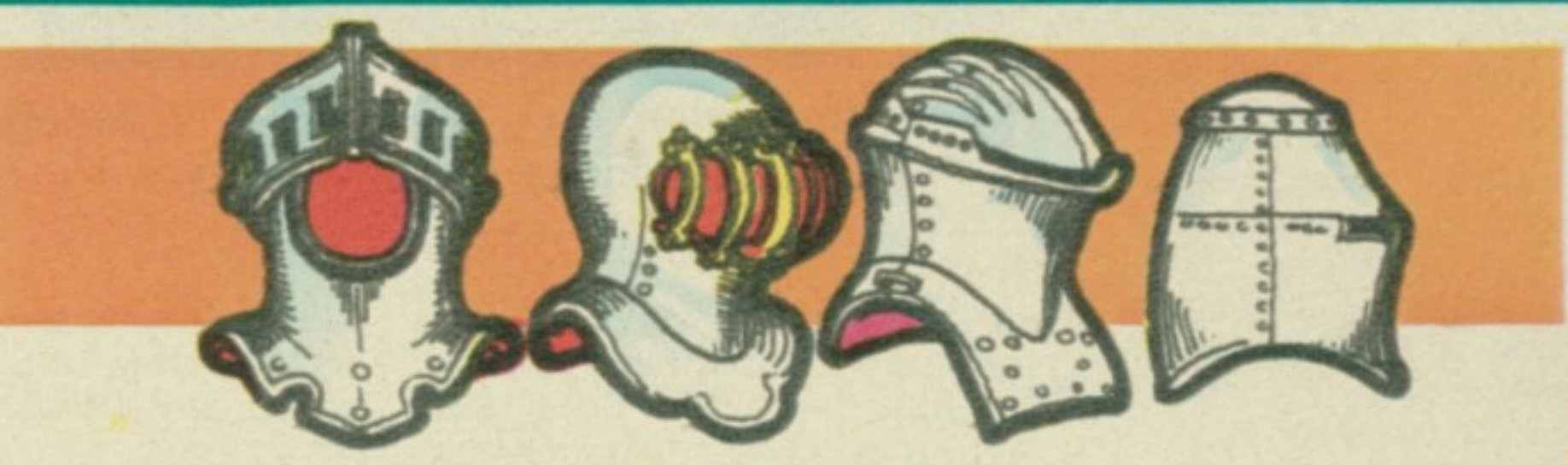
МЕЊУ ВЕЛИКИМ ВОЈСКОВОЂАМА верских ратова у Европи посебно место припада Јану Жишки од Тронцова (1375—1424), чешком племићу и вођи хуситске армије (3), Веленштајну (4) и Тилију (5).

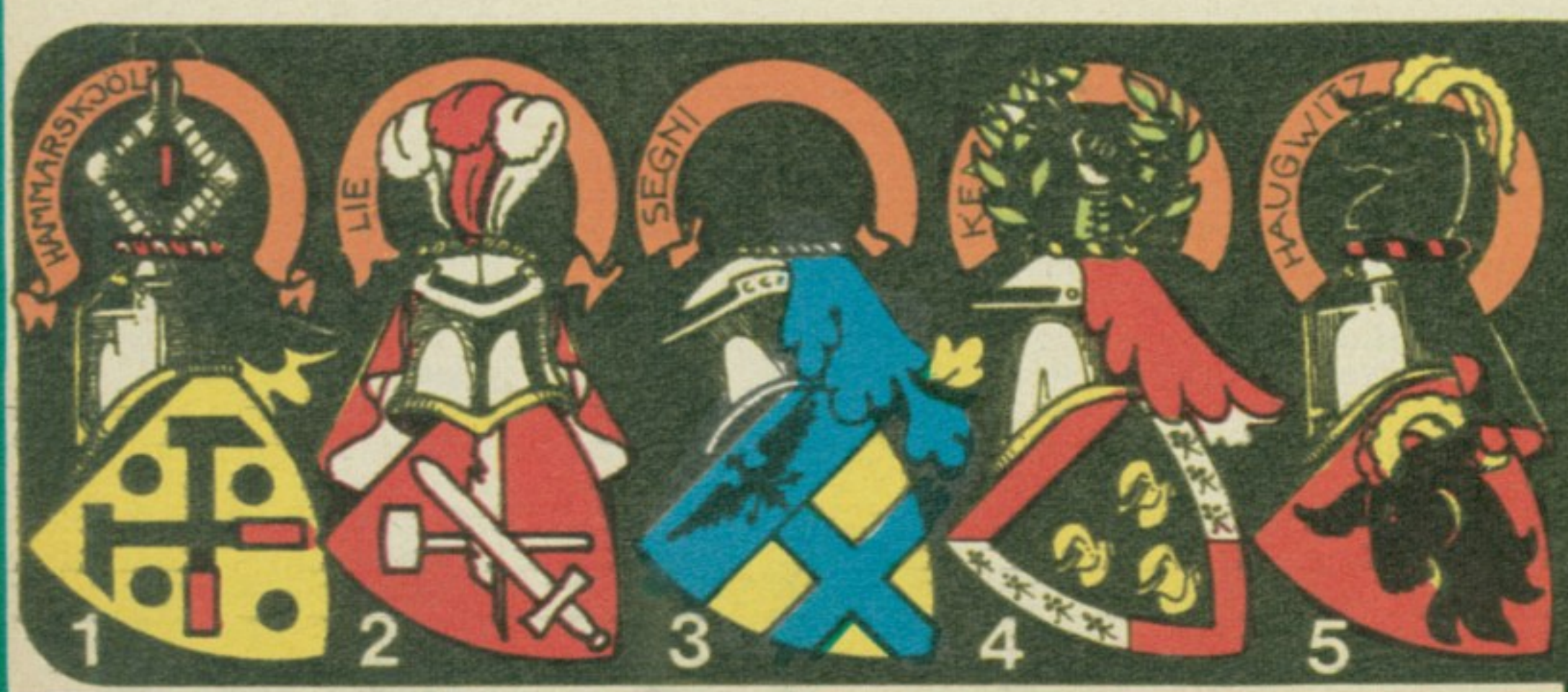
ПАПЕ СУ ПРИПАДАЛЕ НАЈВИШЕМ ПЛЕМСТВУ: Каетани, папа Бонифације VII (1), Орсини, Никола III (2), де Луна, Бенедикт XIII (3), Конти, Иноћентије III и XII (4), Пиколеммини, Пије II и III (5), Боргезе, Грегорије XIII и Павле V (6), Фарнезе, Павле III (7), дела Ровера, Сикст IV, Јулије II и Александар VII (8), Роспиљози, Клемент IX (9), Колона, Мартин V (10), Пињатели, Иноћентије XII (11), Варберини, Урбан VIII (12), Борџија, Каликст III и Александар VI (13) и папа Јован XXIII (14).

УПОТРЕБА БОЈА У ХЕРАЛДИЦИ је ограничена. Класична хералдика познаје само четири боје: црвену, плаву, зелену и црну и два метала: злато и сребро. Пошто није постојала могућност бојене штампе, усвојена је хералдичка конвенција за приказивање боја и метала шрафуром. Ова конвенција одржала се и до данас. Нешто ређе јављају се у хералдици и хермелин, „крзно“ и „контракрзно“. Потреба добре видљивости на даљину, довела је до једног од најважнијих закона хералдике: „Никада боја на боју, ника-

да метал на метал“. У неким земљама покушало се стандардизацијом облика шлема над штитом, према рангу носиоца. Овај покушај ипак није био прихваћен осим што је усвојено да се шлем владара и племства највишег ранга приказују „анфас“ и у златној боји.

ЧЕЛЕНКА, „ЦИМЕР“ ИЛИ „УКРАС“ на шлему, веома је важан саставни део грба. Има разноврсне облике: може да буде састављен од комбинације елемената са штита и неких других мотива (као на наследном грбу секретара ОУН Дага Хамаршелда — 1), типизиран (као што је случај са новијим перима на грбу који је од Данске добио први секретар ОУН, Тригве Ли — 2). Украс на шлему може да буде и изостављен (као на грбу италијанског председника Антонија Сењија — 3), потпуно независан од мотива штита (као на грбу који је председник САД Џон Кенеди добио од Ирске — 4) или истовестан са мотивом грба (као код пруског дипломате Кристијана фон Хаугвица. Наполеоновог непријатеља — 5).

Д. А.

УМРО ЈЕ ПРЕ СТО ГОДИНА

У ограђеном делу баште приређена је изложба за децу из улице. Цена улазнице — једно дугме. Сва деца из улице и оближњег хорсокака дошла су, дала по дугме и ушла да виде оно што се имало видети — један псећи гроб. Само једна девојчица у ритама, са дивним локницама и бистрим плавим очима, остала је напољу крај капије. Ништа није говорила, није плакала, али би сваки пут када би се капија отворила провирила што је боље могла. Ова девојчица није имала дугме и зато није могла да се придружи осталима. Тек када су сви видели гроб и отишли, села је на земљу, покрила лице својим ручицама и горко заплакала; само она није видела гроб у коме је сахрањено куче.

Презрени племићи

Аутор бајке „Сломљено срце“, најчувенији писац бајки на свету Ханс Кристијан Андерсен разумео је усамљену децу, ону која увек остају по страни. И сам је имао мало пријатеља. Био је бескућник, живео по хотелским собама, у гостима код познаника или, у најбољем случају, у неком изнајмљеном стану у главном граду Данске, Копенхагenu.

Син праље и сиромашног обућара, Андерсен се увек кретао у друштву коме није припадао. У то време краљеви су још сматрали надљудским бићима и он се дибио свему што је краљевско, принчевско, дворско. Помало се и сам од тога стидео па се бранио говорећи да му се не допадају толико круне колико паметне главе које их носе.

О племству имао је далеко лошије мишљење. Дубоко је презирао племиће по крви, сматрајући их глупим и себичним. Па ипак, користио је сваки тренутак да се нађе у данском високом друштву, мада се то друштво тиме више поносило него он сам.

Андерсен се често заљубљивао али се никада није оженио. Његови познаници нису сматрали чудом то што је са остао вечити нежења. Овако га је описао његов нераздвојни пријатељ и верни пратилац на многим путовањима, Вилијам Блох:

„Био је висок, мршав, чудних покрета и држања. Руке и ноге биле су му несразмерно танке и дугачке, шаке широке и пљоснате, стопала тако циноуска да се није могао бојати да ће му неко украсти ципеле. Нос му је био тако велики да је готово скривало лице, ситне, бледе очи дубоко усађене у дупље и полускривене кањима са огромним трепавицама, нису остављале

никакав утисак... Једино лепо обликоване усне и високо чело зрачили су духом и лепотом.“

Можда нисам мртав!

Живчане тегобе нису давале мира Андерсену — често је сасвим губио присуство духа од беспредметних страхова.

У пролеће 1872. године он и Вилијам Блох боравили су у аустријском граду Инсбруку. Једне но-

Ханс Кристијан Андерсен 1874. у изнајмљеној соби у Копенхагenu.

ћи Андерсен је пао из кревета и повредио колено. Данима после тога његов пријатељ није могао да се одбрани од бујице питања:

— Да ли мислиш да ћу добити воду у колену? Кажу да се и рак тако добија, зар не? У сваком случају верујем да ми је прсла кост!

Између осталог, патио је од такозване агорафобије — плаши се простора. Сав би се тресао прелазећи преко неког великог градског трга и увек је морао некога да држи под руку. Кад би се некуда сам упутио, обилазио је таква места иако је то често значило много дужи ход.

У психологији је, под немачким називом „Ras angst“, познат још један страх, страх од пасоша. Ни тај није могао избећи Андерсен. Кад год би негде путовао, плашио се да су по-

ПРИНЦ НА ЗРНУ

Мучен честим зубобољама, писац је дошао на идеју да напише једну од својих најлепших бајки — „Тетку Зубобољу“.

ГРАШКА

ДА САМ ЛЕП ИЛИ БАР БОГАТ, ОЖЕНИО БИХ СЕ, СРЕЋНО ЖИВЕО И НАЈЗАД МИРНО ЛЕГАО У ГРОБ. ОВАКО ЋУ ЗАУВЕК ОСТАТИ КОРОВ МЕЂУ РУЖАМА! — ВАЈКАО СЕ ВЕЛИКИ ДЕЧЈИ ПИСАЦ ХАНС КРИСТИЈАН АНДЕРСЕН.

једног дебелог конопца. У случају пожара намеравао је да га привеже за шипку на прозору хотелске собе и помоћу њега спусти се на улицу!

Ипак, за Андерсена није било ничег страшнијег од помисли да би га могли живот сахранити. Сматрао је да сва опасност стално постоји па је често пред починак стављао на ноћни стоцић натпис: „Можда нисам мртав!“ Пријатељи су мислили да му обећају да ће му пре сахране пресећи једну артерију како се не би догодило да се касније пробуди у ковчегу!

Имао је само — себе!

Андерсен је патио и од једне стварне тегобе — зубобоље. Она је почела да га мучи још у раној младости а престала је тек када је погубио све зубе. Па чак и она вештачка вилица причињавала му је доста неугодности. Због честих зубобоља дошао је на идеју да напише једну од својих бајки: „Тетку Зубобољу“.

„Напади писања“ створили су од Андерсена незаборавно име писца дирљивих и духовитих бајки, често нежних а још чешће сурових.

Мало ко зна да је овај миљеник деце имао и ликовног дара о коме сведоче многе скице у оловци и перу. Већином су настале за време његових путовања и требало је да послуже као нека врста ликовног дневника.

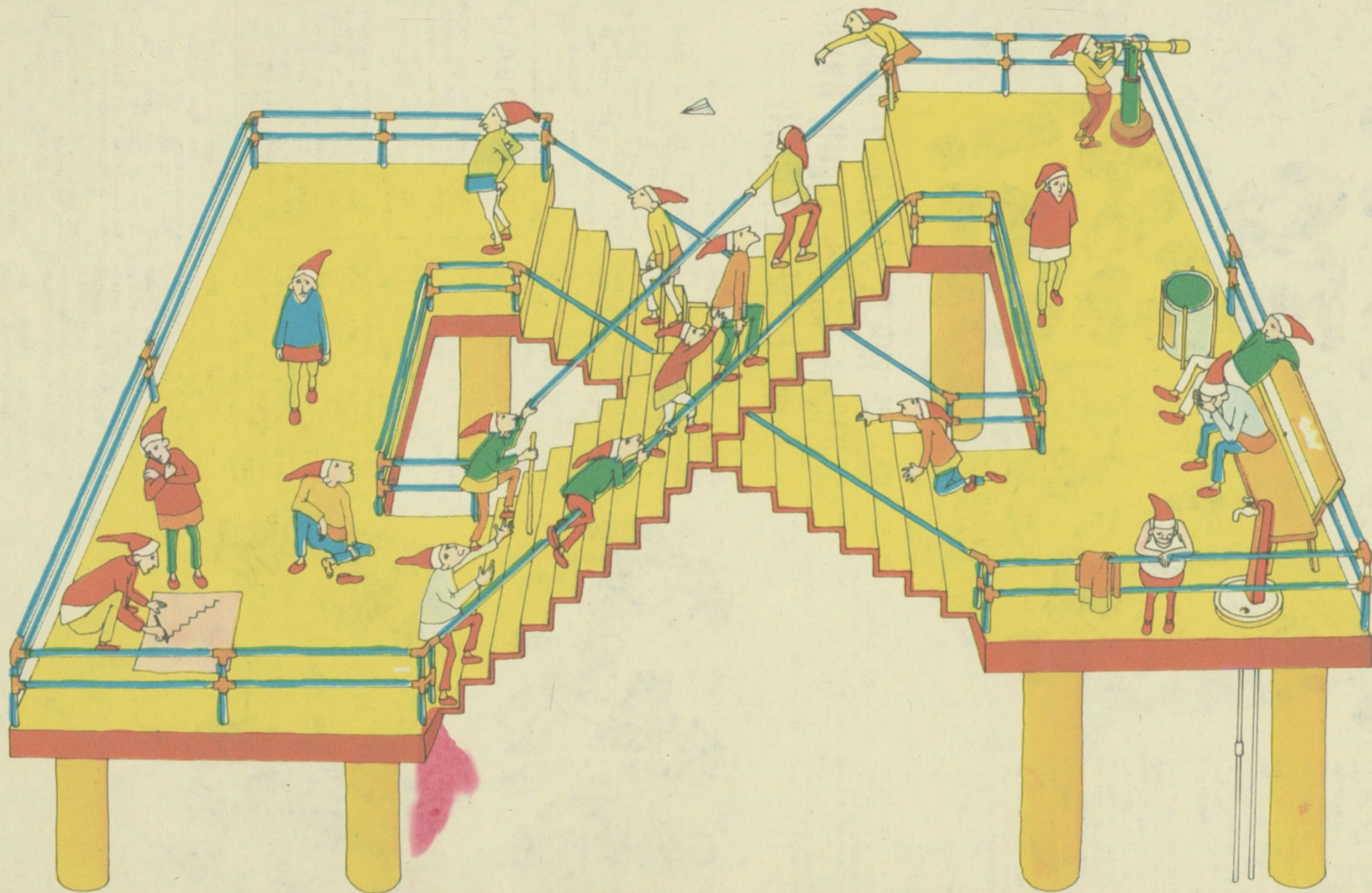
Непрекидни унутрашњи сукоби крајње су отежавали живот Андерсену. Понекад је свет знао само за једну од његових страна — друга је остајала скривена. Годину дана пред смрт написао је да је живео као пас.

Неки дански критичар описао је Андерсена као човека пуног себе, без иједне узвишене тежње. Ова осуда је тешка и неправична, али садржи зрно истине. Читавог живота Андерсен је жудео за љубављу и признајем и никада му није било доста похвала. Можда је морао да буде „пун себе“ пошто је и имао — само себе!

Андерсен је и у најлепшим бајкама говорио о себи. Он је принцеза коју испод двадесет душека и двадесет перина жуљи зрно грашка, студент у „Цвећу мале Иде“, „Мала сирена“ која је из морских дубина дошла у нови свет и у њему заувек остала туђинка. Он је и дечак из „Царевог новог одела“ — једини који је видео да је цар наг, и ружно паче које се претворило у дивног лабуда.

П. С.

НАСТРЯНА СТРАНА

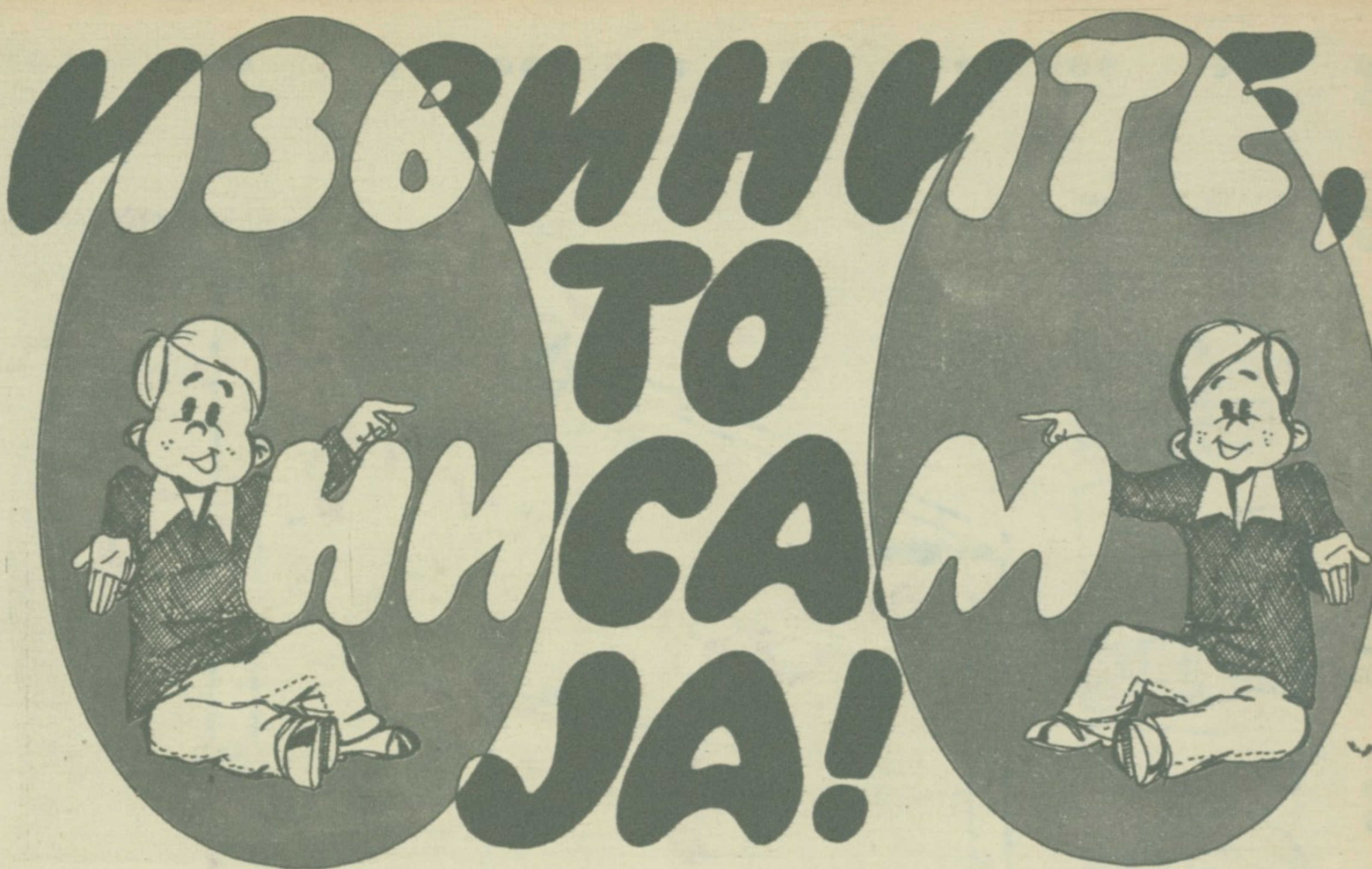

Близанци Фред и Едвин раздвојени су врло рано. Нису имали ни пуне три године кад су им родитељи умрли и усвојиле их две различите породице удаљене једна од друге преко 1000 километара. Све до своје 25. године браћа се нису видели. Ниједан се није ни сећао да има брата, а старатељи им о томе нису говорили. Срели су се у Институту др Њумена у Чикагу, који је, сазнавши из болничке картотеке за њихов случај, организовао сусрет.

Лекар и његови сарадници били су запањени колико близанци фантастично личе, и то не само физички. Испоставило се да су обојица изабрали исту професију — постали су стручњаци за поправку телефона, исте године оженили су се девојкама које су биле веома сличне, сваки је добио по једног сина и имао пса фокстеријера коме је дао име — Фрикси!

ИМА ТУ НЕШТО!

Др Њумен, један од првих научника који се крајем прошлог века почео бавити проучавањем близанаца, закључио је да је из овог и читавог низа сличних случајева да код њих

има извесних особина, одређених генима, на које различите околности и услови живота уопште не утичу!

Врло брзо научници су приметили да је код бли-

КАД СЕ УМЕСТО ДРАГАНА У РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ ПОЈАВИО ДУШАН, НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО РАЗЛИКУ.

занаца појачана могућност телепатије: и кад нису заједно, они „виде“, шта се збива са оним другим, у истом тренутку мисле на исте ствари, итд. Нађено је и објашњење за ову необичну појаву — два по грађи и функцији једнака централна живчана система способна су да емитују и примају истоврсне електромагнетне таласе. Наука, међутим, ни до данас није успела да до краја објасни све оне невидљиве али јаке везе које постоје међу близанцима. Ево једног случаја који се недавно догодио у нашој земљи.

Двадесетогодишњи центарфор „Црвене звезде“ Душан Савић, најбољи стрелац I савезне лиге, отпутовао је овог лета са својим клубом на турнеју у Шведску. На северу Европе владале су беле ноћи и млади фудбалер никако није могао да спава без мрака. Изгубио је апетит и на крају путовања имао четири килограма мање.

За то време његов брат близанац Драган, студент права и талентовани центархалф „Јединства“ са Уба, живео је као и обично: нормално је јео, одмарао се и спавао. Па ипак, резултат је за обојицу био исти. Кад је стао на вагу, показало се да је и Драган ослабио близу четири килограма!

Браћа Савић иначе и физички невероватно личе, као да гледате исту особу у огледалу. Исти су им и покрети, боја гласа, обојица чак мало котрљају „р“. Случајно, ова сличност, оди-

грала је пресудну улогу у њиховим фудбалским каријерама.

Године 1965. „старији“ Драган позван је у ширу селекцију за пионирско првенство Југославије. Уочи пута, међутим, он је повредио нокаут на нози тако да о шутирању није могло бити ни говора. Изгледало је

лог места првенство целе земље које је одржано у Борову значило је много. Стекао је драгоцено искуство, много научио, осетио атмосферу такмичења и борбе. Већ после две године играо је у „Звездином“ подмлатку...

Браћа Савић су данас у различитим тимовима, али и кад играју у два града или у две земље — најчешће дају гол у истом минуту! Недавно, на утакмици са „Хајдуком“ Душан је постигао гол у 27. минуту и „Црвена звезда“ је повела са 1:0, а Драган је затресао мрежу „Борца“ у 12. минуту игре. Касније је утврђено да су они ипак

НЕВЕРОВАТНИ РЕКОРДИ

Дневно се у свету роди око 130.000 беба од којих су 1560 близанци. Код неких народа они су чешћи, а код неких ређи. Док код северноамеричких Црнаца на 10.000 порођаја долази 145 близанаца, дотле је код Јапанаца број знатно мањи — свега 33.

Невероватни рекорди постижу се и овде — на Сицилији је једна жена 22 пута родила близнаке и сви су у животу. У Рочестеру, у држави Њујорк, једна Црпкиња је недавно родила по шести пут близанце. Најстарији близанци на свету су дуго били Швеђани, браћа Мартин и Рудолф Андерсон, који су доживели преко сто година.

да ће шанса пропасти. Тада се други брат Душан окренуо оцу:

— А да идем ја, тата? — Отац Бранко, велики љубитељ фудбала и ногометни судија, мало је размишљао, а онда се предао:

— Иди, Дуле. Ниси ни ти лош. — У Младеновцу, где су играли утакмице за избор најбољих писнира у Србији, „Савић са Уба“ трудио се свим силама да не обрुка брата. Био је одличан, постигао три гола и тренер Жарко Недељковић узео га је у репрезентацију Републике. За четрнаестогодишњег дечака из ма-

постигли голове истог минута, јер је утакмица „Звезде“ и „Хајдука“ почела на време, а „Јединство“ и „Борац“ са петнаест минута за кашњења!

ТРОЈКА ЗА ДВОЈКЕ

У ординацији др Марковића једна мама данима је доводила шестогодишње близакцине. Имале су истурсне предње зубе и требало је да добију протезе. Лекар је узалуд покушавао да разликује која је од њих Мирјана а која Зорица.

СЕСТРЕ БОБИЋ: над су биле мале нико их није разликовао. Данас им је најтеже над се један моман свиђа обема, а он — неодлучан!

БРАЋА САВИЋ: Драган (лево) имао је 2 килограма кад се родио, а Душан (десно) 1700 грама! Данас први игра за «Јединство» са Уба, а други је у «Црвеној звезди» постао најбољи стрелац 1 савезне лиге.

СРЕЋА ИЛИ НЕСРЕЋА

Појава близанаца одувек је збуњивала људе и у старим народима била је повод за разне предрасуде. Многа јужноафричка племена дуго су се плашила близанаца сматрајући их знамењем несреће. Деца су стога жртвована, а мајка је искључивана из племенске заједнице.

Веровало се да се у једног од близанаца у-селио „зао дух“, а пошто се не зна кога је он изабрао — жртвована су оба детета.

Плашећи се близанаца поједина индијска племена никад не једу двоструке банане, а и у неким нашим крајевима старија жена на селу никад неће жен-

ском унучету дати „близну“ шљиву.

Код неких других народа се, међутим, рађање близанаца сматра као знак напретка и плодности. Жена која је родила близанце не-обично се цени и одају јој се почести. Тако у неким племенима на Мадагаскару постоји обичај да се таквој жени принесе семе пре но што ће бити посејано.

но их сумњичи. Ма шта урадила која од њих, ма како олговарала, он понавља једну те исту реченицу:

— Знам ја да ви мене варате!

Међутим, сестре немају разлога да се замењују. Кроз цело школовање обе су имале потпуно исте оце-не: све петице из свих предмета. Једино ове године, у II разреду гимназије појавила се, разуме се код обе, по једна тројка — наравно из истог предмета — мате-матике.

вом победнику. Догодило се то 1970. у Загребу на првенству државе. Браћа Милош, наши најбољи пливачи, договорили су се да Ненад изађе и уместо Предрага прими медаљу. Нико у публици, ни судије, ни њихови клупски другови, ни тре-нери, чак ни родитељи који су седели у публици, нису приметили превару.

— Мало смо се напаша-ли — кажу браћа Милош који су сада, откако носе браде и бркове, још слич-нији него некад. — Били смо млади.

— Ма и сада — упада-им у реч сестра Маја — је дан се слика, а двојица из ваде пасош!

Браћа се смеју и тврде да није истина, само на сту-дентској карти за повлашћену возњу, признају, Не-над је узео Предрагову фо-тографију. Уосталом, на не-ким фотографијама чак ни они сами не знају да кажу ко је ко. Зато се не треба чудити оном италијанском царинику који се недавно, забезекнут, обратио свом ко-леги:

— Откуд сад овај бра-дати, кад је малопре про-пшао?!

В. Смиљанић

МЕДАЉА ЗА БРАТА

— Прво место у трци на сто метара леђно освојио је Предраг Милош — одјек-нуо је глас из микрофона и у гледалишту се разле-гао аплауз. Победник се упутио према постољу, при-мио медаљу, честитања, на-смешио публици, а кад се вратио назад полако, да ни-ко не примети, скинуо тра-ку са врата и гурнуо у ру-ку брату близанцу — пра-

— Не нервирајте се, док-торе — тешила га је мај-ка. — Нисам ни ја увек сигурна. Зато смо им и ста-вили златне минђуше. Мир-јани црвене, Зорици пла-ве... Не, чекајте, обратно!

Лекарева нада да ће их разликовати помоћу зуба, такође је пропала. Кад су отвориле уста, др Марко-вић се запањено. Имале су потпуно исте зубе, тако са-вршено исте да се није мо-

гао да поверује. И проте-зе које им је направио мо-гле су да мењају! Касније, кад је др Марковић писао докторску дисертацију „Сли-чност вилица код монози-готних близанаца...“ добар део рада би је посвећен њи-ховим зубима.

Данас су сестре Зорица и Мирјана Бобић гимнази-јалке. Својом сличношћу и даље збуњују околину, на-рочито нове професоре.

— Хај'те, Мирјана, — об-раћа се тако професорка — реците нам нешто о Др-жићу...

— Извините, ја сам Зо-рица!

— Јао, не знам шта ми је — правда се наставни-ца — ја никад нисам меша-ла своје ђаке. Седите, Мир-јана, хај'те ви, Зорице — и покаже на Мирјану. У разреду урнебесан смех. Професор географије стал-

БРАЋА МИЛОШ: На шестом рођендану, лево је Не-над, а десно Предраг. Понушајте да сами одредите ко је ко на осталим фотографијама!

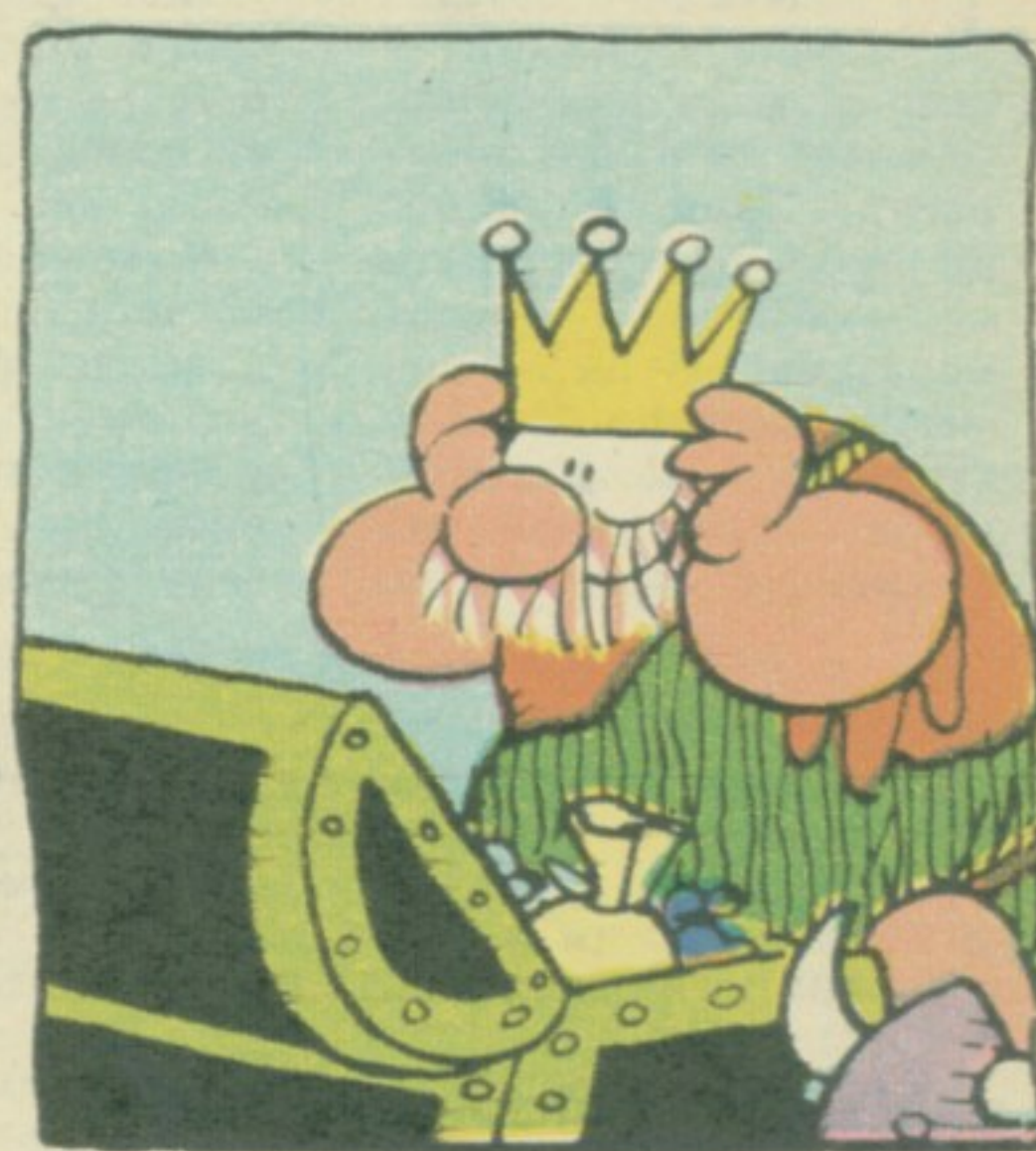
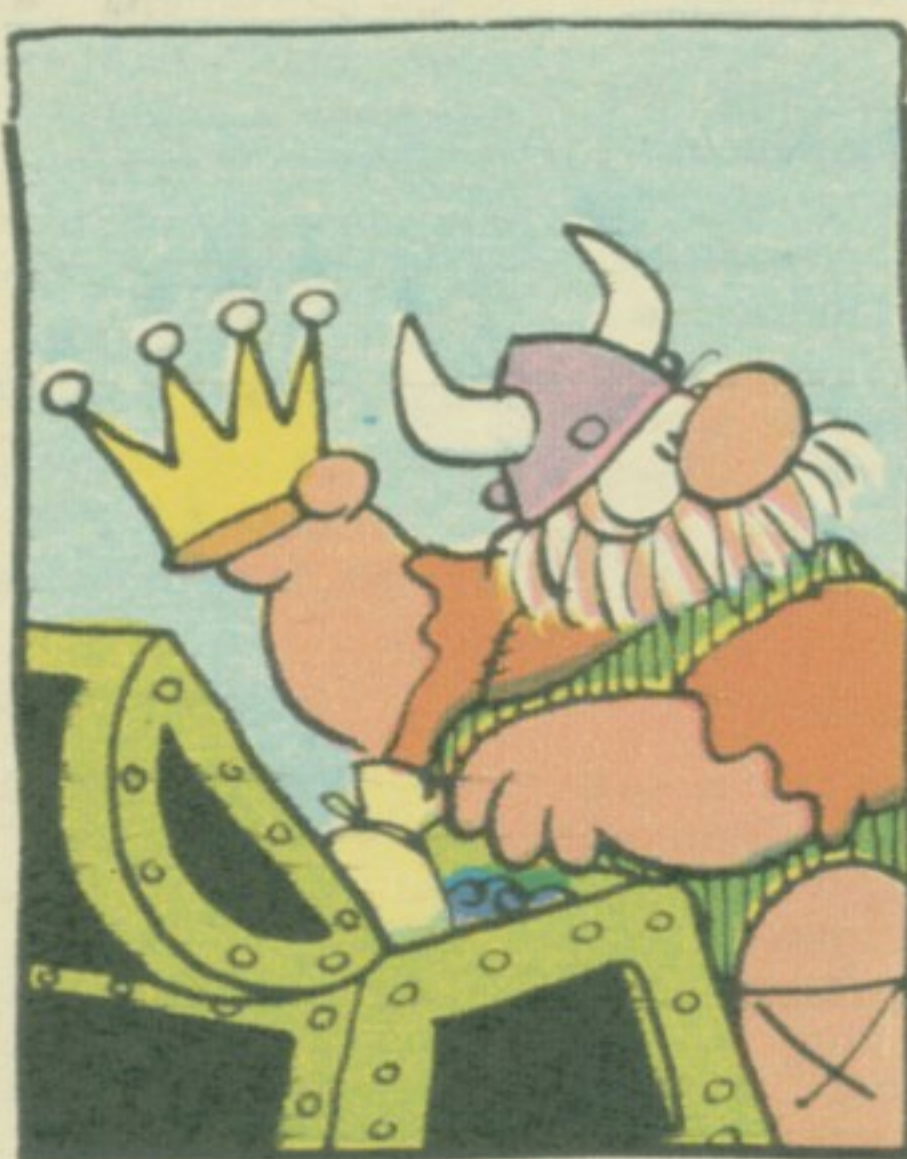
ПОЗИВ ЧИТАО-ЦИМА! Ако имате брата или сестру близанца, или по-знајете неке близ-нана, опишите је-дан донивљај, зго-ду или незгоду из свог (њиховог) жи-вота. Најзанимљи-вије прилоге ћемо објавити и хонори-сати. Не заборави-те заједничку фо-тографију! Радове шаљите на адресу «Политикин забав-ник», 11001 Бео-град, Ул. Манедон-сна 29, пошт. факс 124, са назнаком «Близанци».

DIK
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

ВЕЛИКИ СТРАХ

Уместо да ме огроман точак самеље, улетео сам између две лопатице. Зачуо сам врисак и запомагање своје сестре.

Вода ми је пунила уши и уста, дах ми је понестајао, али се нисам предавао. Упорно сам се хватао за лопатице старог, трулог долапа, падао у воду и... тако небројено пута. Био сам сав изубијан и изгребан. Док сам се борио с том огромном немани, кроз главу су ми пролетале свакојаке мисли. У једном тренутку се растужих што ћу умрети а у нашем биоскопу, у Требињу, баш те вечери био је на програму каубојски филм.

Много људи се окупило око долапа. Викали су, млатарали рукама, али ја сам разабрао само глас своје сестре која је запомагала:

— Јао, брат ми се утопио!

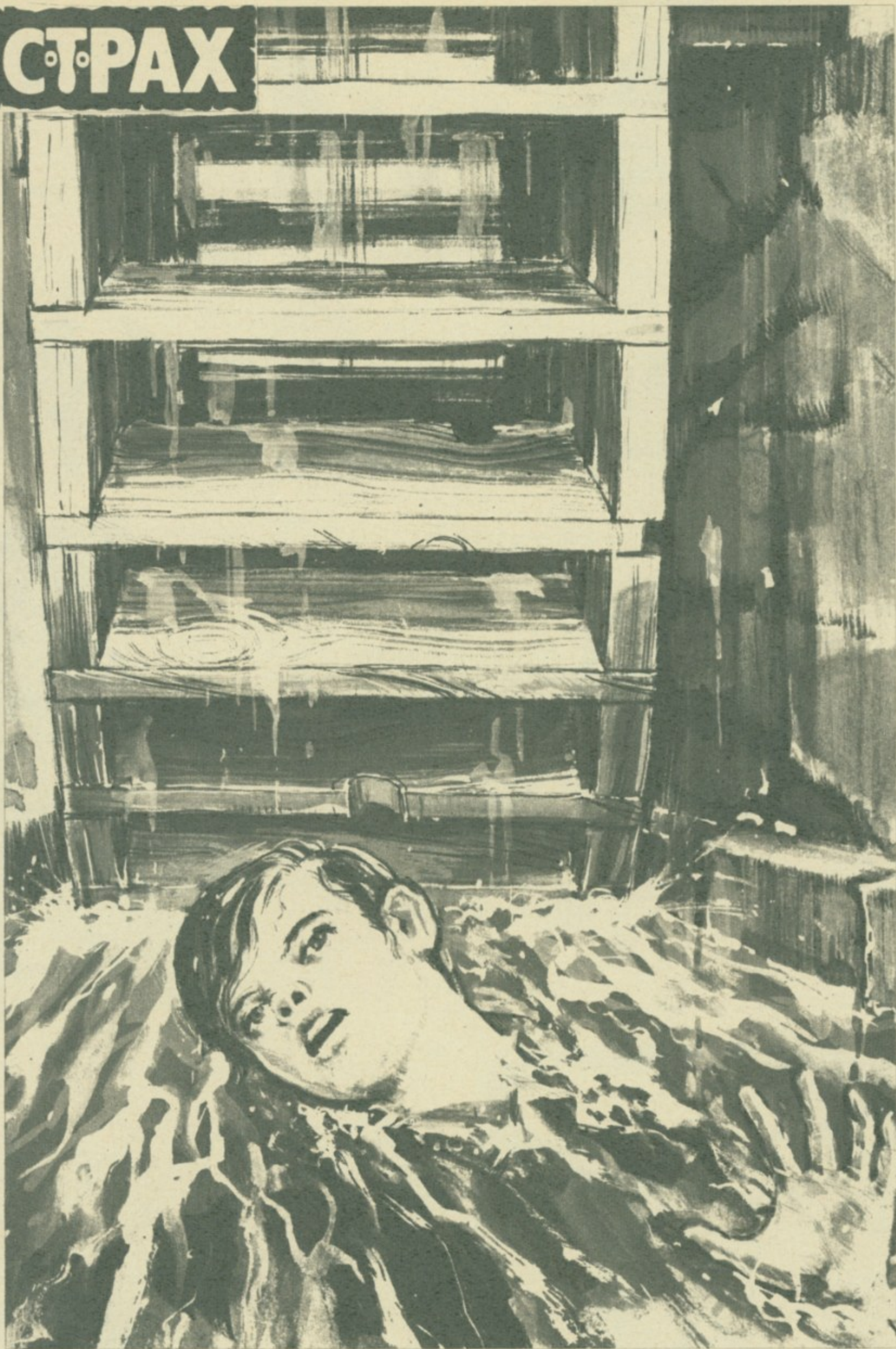
У предасима, када бих успео да отворим уста, ви као сам колико ме је глас слушао:

— Лаже, лаже, нисаам се утопио! — мада нисам био сигуран, јер сестра је била старија и ваљда је знала шта говори.

Вода око мене се зацрвенела, малаксавао сам. Израњављеним рукама, сваки пут изнова, грабио сам лопатице дрвене немани.

ДА НЕ ЗАОСТАНЕМ

И поред тога што су нам родитељи, увек када бисмо кренули да се купам у Требишњици, изричито наређивали да не прилазимо старом долапу на Малтезалу, највише смо волели да се баш ту купам. То је био један од ретких долапа који су сачувани. Остали су платили данак — изградњи бране на Гранчареву. Стари долап нас је неодољиво привлачио и сва родитељска упозорења би се расплинула попут мехура од сапунице када бисмо стигли до њега.

У ДОЛАПУ

Тог августовског дана 1960. године моја старија сестра, брат и ја отишли смо на наше омиљено место крај долапа. Понекад смо брат и ја педали рибице за нашег старог мачка Марка, а умели смо и сатима да седимо крај долапа и испредамо приче. Овог пута потражили смо другу забаву. Јурили смо обалом, брали прашњаве купине, завлачили се у врбаке и растеривали каменчићима рибе секирајући пецароше који су са-

тима стрпљиво седели крај својих удица.

Када нам је све то досадило, одлучили смо да се окупам. Да бисмо стигли до купалишта, место где је Требишњица била зајажена великим каменним блоковима, требало је прећи преко рукавца којим је река текла брже и сливала се на долап. Брат и сестра су прешли рукавац. Када сам крочио на плићак учинило ми се да је река тога дана нешто бржа. Осетио

сам да ме вода гура али нисам хтео да то моја сестра и брат примете. Имао сам шест година и био јако мршав и слабачак али ми није падало на памет да то признам.

— Хајде, брацо, немој да заостајеш — довикну ми сестра.

Вода ме је вукла и ја сам се уз велики напор одржавао на ногама. Срце је дивљачки почело да ми туче.

— Идем, идем само да ухватим једног рачића —

слагао сам и клекнуо претварајући се да по каменим дну ловим рачиће. То је било кобно. Онако нејаког вода ме је као од шале повукла у процеп којим је река утицала у долап. Вриснуо сам и сгнуо главу, а онда угледах како ми се приближава камен. Зажмурио сам...

ЦРНА НЕМАН

Уместо да ме огроман точак самеље, улетео сам између две лопатице. Само су ми ноге вириле између њих, док ми је глава била окренута према његовој унутрашњости. Долап је наставио да се окреће, ужасно је шкрипао и лупао. Личио ми је на неку црну неман која се надвила нада мнош.

— Готово је — помислих престрављено.

Коло се и даље несметано окретало. Преклињао сам га у себи да стане. А он се окретао, окретао...

— Убијте коло, убијте га — викао сам замишљајући да је то нека огромна животиња која је хтела да ме поједе.

А онда сам грчевито покушавао да се ухватим за клизаве пречке на којима су се годинама низале алге. Вода ме је спречавала да дишем. Гушио сам се и грцао, али сам знао да не смем стати. Немо сам се борио против свог огромног непријатеља.

Тада сам зачуо врисак и запомагање своје сестре. Чуо сам како виче да сам се утопио. Зато сам смогао снагу и почео да вичем.

— Нисам, нисам — морао сам да јој се супротставим као и обично.

СВИ СУ ПЛАКАЛИ

Као на покрет чаробног штапића у тренутку је нестала ужасна шкрипе и бука. Све је стало и до мене је допирао један глас који ми је звучао као најлепша песма.

— Пружи ми руку, сине.

За тили час изгубио сам се у наручју огромног брајлије и тек тада осетио страховиту жељу да плачем. Плакали су и моја сестра и брат. Заборавили смо да је срамота да мушкарци плачу.

— Признај да се нисам утопио, да си лагала — наставих да се инатим.

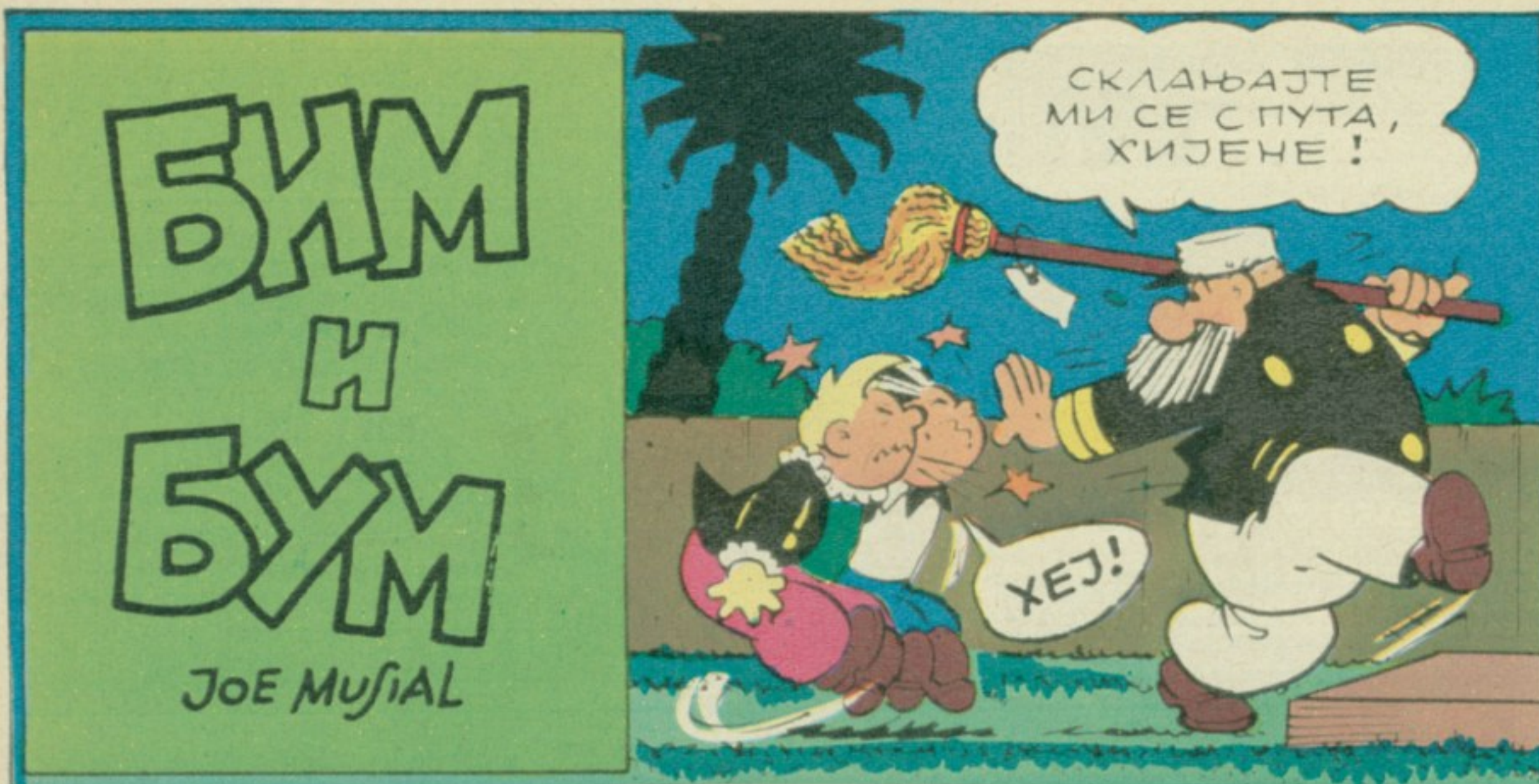
— Ниси, злато моје, благо сестри! Ниси!

— Ето видиш, а викалу си да јесам. Признај ко је у праву — викао сам као да је инат у овом тренутку био најважнија ствар.

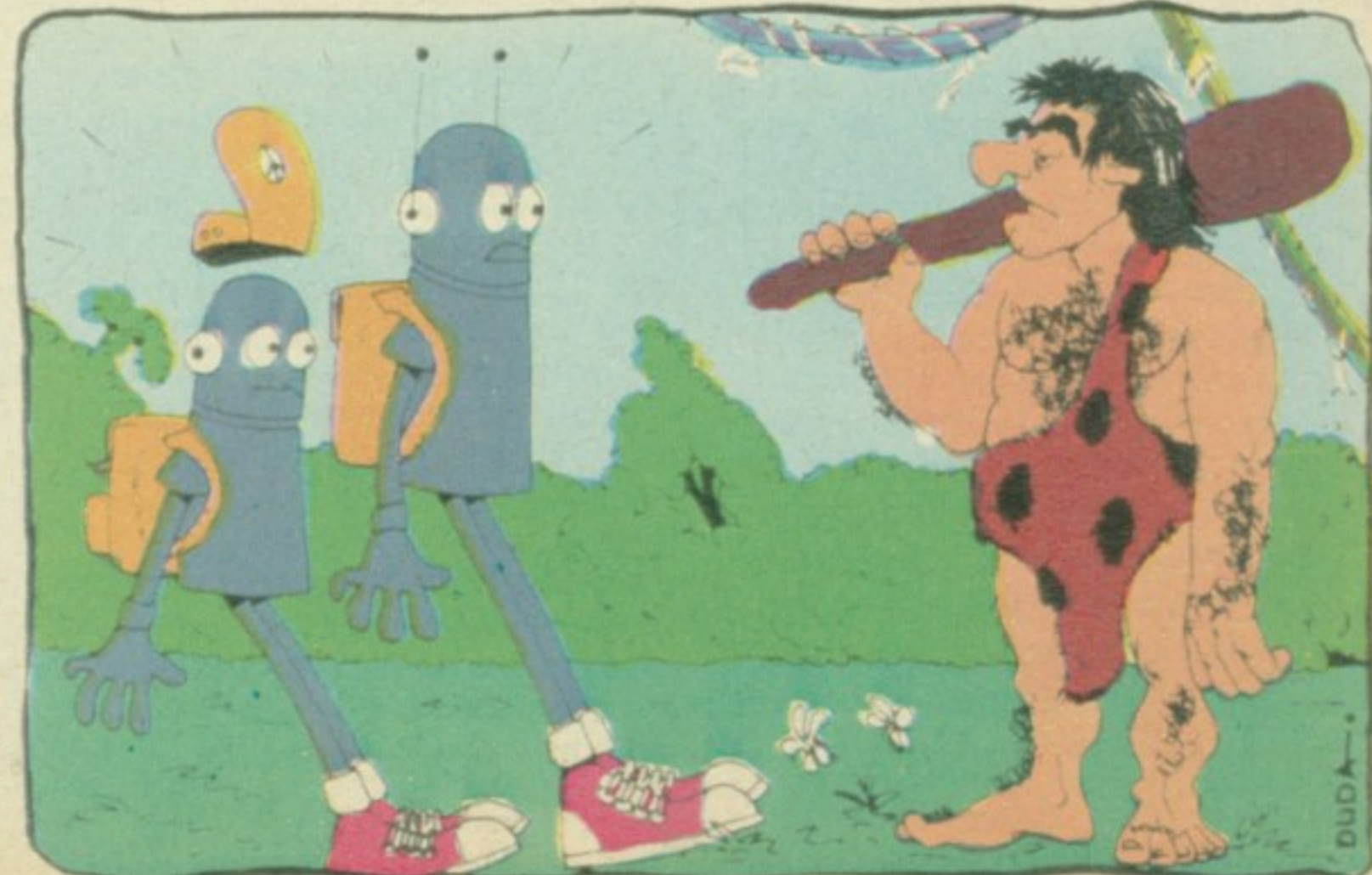
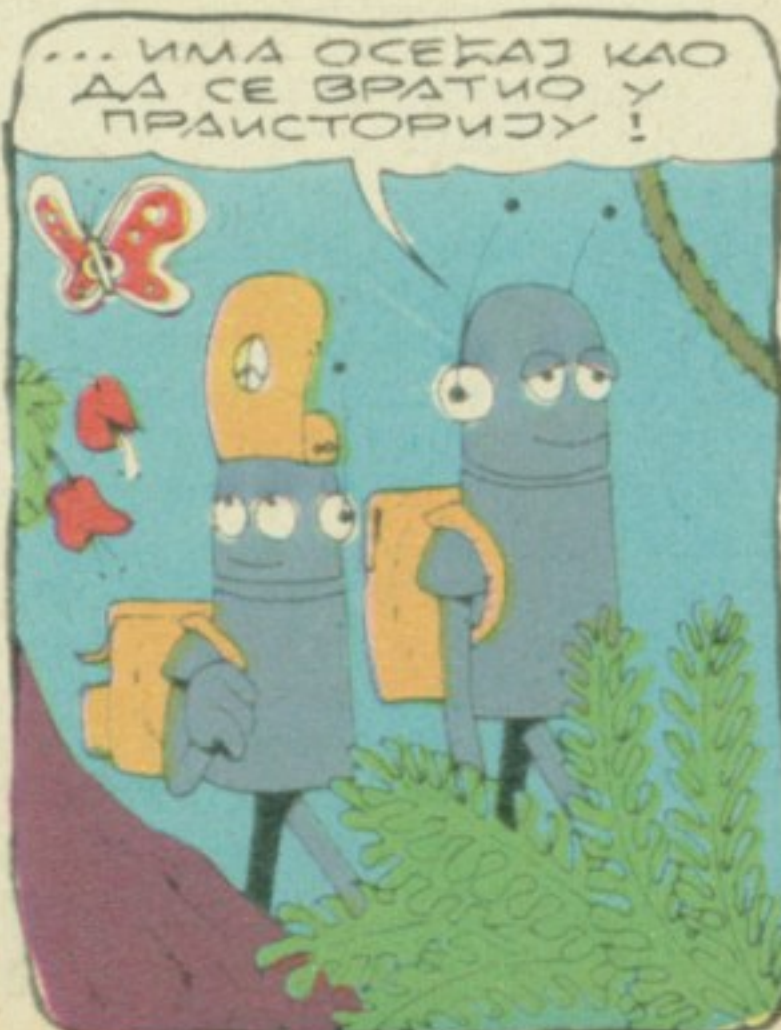
Сестра ме је чврсто стезала у жељи да се увери да сам стварно ту и потврђивала све што сам ја престрашен и изbezумљен викао.

А код куће су нас све троје дочекале батине.

Предраг Миљановић,
студент, Студентски
дом „Вождовац“,
соба 401/Б, Београд
(Хонорар: 250 динара)

ШРАФКО

НАЈБОЉА
ДЕЛА
ОМЛАДИНСКЕ
КЊИЖЕВНОСТИ
У СТРИПУ

МАРК ТВЕН АВАНТУРЕ

ХАКЛБЕРИ ФИНА

Догодило се ово 1880. у варошици Петроград,
у северној Америци...

У њему су живе-
ла три дечака...

ПОГЛЕДАЈ
ГА, ПЕТИ! ШТА
ЛИ САД
СМЕ-
РА?

КО
БИ ТО
ЗНАО, ДО-
РОТИ!

А ТРЕБИ ЦИМ...

УАААА!

БИО ЈЕ ТО ТОМ СОЈЕР...

ДРУГИ ДЕЧАК СЕ ЗВАО ХАК...
... ХАКЛБЕРИ ФИН...

ХАЈДЕ ДА ВЕЧЕ-
РАШ, ПА У КРЕВЕТ!

ОДМАХ, ГОСПО-
БО ДАГЛАС!

ЖИВОТ ЈЕ ПОСТАО
МНОГО ДОСАДАН ОД-
КАДА ЈЕ ГОСПОЂА ДА-
ГЛАС УСВОЗИЛА ХАКА!
А И ТОМ СЕ МНОГО
УЗБИГЉИО!

ДЕЧАЦИ СУ
СЕ СМРИЛИ
У ПОСЛЕДЊЕ
ВРЕМЕ!

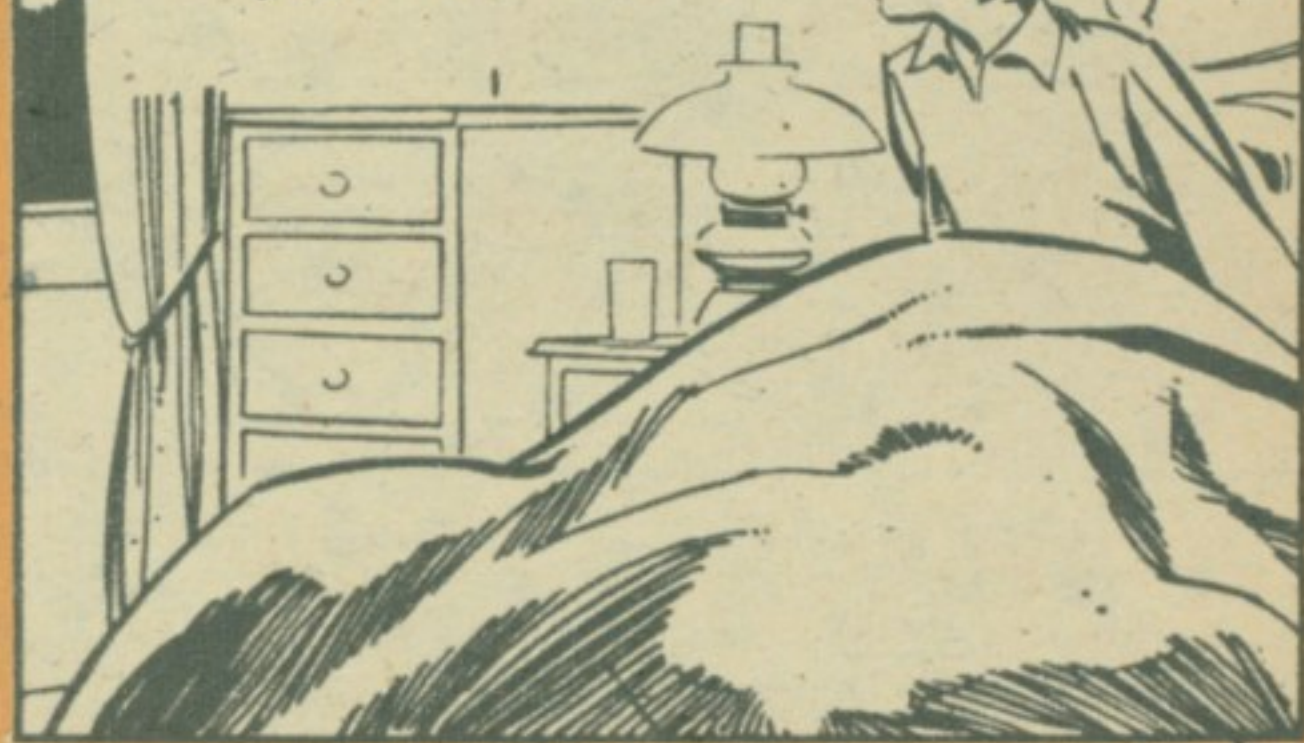

ПИТАМ СЕ ДО-
КЛЕ ЋЕ ТО ТРА-
ЈАТИ!

УСКРОРО ЋЕ СЕ ОПЕТ МНО-
ГО ПРИЧАТИ О ТИМ ДЕЧАЦИ-
МА. ЈОШ ТЕ ИС-
ТЕ ВЕЧЕРИ...

ТО ЈЕ
ТОМ!

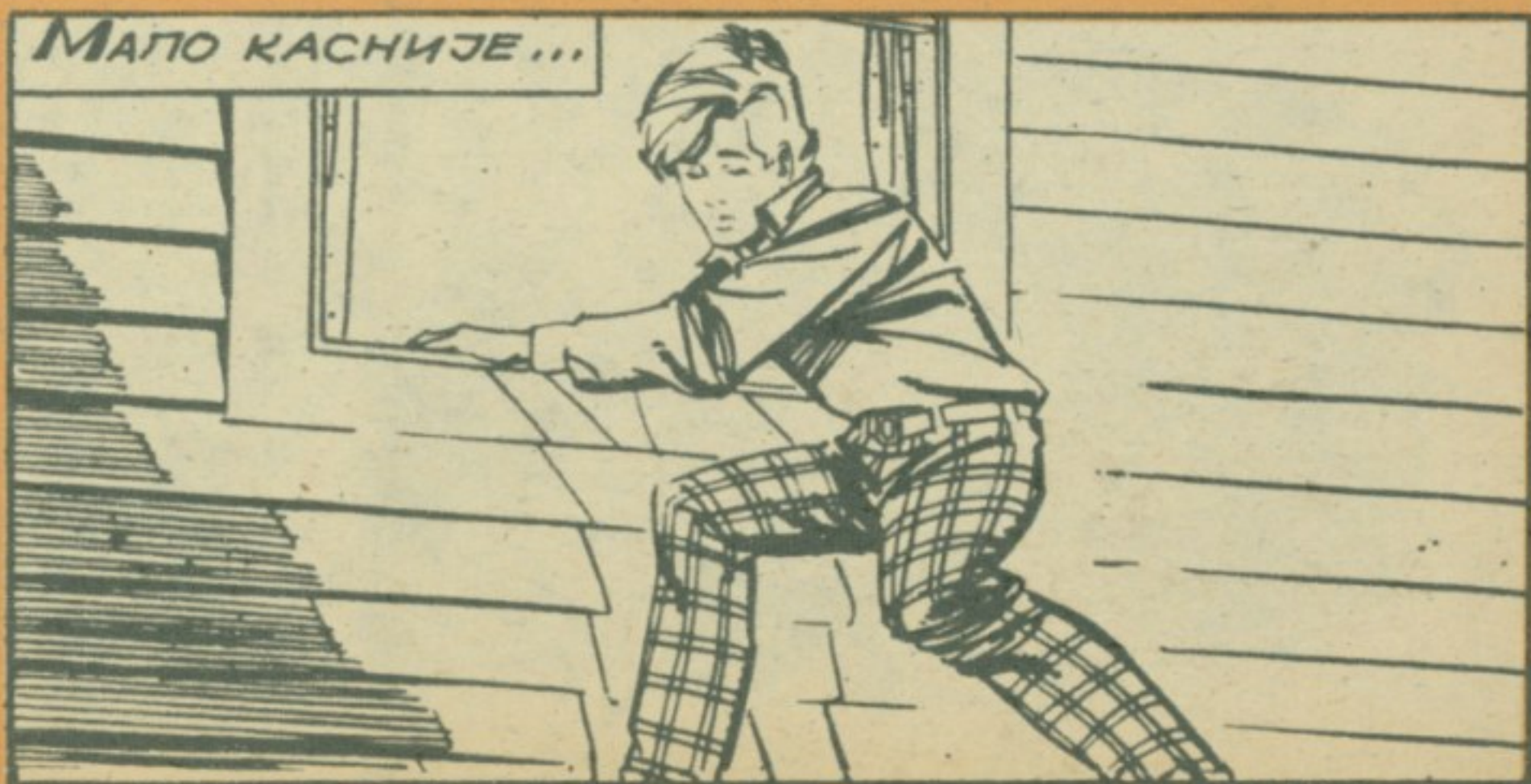
МИЈАУ!
МИЈАУУ!

Мало касније...

МИЈАУУ!

ЗАР СИ ВЕГ ПЕ-
ГАО,
ХАК!

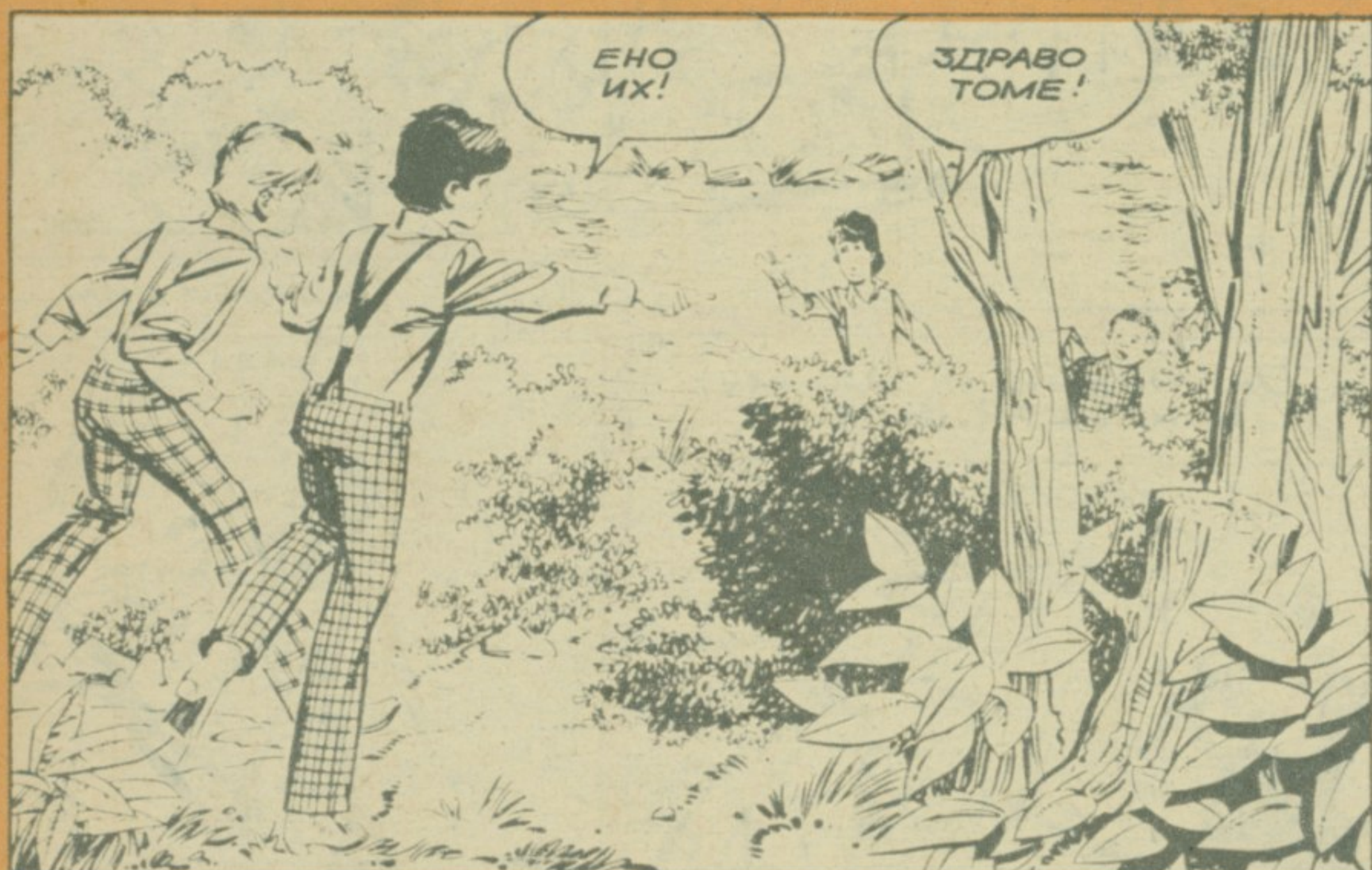
ШТА СЕ ДО-
ГОДИЛО,
ТОМЕ?

СВИ ДЕ-
ЧАЦИ СУ ВЕГ
НА ОКУПУ!
ЧЕКАЈУ
НАС!

АЛИ, ЗАШТО?

УСКОРО
БЕШ
САЗНАТИ!

ЕНО
ИХ!

ЗДРАВО
ТОМЕ!

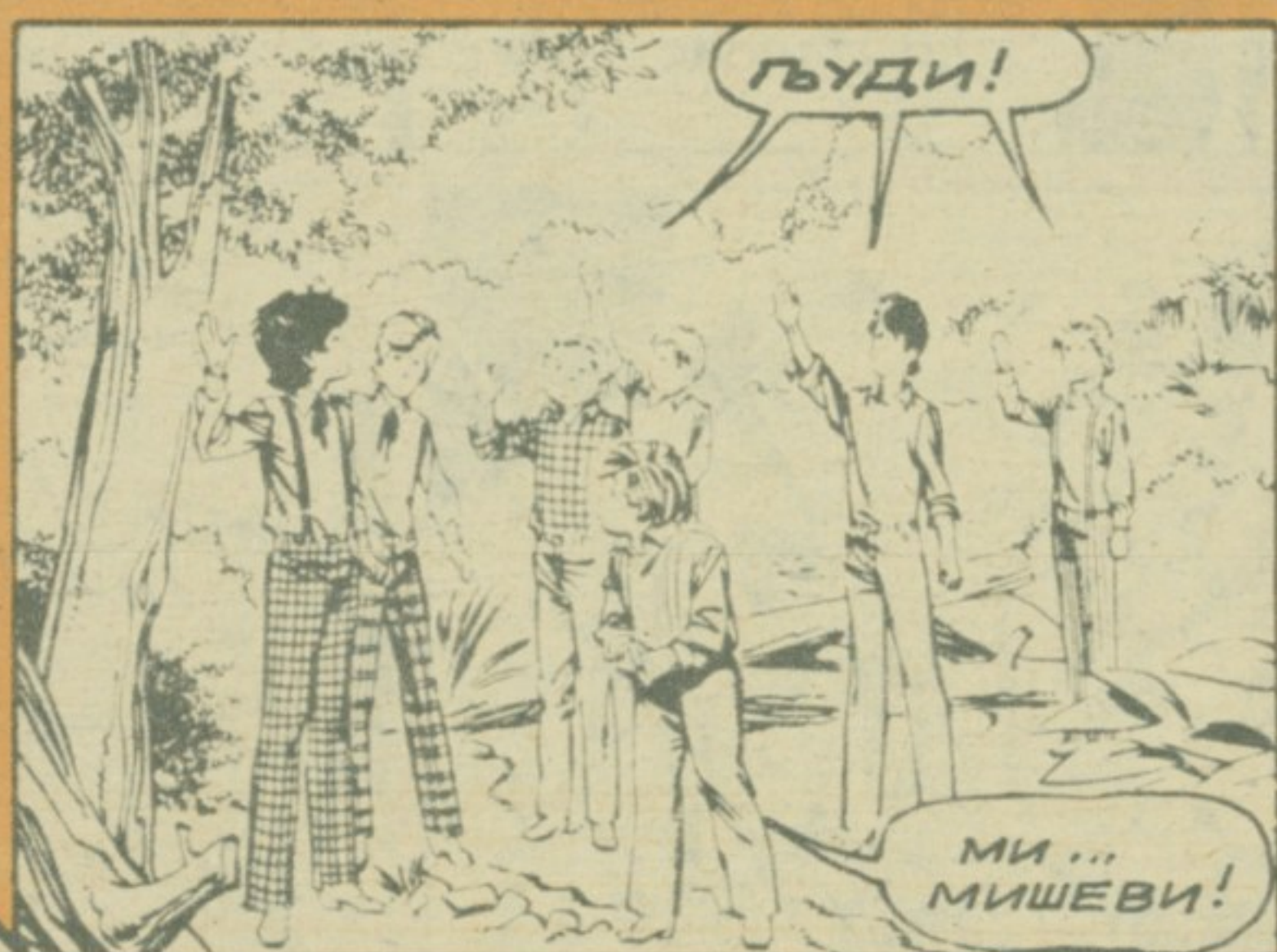
МОРАТЕ СЕ ПРВО ЗА-
КЛЕТИ ДА БЕТЕ ЧУ-
ВАТИ НАШУ ТАЈНУ
ЧАК И ПО ЦЕНУЖИ-
ВОТА!

ДО БАВО-
ЛА, ТОМЕ!
ИЗГЛЕДА
ДА ЈЕ У ПИ-
ТАЊУ НЕ-
ШТО МНОГО
О... ОПАС-
НО...

МИСЛИО САМ
ДА СТВАР НИЈЕ ТА-
КО ОЗБИЉНА!

КУКАВИЦЕ!
ШТА СТЕ: ЉУ-
ДИ ИЛИ МИ-
ШЕВИ?

ЉУДИ!

МИ...
МИШЕВИ!

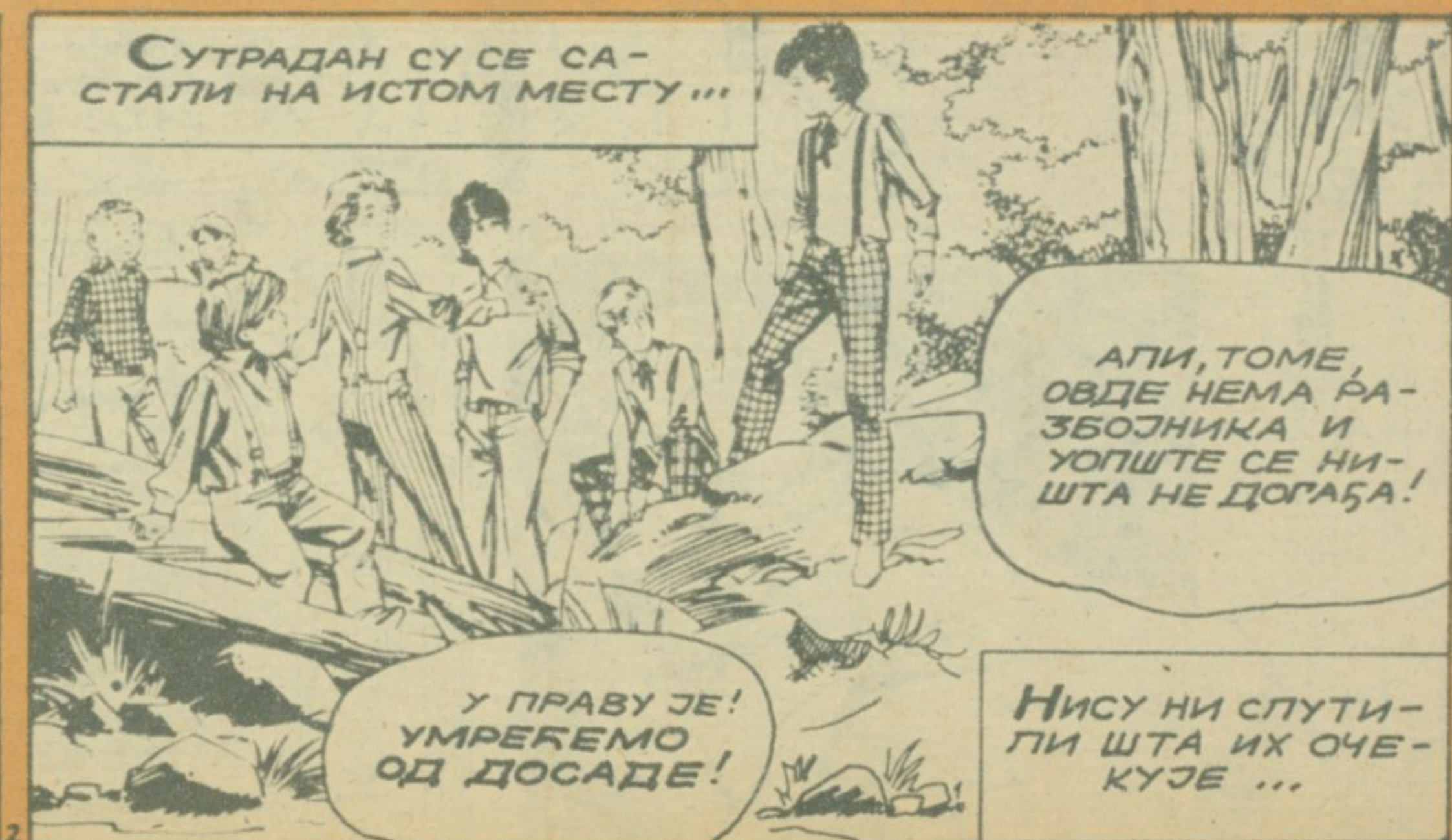
ЈА, КАО ВАШ ВОЂА, ПРОГЛАША-
ВАМ ЏО ХАРПЕРА ЗА СВОГ ЗА-
МЕНИКА! АКО СЕ ЊЕМУ НЕШТО
ДОГОДИ, ЗАМЕНИК ЋЕ БИТИ
ХАК!

У РЕДУ! ШТА
ТРЕБА ДА РА-
ДИМО?

ОНО ИСТО ШТО РАДЕ ХРАБРИ ВИ-
ТЕЗОВИ! ГОНИЋЕМО ДРУМСКЕ
РАЗБОЈНИКЕ, ШТИТИТИ НЕ-
МОГНЕ...

ДИВНО!

СУТРАДАН СУ СЕ СА-
СТАПИ НА ИСТОМ МЕСТУ...

АЛИ, ТОМЕ,
ОВДЕ НЕМА РА-
ЗБОЈНИКА И
УОПШТЕ СЕ НИ-
ШТА НЕ ДОЂАБА!

У ПРАВУ ЈЕ!
УМРЕЋЕМО
ОД ДОСАДЕ!

НИСУ НИ СПУТИ-
ЛИ ШТА ИХ ОЧЕ-
КУЈЕ...

БУДИТЕ СТРПЉИ-
ВИ! ОПАСНОСТ ЋЕ
СТИКИ КАД СЕ ТОМЕ
БУДЕМО НАЈМАЊЕ
НАДАТИ! ВРАТИМО
СЕ САДА У ГРАД!

КАД СУ ХАК И ТОМ
ОСТАЛИ САМИ ...

ПОКИ ЋУ КОД СУДИ-
ЈЕ ТАЧЕРА ДА МУ НЕ-
ШТО ПРЕДЛОЖИМ!

ЈЕ ЛИ ТО У ВЕЗИ
С НОВЦЕМ КОЈИ
НАМ ОН ЧУВА А КО-
ЈИ СМО ДОБИЛИ
КАО НАГРАДУ КАД
СМО УХВАТИЛИ
ОНЕ ЛОПОВЕ?

ДА! ЗАМОЛИКУ
ГА ДА НИКОМЕ НЕ
КАЖЕ ДА И ЈА И-
МАМ УДЕЛА У ТОМ
НОВЦУ!

ЗАШТО?

ИМАМ НЕКО
ПРЕДОСЕКА-
ЊЕ! ЗДРА-
ВО, ТОМЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ У КУБИ СУДИЈЕ ТАЧЕРА ...

НЕ БРИНИ, ХАК!
УЧИНИКУ КАКО
ТИ ЖЕЛИШ!

ХВАЛА
ВАМ!

ЈА КАДА СЕ ВРА-
ТИО КУБИ ...

ГОСПОДО ДАГ-
ЛАС, ЈЕСТЕ ЛИ
ТУ?

НИСИ МЕ ОЧЕ-
КИВАО, А? ХЕ, ХЕ!
ДОБИ ОВАМО!

ТО СТЕ ВИ,
СТРИЧЕ!

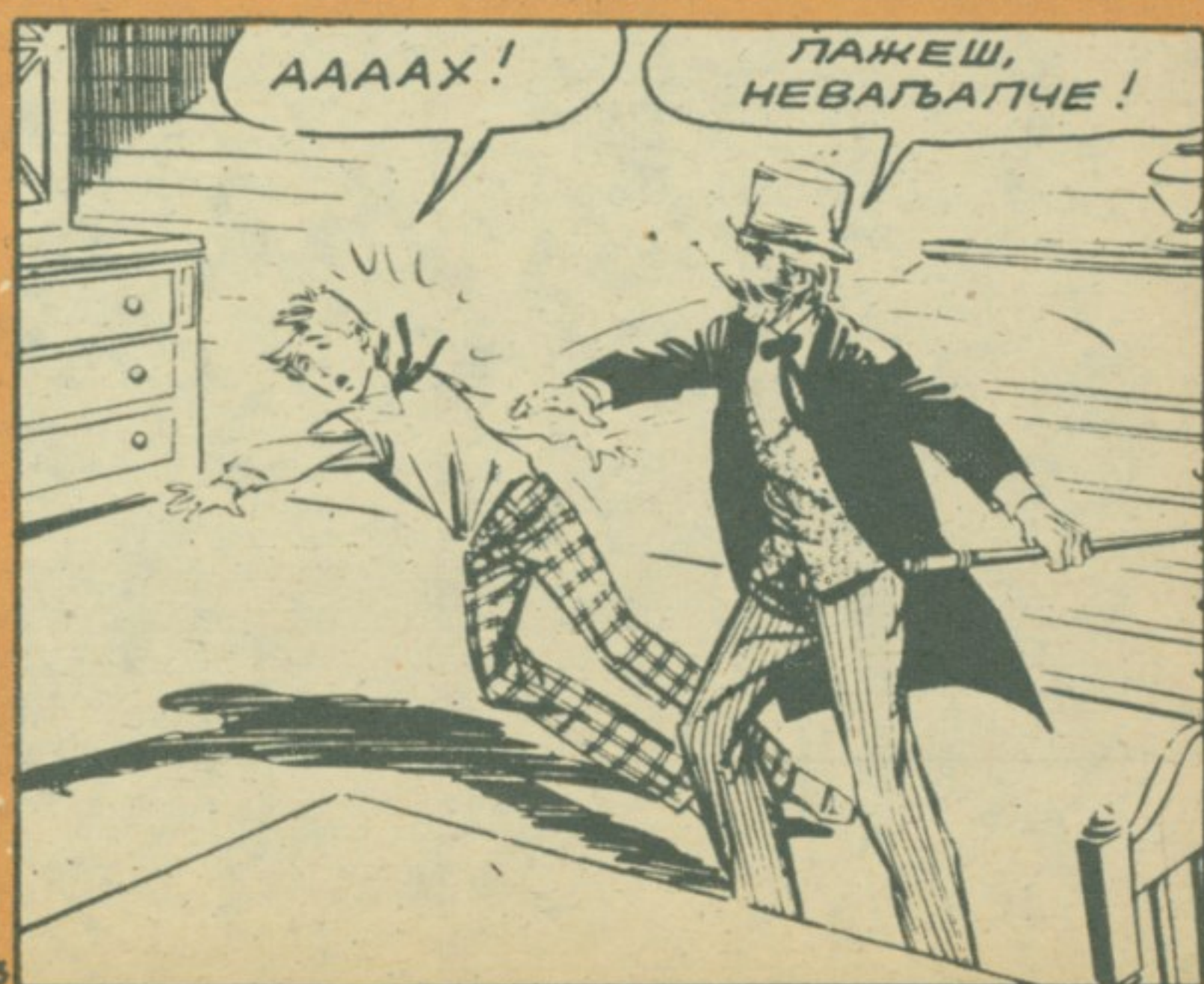

ШТА? ДА СЕ МОЖДА
НЕ СТИДИШ СВОГ СТРИ-
ЦА?

ЧУО САМ ДА
ИМАШ НЕКИ СИ-
ЛАН НОВАЦ!

НЕ, СТРИЧЕ!
НЕМАМ НИ
ДОЛАРА!

ААААХ!

ПАКЕШ,
НЕВАЉАЛЧЕ!

УЗАЛУД ЈЕ ХАК НАСТОЈАО
ДА ПОБЕГНЕ. СТРИЦ ГА ЈЕ
ДОВУКАО ДО НЕКЕ НАПУШТЕ-
НЕ БРВНАРЕ...

ОПЕТ ЛАЖЕШ!
ТВРДОГЛАВ СИ АЛИ
НАУЧИЋУ ЈА ТЕБЕ
ПАМЕТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У НАПУШТЕ-
НОЈ БРВНАРИ ...

ХИК! ... ХИК! ЈЕСИ
ЛИ СЕ ПРЕДОМИСЛИО? ХИК!

САДА ЈЕ ТРЕНУТАК
ДА ПОБЕГНЕМ!

ЈЕСИ ЛИ НЕШТО РЕ-
КАО? ХИК!

ХАК ЈЕ УСПЕО
ДА НЕПРИМЕЋЕН НА-
ПУСТИ БРВНАРУ ...

НЕКУ СЕ ОДМАХ
ВРАТИТИ КУКИ! НЕ-
КА СТРИЦ ПОМИСЛИ
ДА САМ ЗАУВЕК
НЕСТАО!

ПРОКЛЕТСТВО! ЕНО
ГА! ПРИМЕТИО ЈЕ
ДА САМ ПОБЕ-
ГАО!

Али ХАК СЕ ПРЕВАРИО ...

ХИК! ИЗГЛЕ-
ДА ДА САМ МА-
ЛО ВИШЕ...
ХИК! ПОПИО!

ОКУПАЋУ СЕ ... ХИК ...
И ТО ЋЕ МЕ ...
ХИК ... ОТРЕЗНИТИ!

Али НОГЕ МЕ НЕШТО
НЕ ДРЖЕ ... ХИК!
ИПАК КУ МАЛО ДА
ПРИПЕРНЕМ!

УФ!
ДОБРО ЈЕ!
ЗАСПАО ЈЕ!

ХАК СЕ ВРАТИО У БРВНАРУ ...

СВЕ ЋУ РАЗБАЦАТИ
ДА СТРИЦ ПОМИ-
СЛИ ДА СУ МЕ НА-
ПАЛИ РАЗВОЈНИ-
ЦИ И ПОВЕЛИ СА
СОБОМ!

ПРОНАШАО ЈЕ ЗАТИМ НЕ-
КИ СТАРИ ЧАМАЦ И ЗАВЕ-
СЛАО НИЗВОДНО ...

ТЕ НОКИ ХАК ЈЕ СПАВАО У ШУМИ ...

А У ГРАДИКУ ...

ШТА СЕ ДОГОДИЛО ТОМЕ?
ЈЕСИ ЛИ СА-
ЗНАО НЕШТО О
ХАКУ?

СТРАШНО, ЏИМЕ!
ДОШАО ЈЕ ЊЕГОВ
СТРИЦ И РЕКАО ШЕ-
РИФУ ДА СУ ХАКА
СИГУРНО УБИЛИ НЕ-
КИ РАЗБОЈНИЦИ!

НЕМОГУЋЕ!
И ОТКУД ЊЕГОВ
СТРИЦ ЗНА ЗА ТО?

ИЗГЛЕДА ДА
СУ ОН И ХАК КРЕ-
НУЛИ У ЛОВ!

СИРОТА ГОСПОБА
ДАГЛАС! ТОЛИКО
ГА ЈЕ ВОЛЕЛА!

СТРАШНО,
ТОМЕ!

ЗНАШ ЛИ ДА МЕ МОЖИ БИВ-
ШИ ГОСПОДАРИ ИЗ ЊУ ОР-
ЛЕАНСА ТРАЖЕ ДА ОПЕТ
БУДЕМ РОБ! МОРАМ
ДА БЕЖИМ!

СРЕГНО,
ЏИМЕ!

ЧУВАЈ СЕ!
НИКАДА ТЕ
НЕБЕМО ЗА-
БОРАВИТИ!

НИ ЈА
ВАС!

ЦЕЛЕ НОКИ ЈЕ ЏИМ БЕ-
ЖАО И ТЕК У ЗОРУ ЗА-
СТАО ДА СЕ ОДМОРИ ...

УФ! НЕ МОГУ ВИШЕ!

ШТА ЈА ТО
ЧУЈЕМ?

НО ЈЕ
ТО?

НЕЕ! НЕ ПРИБЛИ-
ЖАВАЈ МИ СЕ!
ТИ СИ МРТАВ!

ШТА ТО ГОВОРИШ, ЏИМЕ? ПА
ВИДИШ ВАЉДА ДА САМ
ЖИВ! ШТА ТИ ТРАЖИШ ОВДЕ?

КАДА СЕ ЏИМ ПОВРАТИО
ОД ИЗЕНАЂЕЊА, ХАК ЈЕ УСПЕО
ДА САЗНА ОД ЊЕГА ШТА
СЕ ДОГАЂА У ГРАДИ-
КУ...

ЗНАЧИ, СВИ МИСЛЕ ДА
САМ МРТАВ! ТО САМ И ЖЕ-
ЛЕО! СТРИЦ ЋЕ МЕ НАЈ-
ЗАД ОСТАВИТИ НА МИРУ!

ПОШТО СЕ УВЕРИО ДА ЈЕ С
ХАКОМ СВЕ У РЕДУ, ЏИМ МУ
ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА ЋА ЈЕ СНА-
ШЛО...

НЕ БРИНИ!
ОСТАВЕШ СА МНОМ!

УСКОРО СУ НАИШЛИ НА
ЈЕДНУ НАПУШТЕНУ КОЛИБУ...

ОВДЕ ЋЕМО СЕ
СКЛОНИТИ!

КАКАВ НЕРЕД!

ПОГЛЕДАЈ!
ЖЕНСКЕ ХАЋИ-
НЕ, А НАШАО
САМ И ХРАНЕ!

БАШ ДОБРО!
УМИРЕМ
ОД ГЛАДИ!

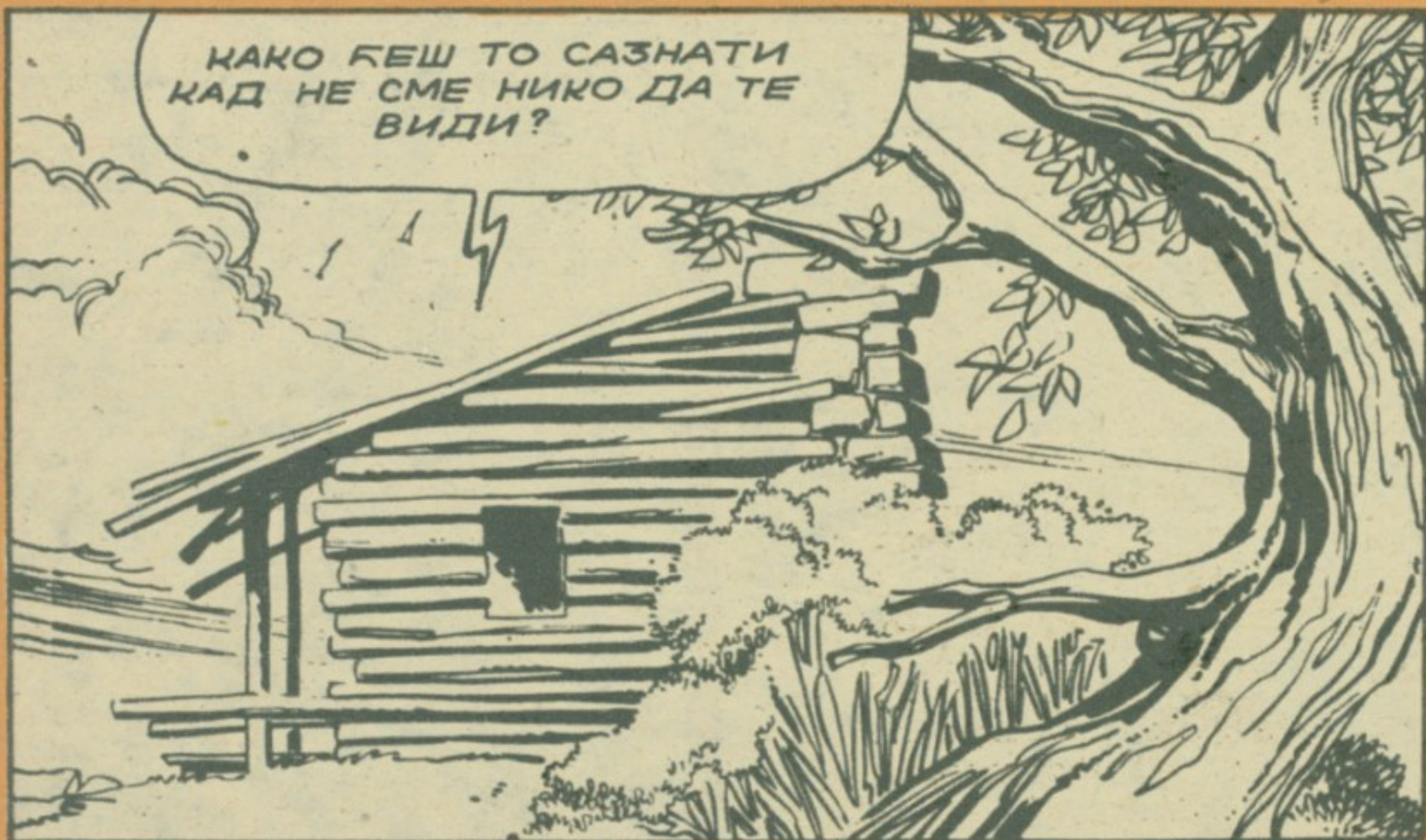

МИСПИШ
ЛИ ТИ ЦЕ-
ЛОГ ЖИВО-
ТА ДА СЕ
СКРИВАШ,
ХАК?

НЕ! ЧИМ
САЗНАМ ДА
ЈЕ СТРИЦ ОТИ-
ШАО, ВРАТИКУ
СЕ УДОВИЦИ
ДАГЛАС!

КАКО ЋЕШ ТО САЗНАТИ
КАД НЕ СМЕ НИКО ДА ТЕ
ВИДИ?

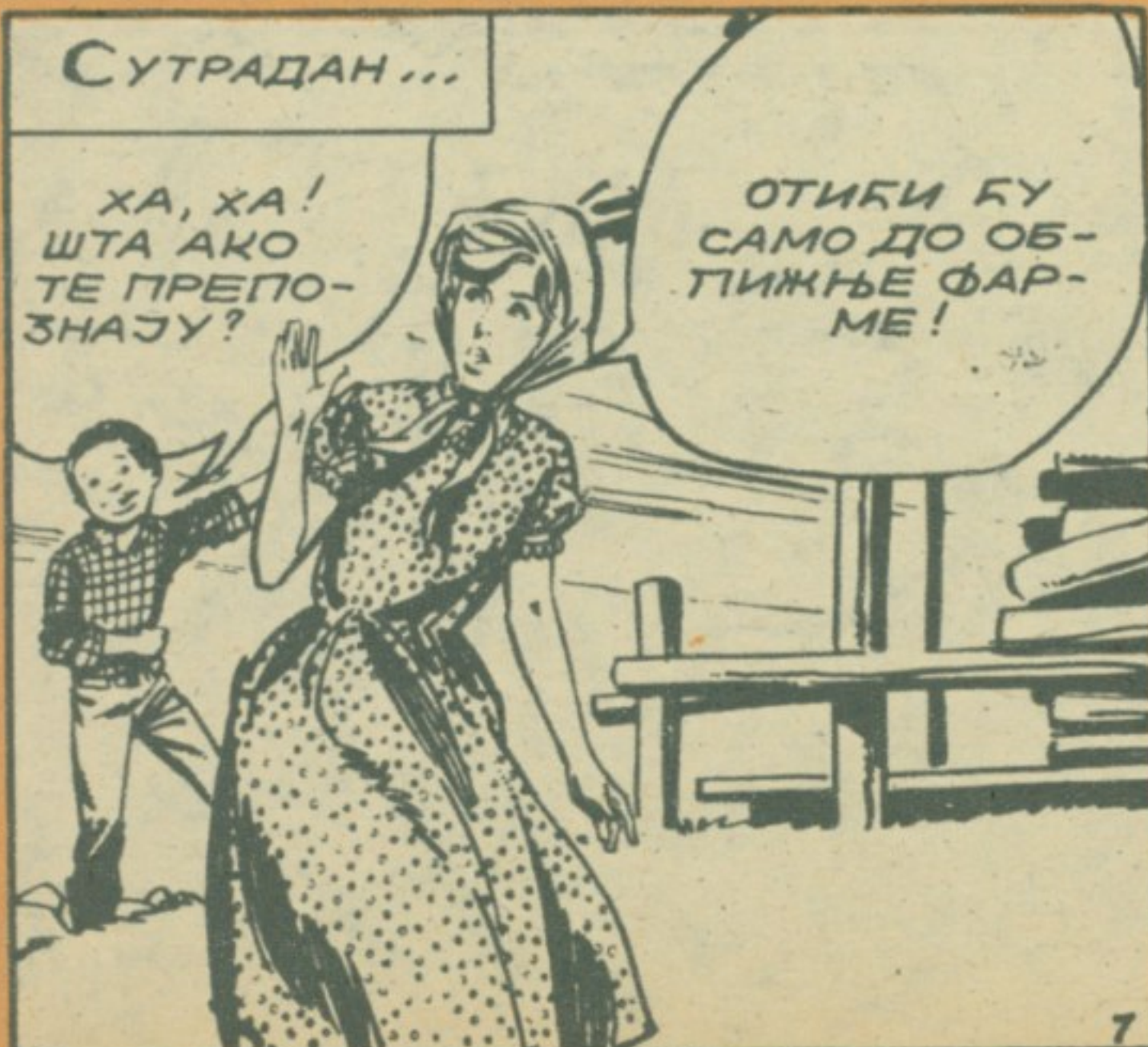
ПРЕОБУКИ ЋУ СЕ У ЖЕ-
НСКЕ ХАЋИНЕ!

СУТРАДАН...

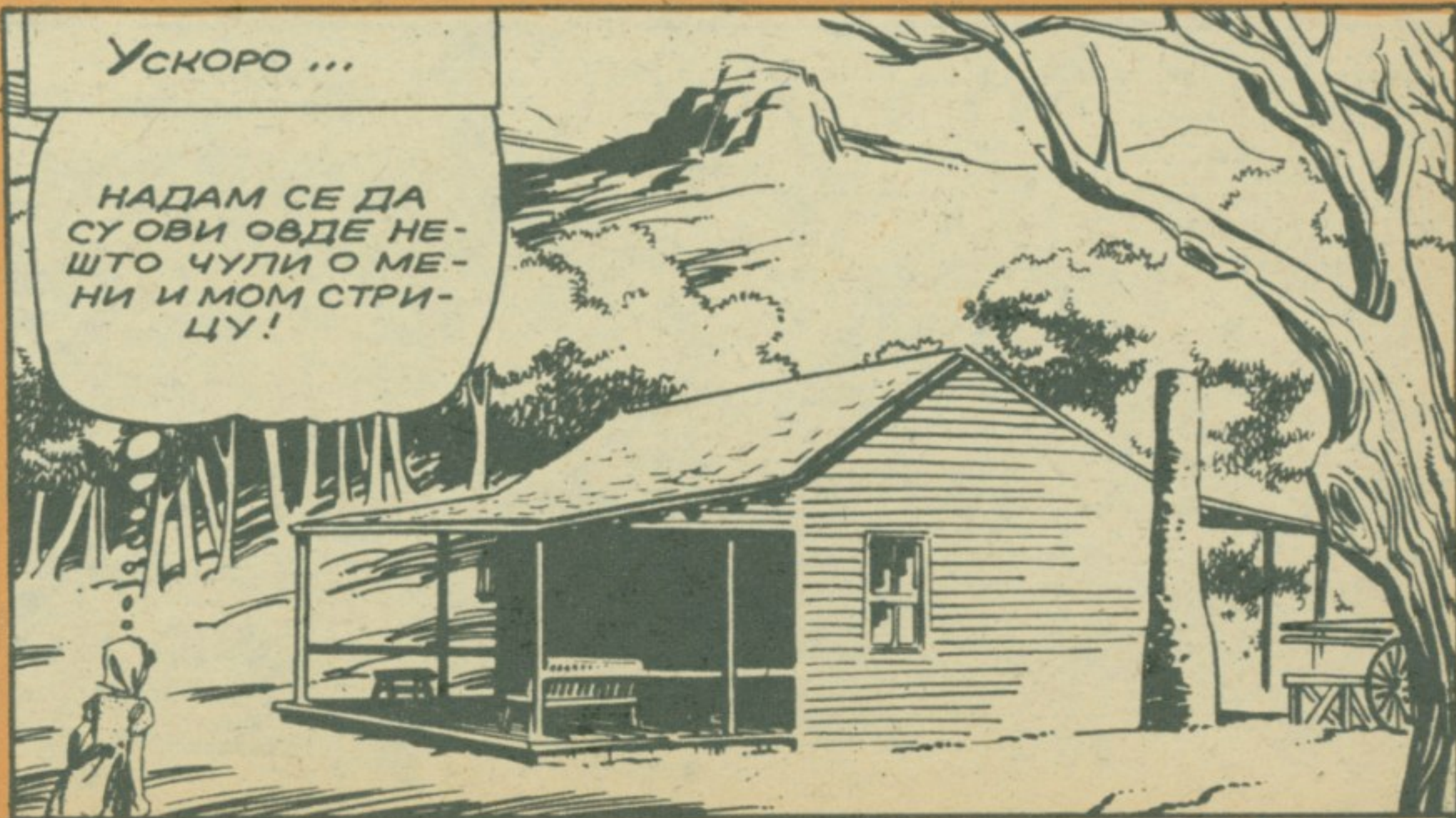
ХА, ХА!
ШТА АКО
ТЕ ПРЕПО-
ЗНАЈУ?

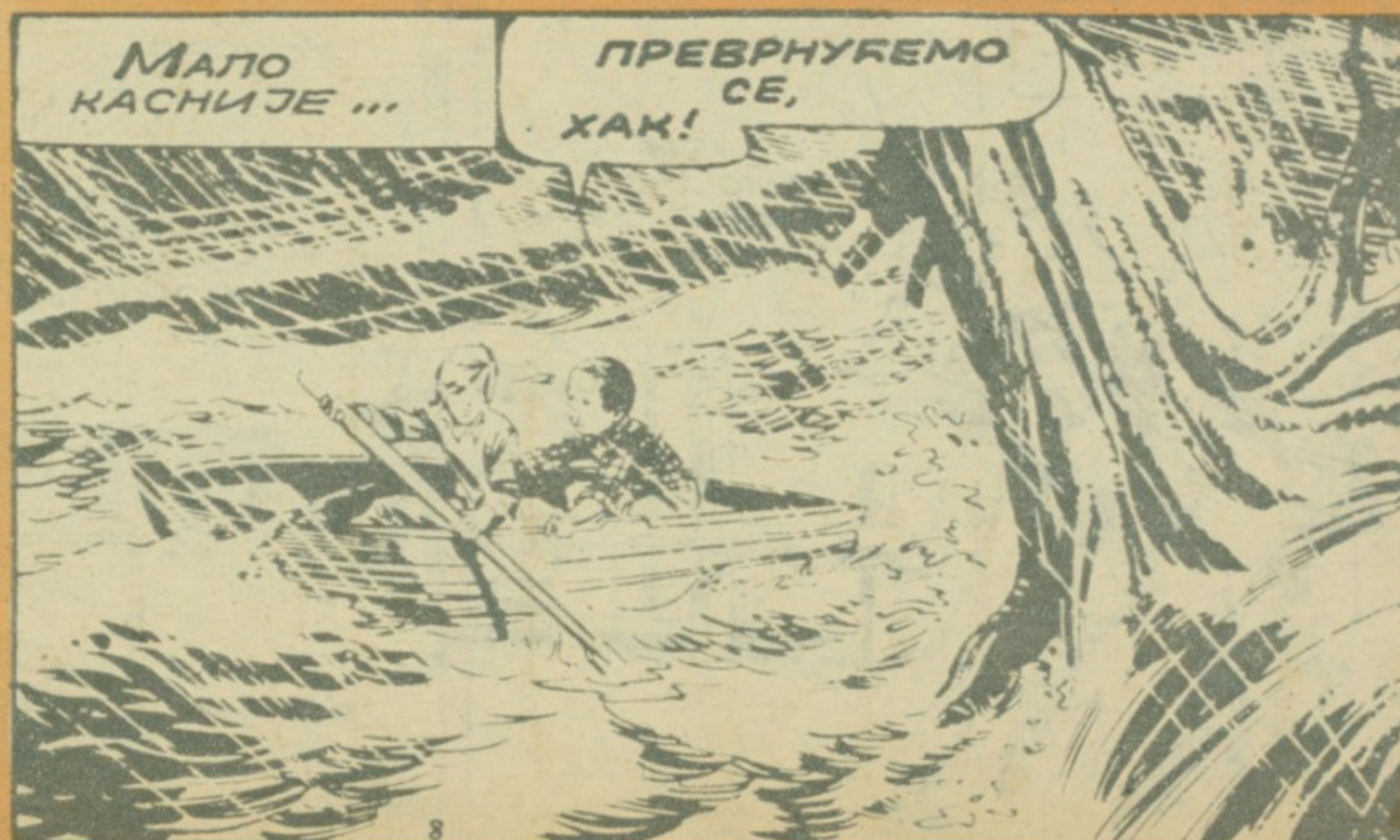
ОТИКИ ЋУ
САМО ДО ОБ-
ТИЖЊЕ ФАР-
МЕ!

УСКОРО...

НАДАМ СЕ ДА
СУ ОВИ ОВДЕ НЕ-
ШТО ЧУЛИ О МЕ-
НИ И МОЈ СТРИ-
ЦУ!

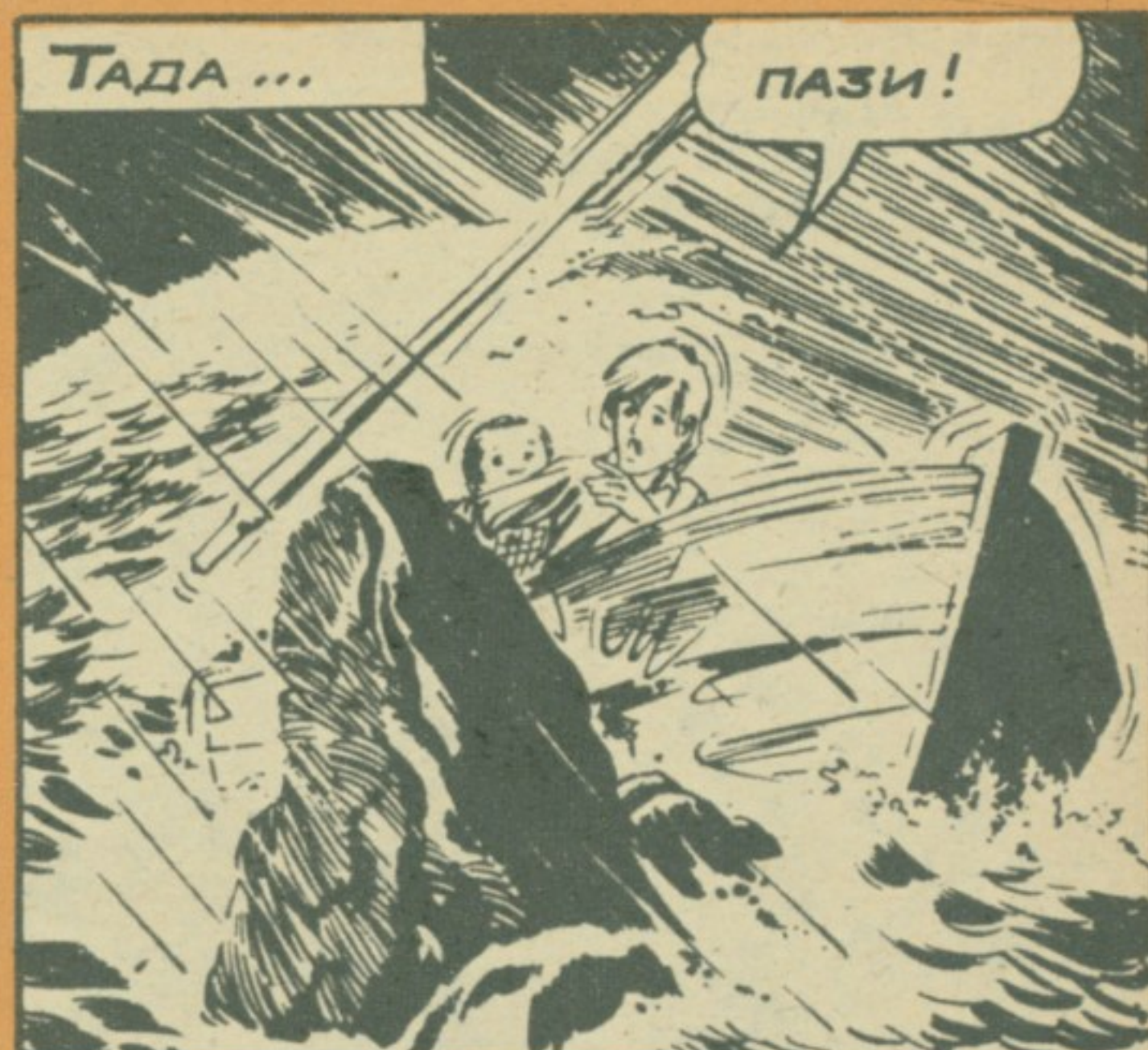
БАШ СИ КУ-
КАВИЦА,
ЏИМЕ!
ПОГЛЕДАЈ!

БРОДИК!
НАСУКАО
СЕ!

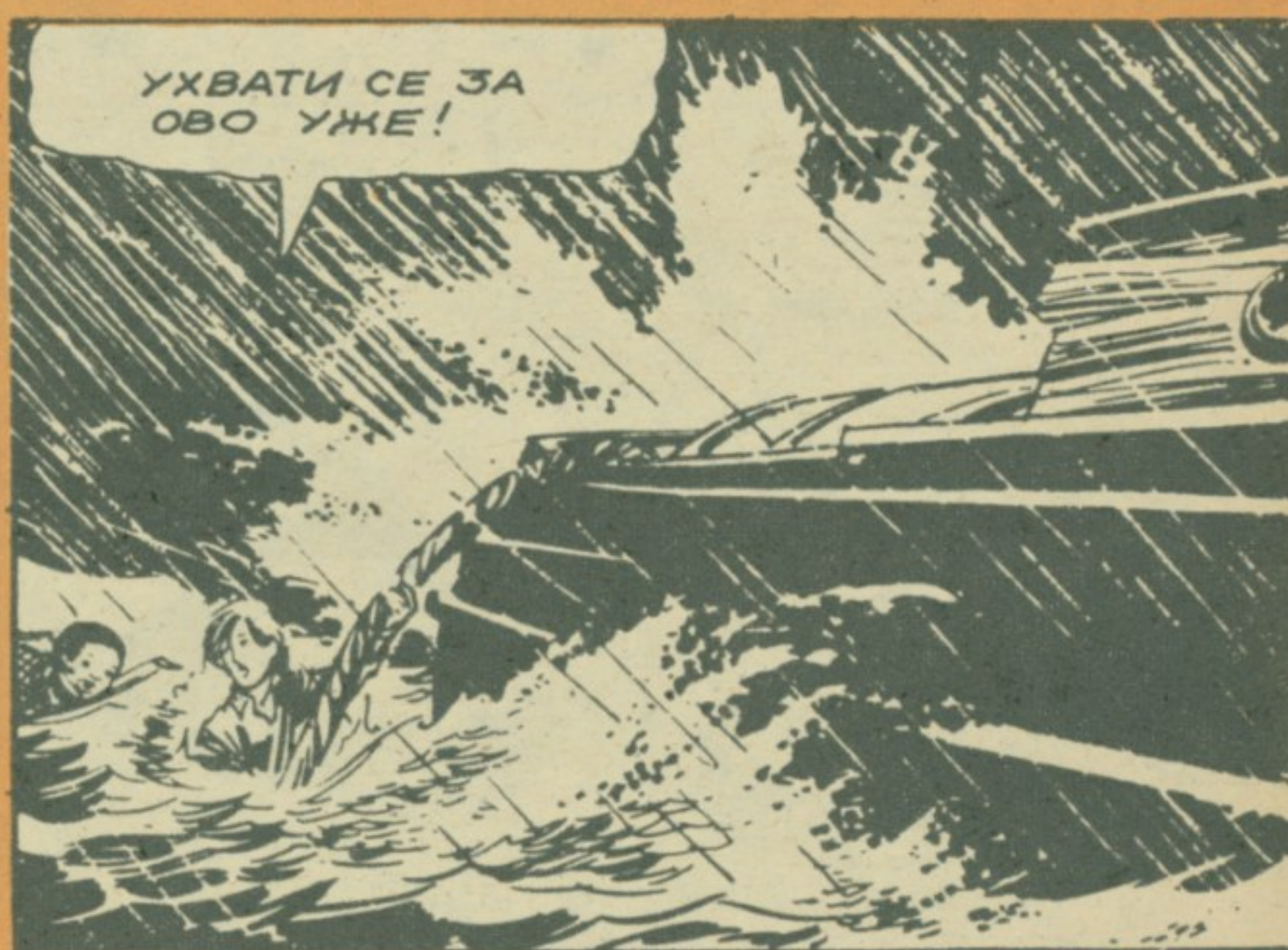
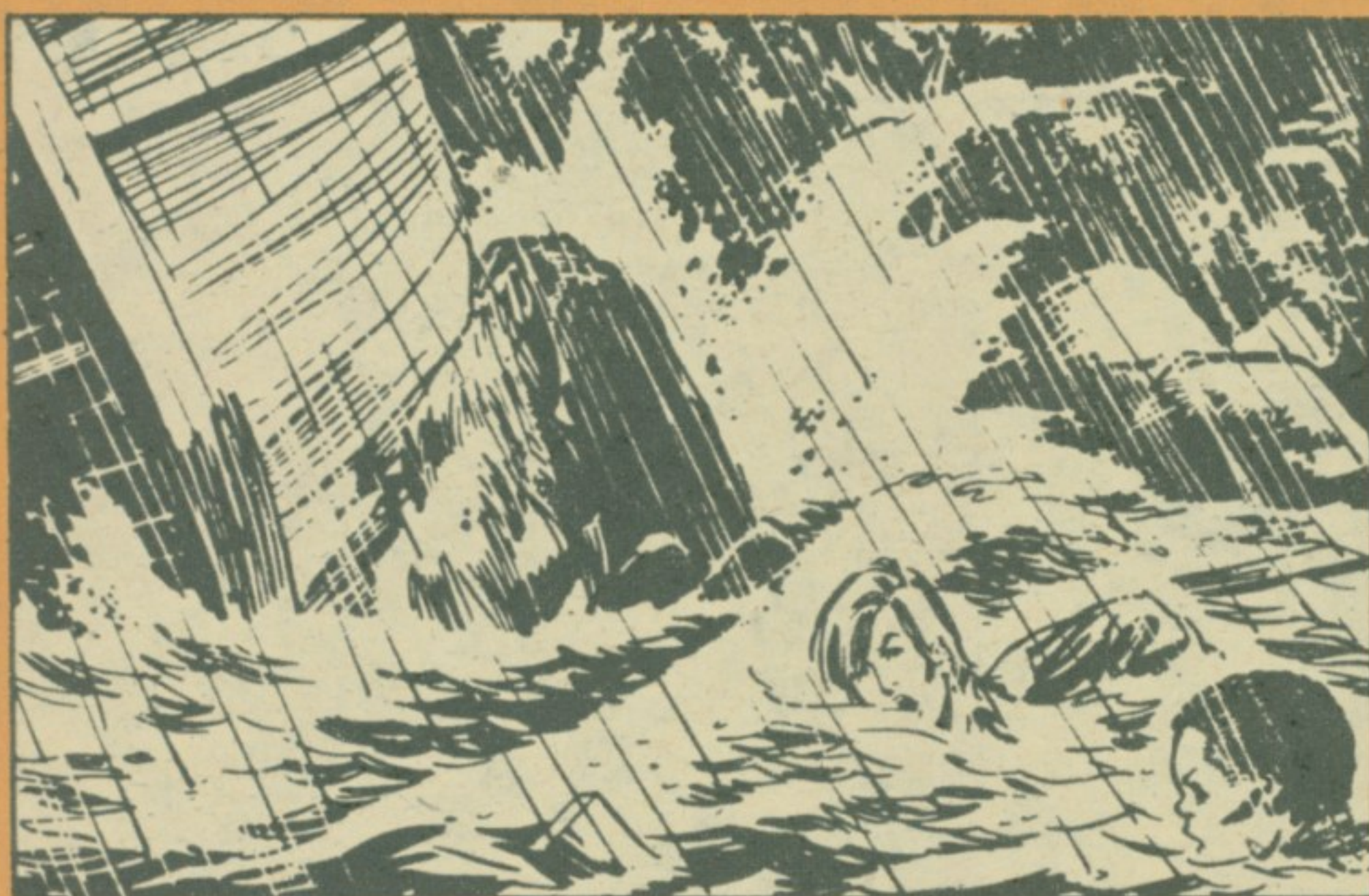
И МИ
БЕМО!

НА ОВОМ БРОДИКУ
БЕМО БИТИ МНО-
ГО СИГУРНИЈИ!

ТАДА ...

ПАЗИ!

УХВАТИ СЕ ЗА
ОВО УЖЕ!

НАШ ЧАМАЦ ЈЕ У БОЉЕМ
СТАЊУ ОД ОВОГ БРОДИКА!
ТРЕБА ГА САМО ОКРЕНУТИ!

САД БУ
ЈА ТО!

УБРЗО СУ НА-
ПУСТИЛИ НАСУ-
КАНИ БРОДИК ...

БРЖЕ
ВЕСПАЈ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ВАРОШИЦИ ...

... ТО ЈЕ СВЕ, ШЕРИФЕ!
СИГУРАН САМ ДА СУ ГА
УХВАТИЛИ РАЗБОЈНИ-
ЦИ!

ШЕРИФ ЈЕ ПРЕТРАЖИО ЧИ-
ТАВ КРАЈ АЛИ НИ ТРАГА ОД
ХАКА. ПОНОВО ЈЕ ПОЗВАО
ХАКОВОГ СТРИЦА ДА ПОРАЗ-
ГОВАРА С ЊИМ ...

МИСЛИТЕ
ЛИ ДА
СУ ГА
УБИЛИ?

НЕ СМЕМ НА
ТО НИ ДА
ПОМИСЛИМ!

АЛИ,
ШТА СТЕ
ВИ И ХАК
ТРАЖИ-
ЛИ
ТАМО?

ДЕЧАК ЈЕ
ЖЕЛЕО ДА
ПРОВЕДЕ СА
МНОМ НЕКО-
ЛИКО ДАНА
У ШУМИ!

ШЕРИФУ ЈЕ СТРИЧЕВА
ПРИЧА БИЛА ВЕОМА СУ-
МЊИВА ...

САВЕТУЈЕМ ВАМ ДА
НЕ НАПУШТА-
ТЕ ПЕТРОГРАД
ДОК СЕ СВЕ НЕ
РАЗЈАСНИ!

НЕ
БРИНИТЕ,
ШЕРИФЕ!

ХМ! СТВАРИ ПОСТАЈУ МНОГО
ОЗБИЉНИЈЕ! БИХ БОЉЕ
ДА ШТО ПРЕ НЕСТАНЕМ ОДАВ-
ДЕ!

ПОСЛЕ ДВА ДАНА ПЛОВИДБЕ
ХАК И ЏИМ СУ ОДЛУЧИЛИ
ДА ПРИСТАНУ ...

ИЗГЛЕДА ДА СМО
У ИЛИНОИСУ!

ЈА БИХ ВИШЕ ВО-
ЛЕО ДА СМО НА СЕ-
ВЕРУ! ТАМО СУ СВИ
ЦРНЦИ СПОБОДНИ!

НЕ ИЗЛАЗИ ИЗ
ЧАМЦА ДОК СЕ ЈА
НЕ ВРАТИМ!

УМИРЕМ
ОД ГЛАДИ!

ЗАКУЦАЋУ НА
ПРВА ВРАТА И ЗАТРА-
ЖИТИ МАЛО ХРАНЕ!

И ТАКО ...

ДОБАР ДАН!
ЈА ... ЈА САМ
БРОДОПОМНИК!

ЈАДНО
ДЕТЕ!

НАПОЉУ ЈЕ
ЈЕДАН ДЕЧАК!
ПРЕТРПЕО ЈЕ
БРОДОПОМ!

УЖАС!

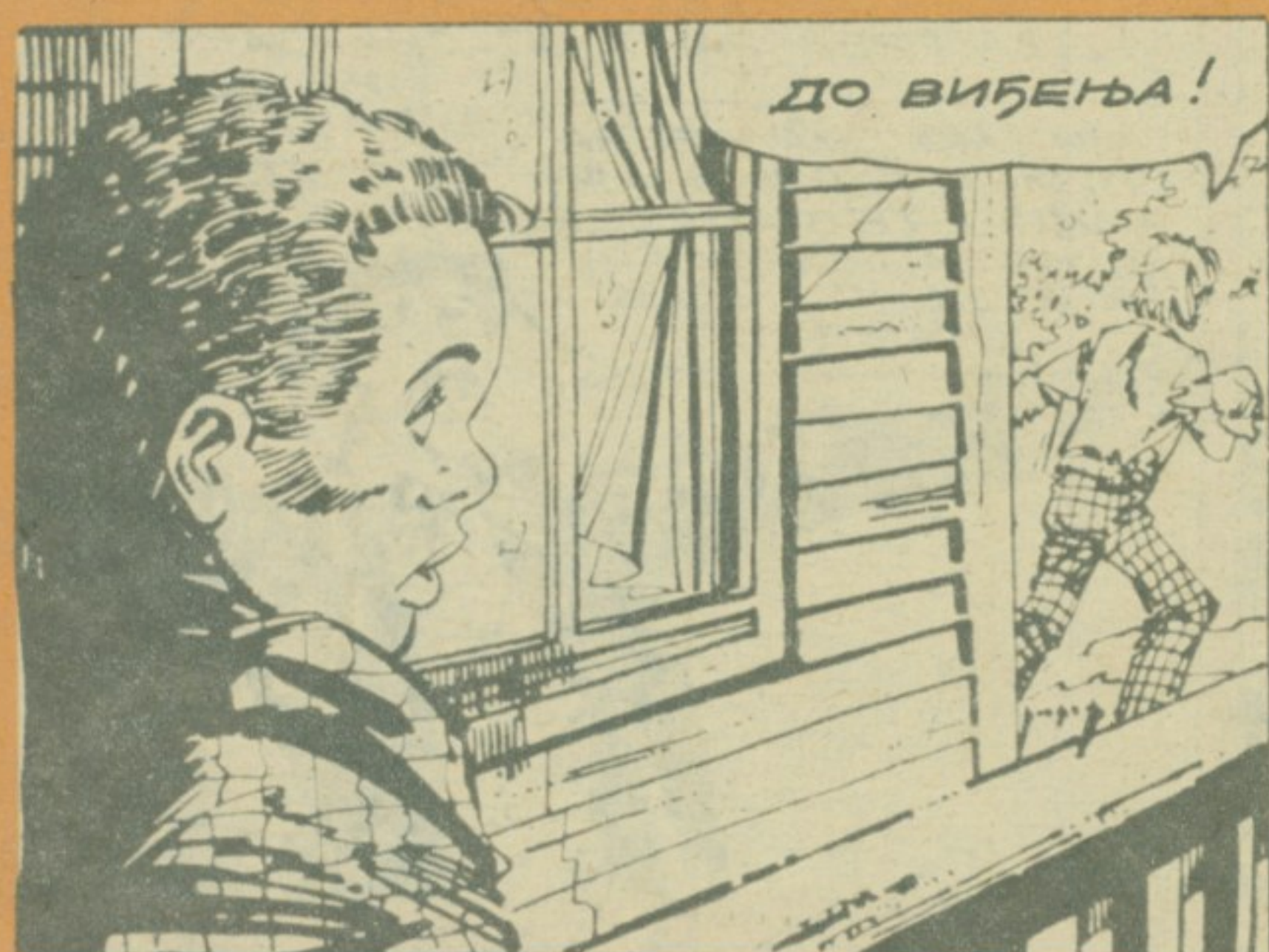
УВЕДИТЕ
ГА!

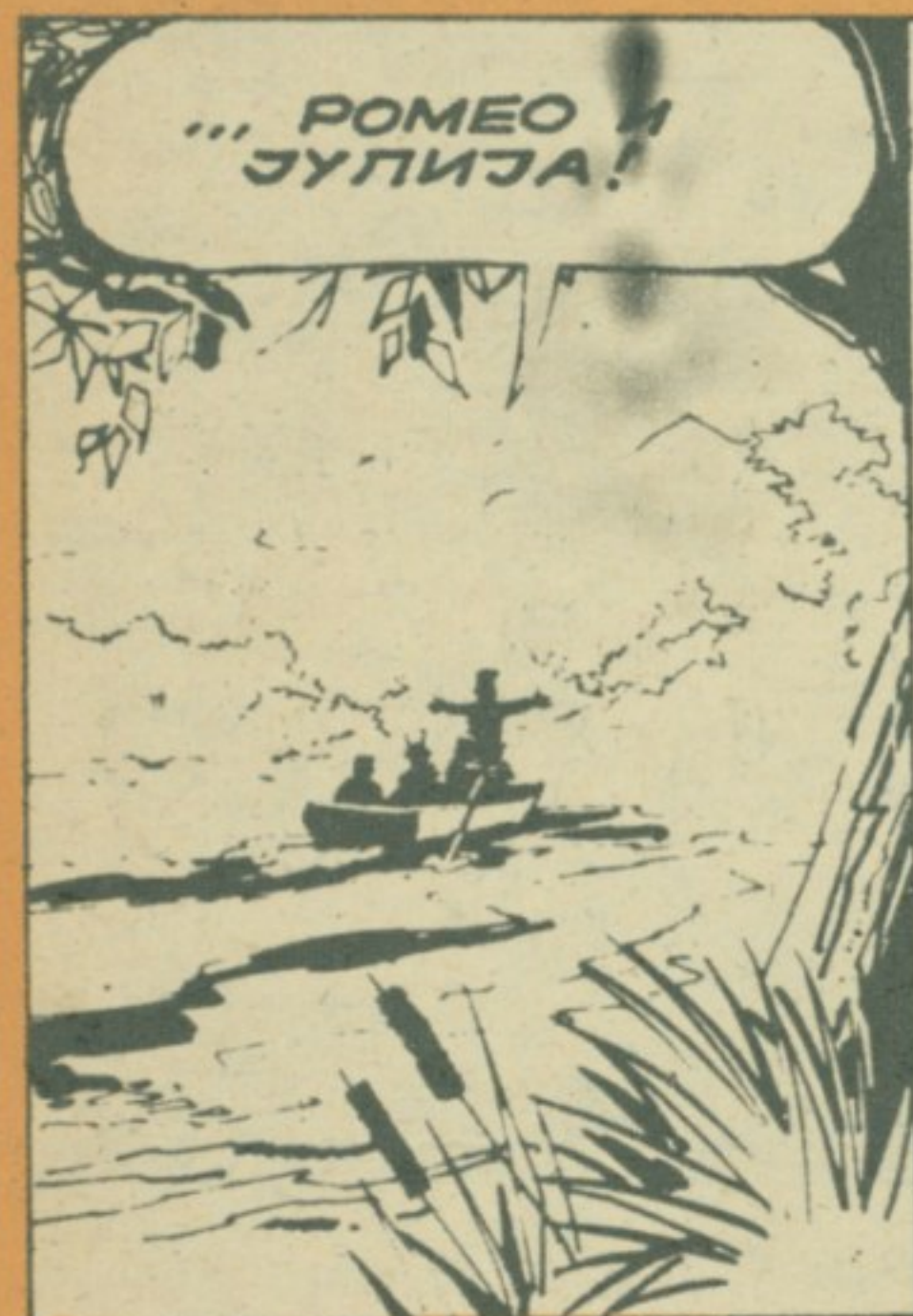
НЕКОЛИКО ДАНА ХАК НИЈЕ
НИШТА ОКУСИО ...

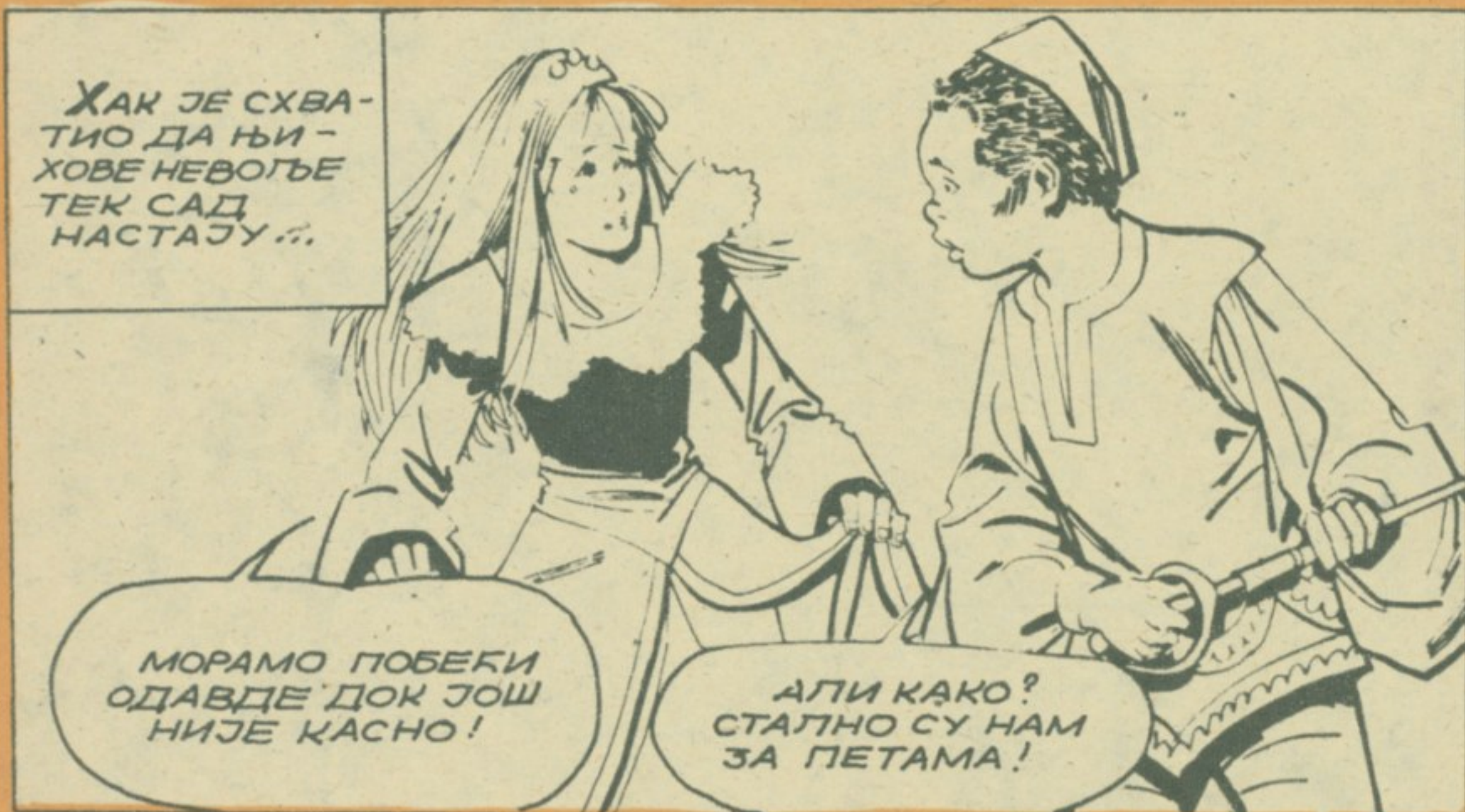
ИМАТЕ ЛИ
МАЛО ХРА-
НЕ И ЗА МОГ
ПСА?

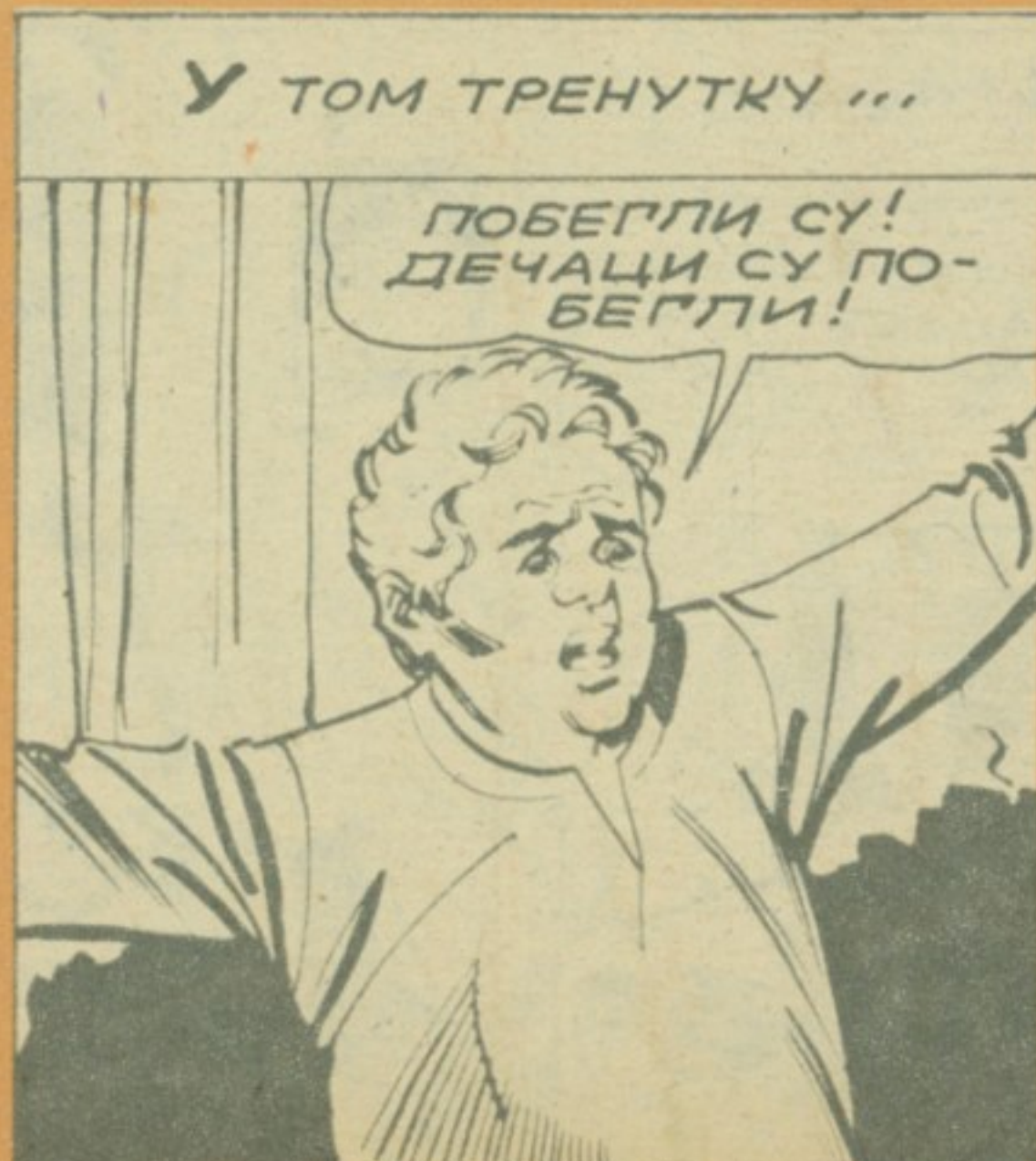
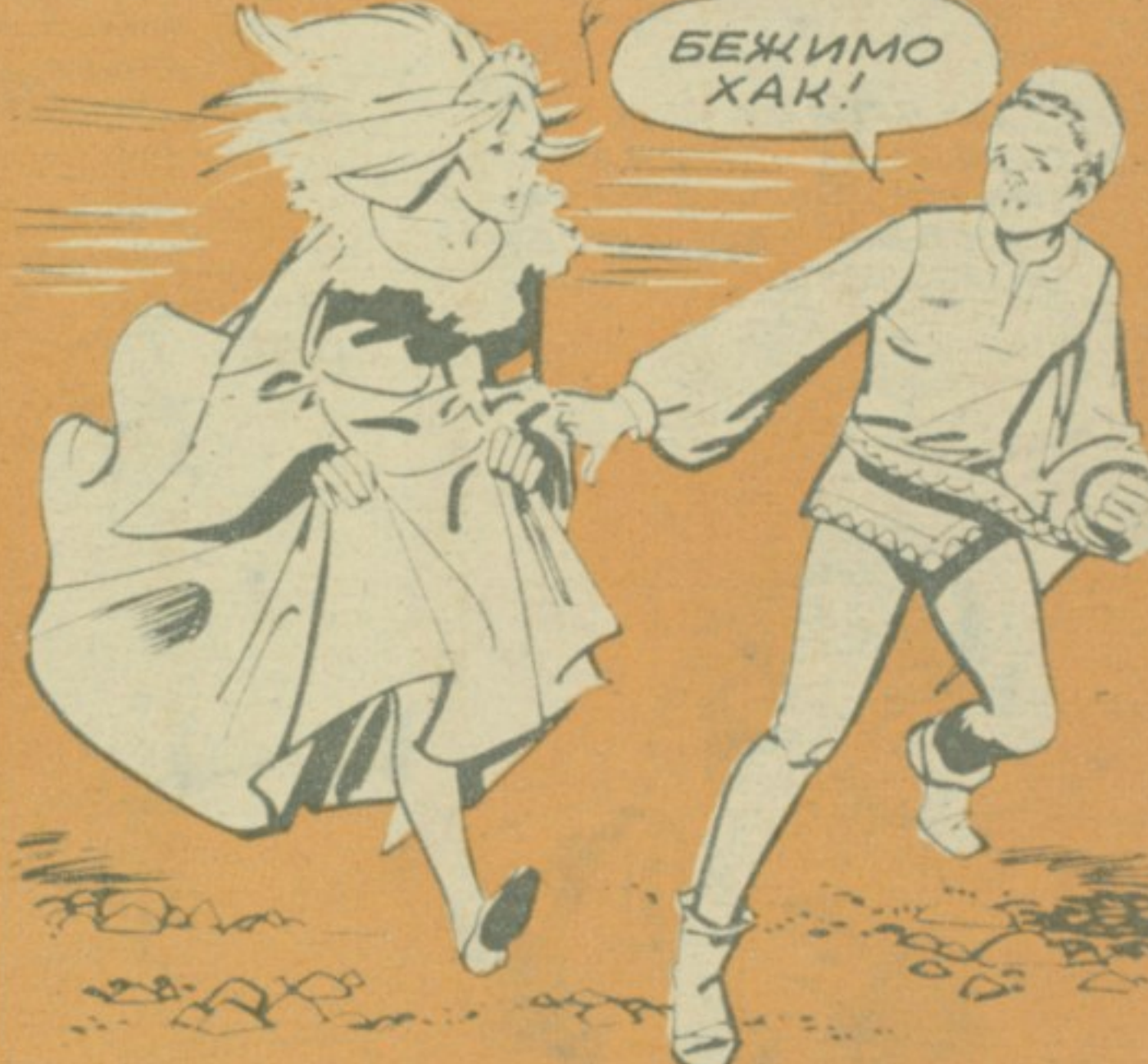
О, СВАКАКО!
СПАКОВАЋУ
МУ ПУНО
КОСТИЈУ!

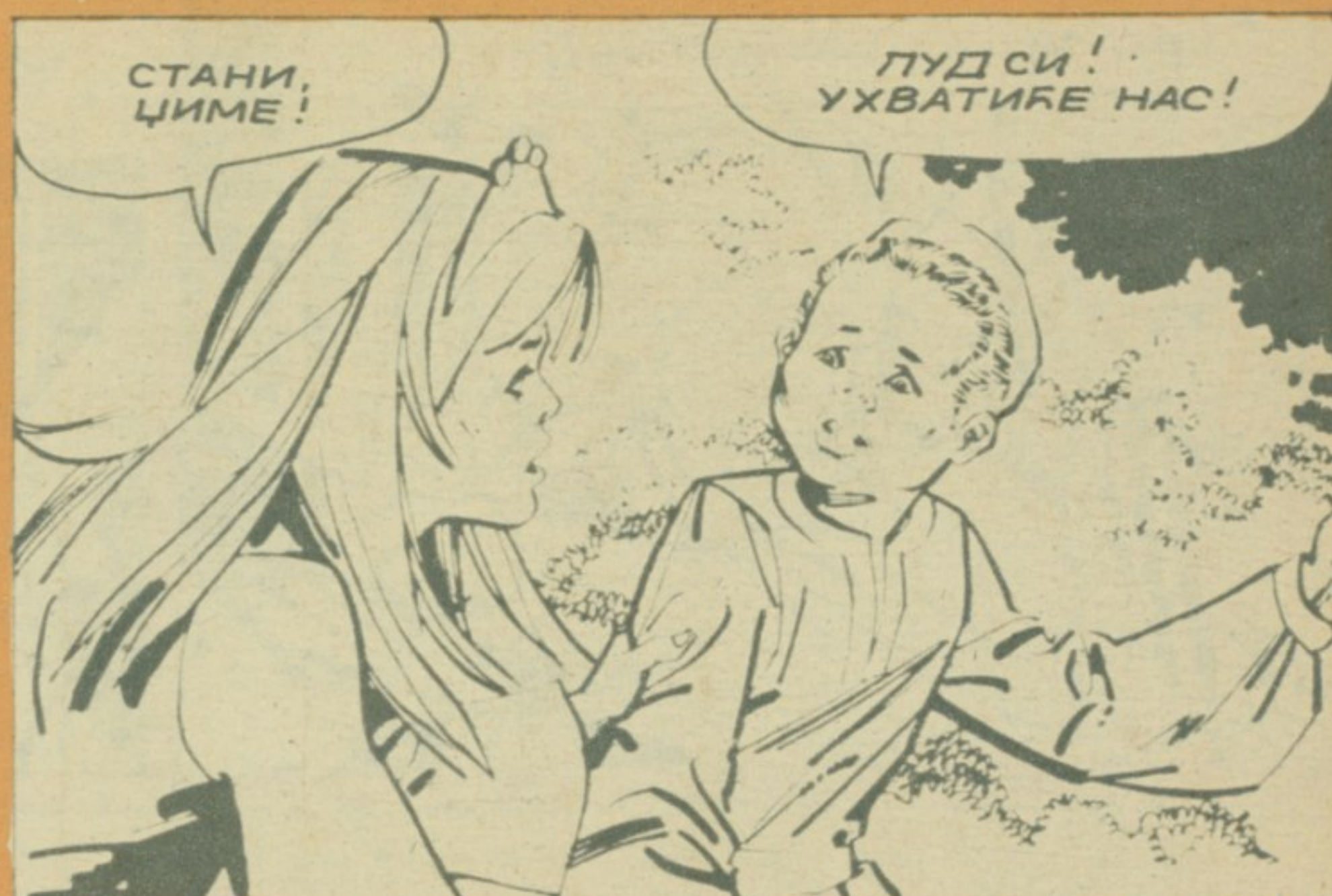
ИЗДАЈИЦА!
НА МЕНЕ ЈЕ И
ЗАБОРАВИО!

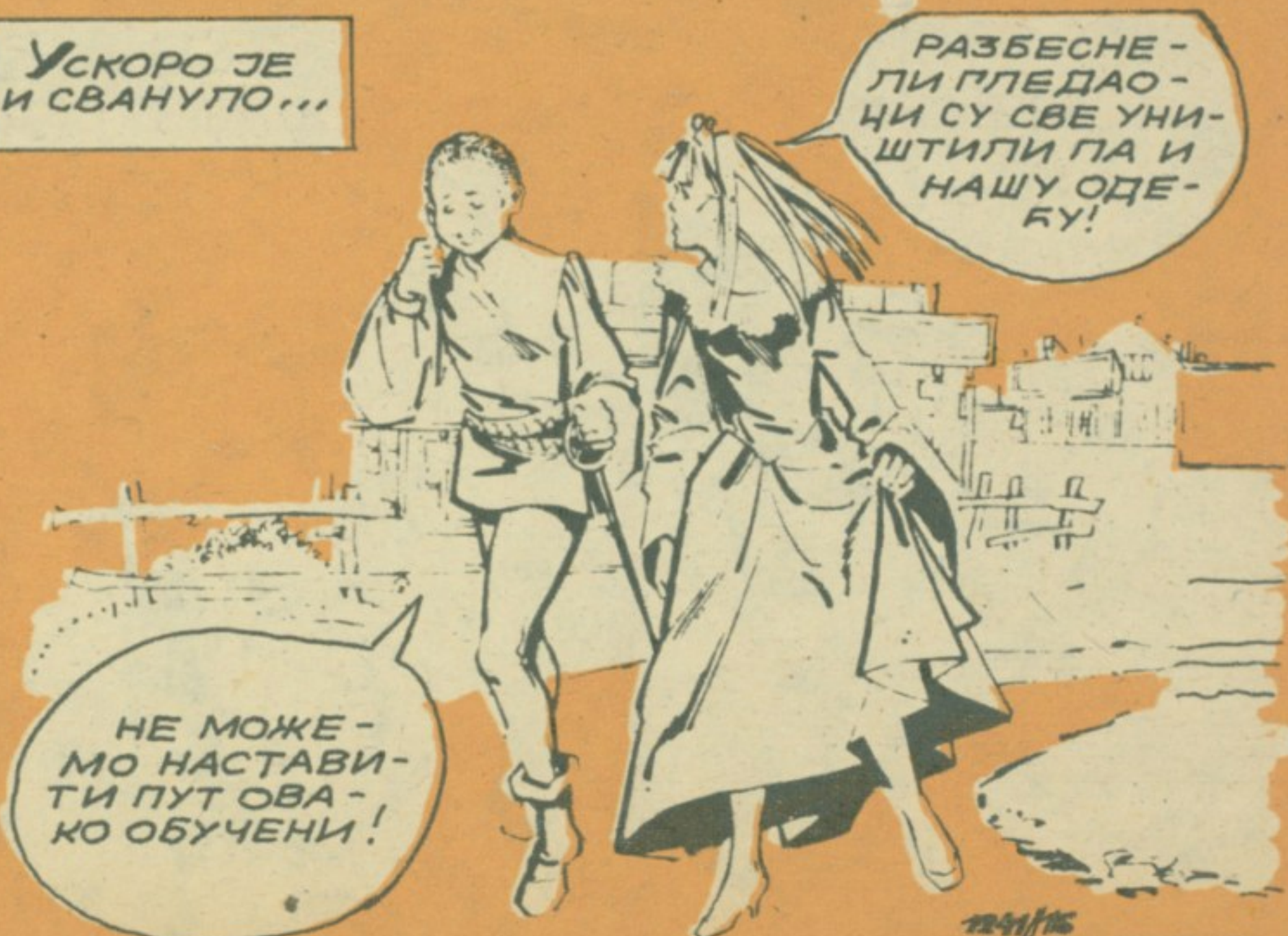

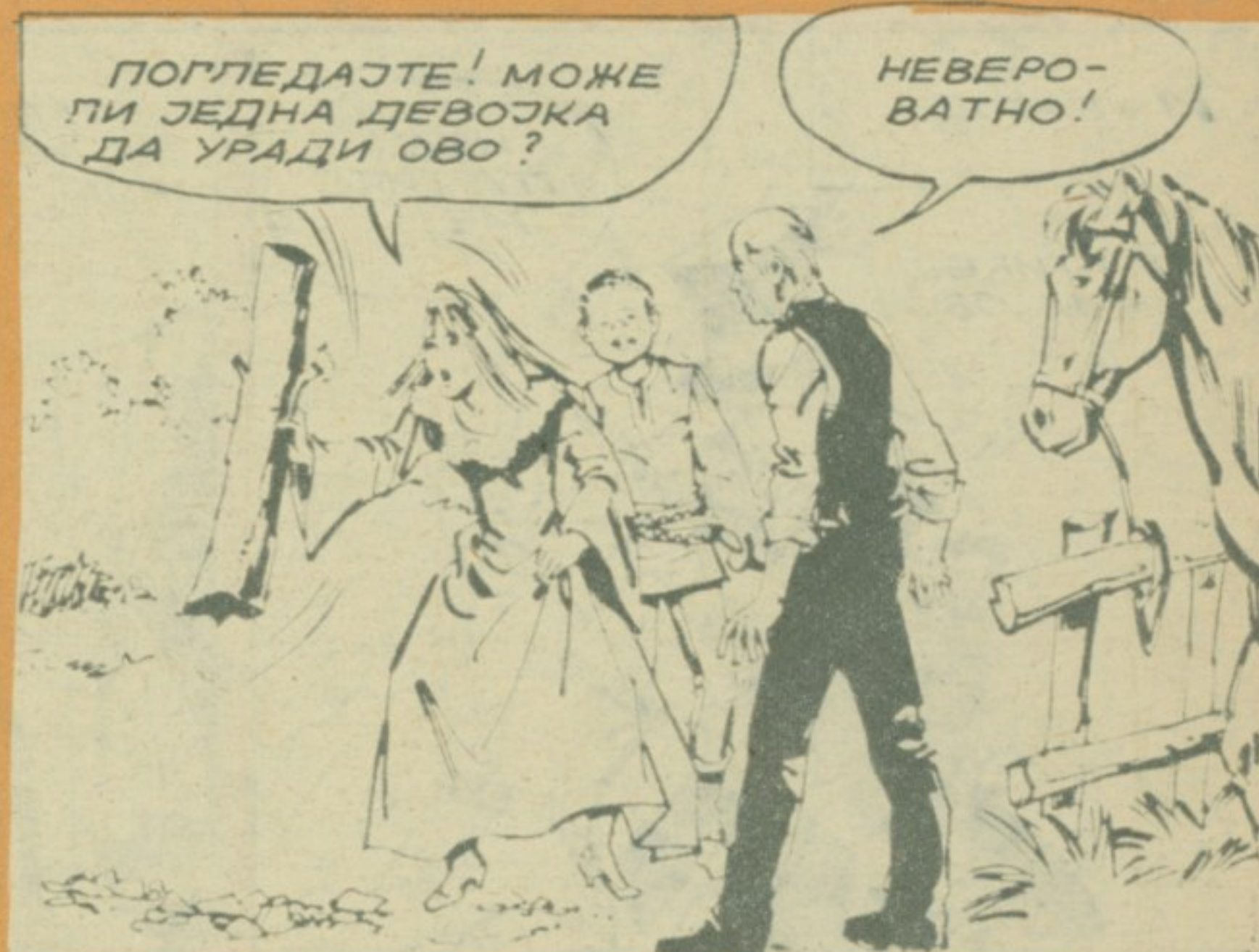

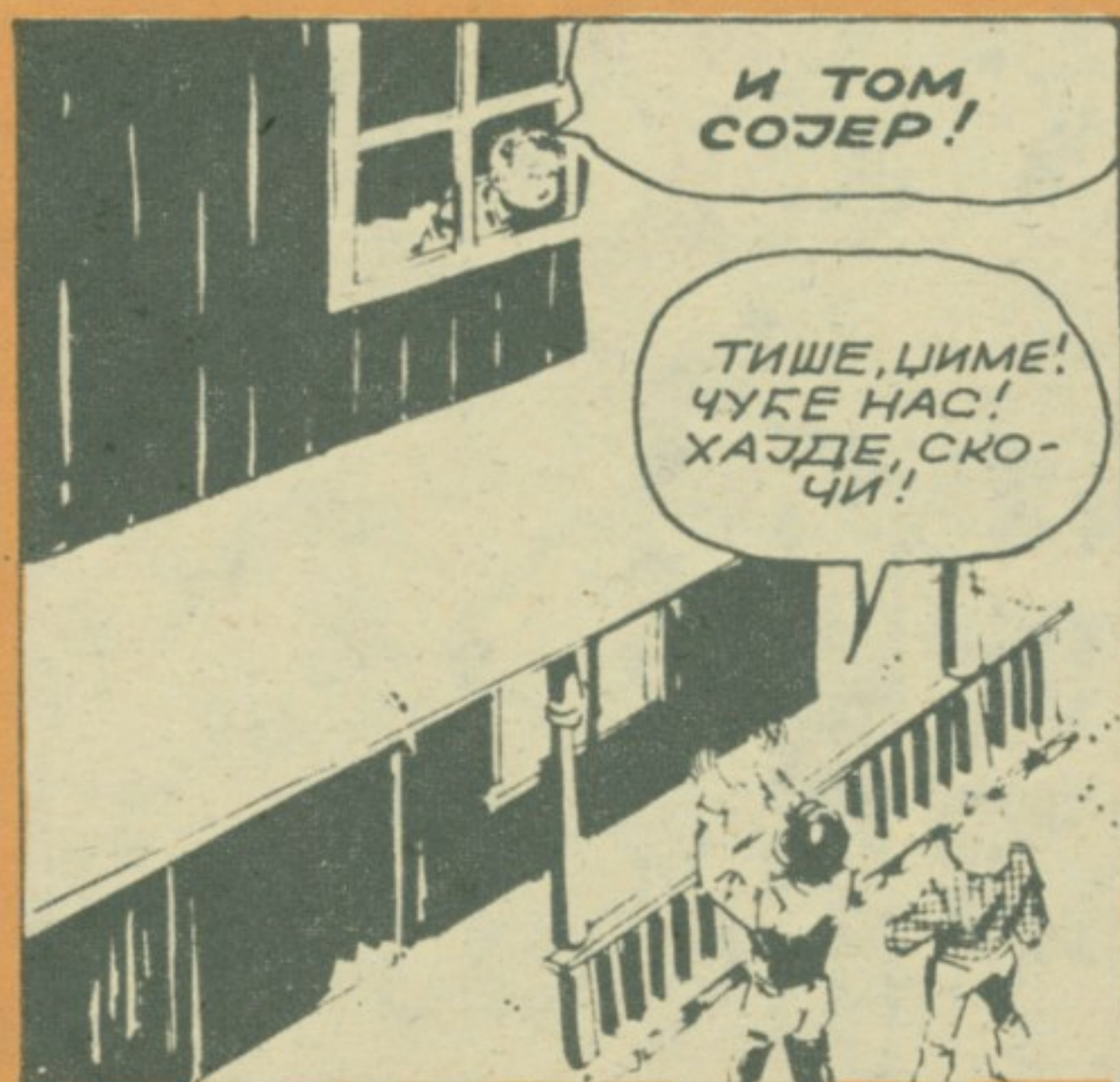
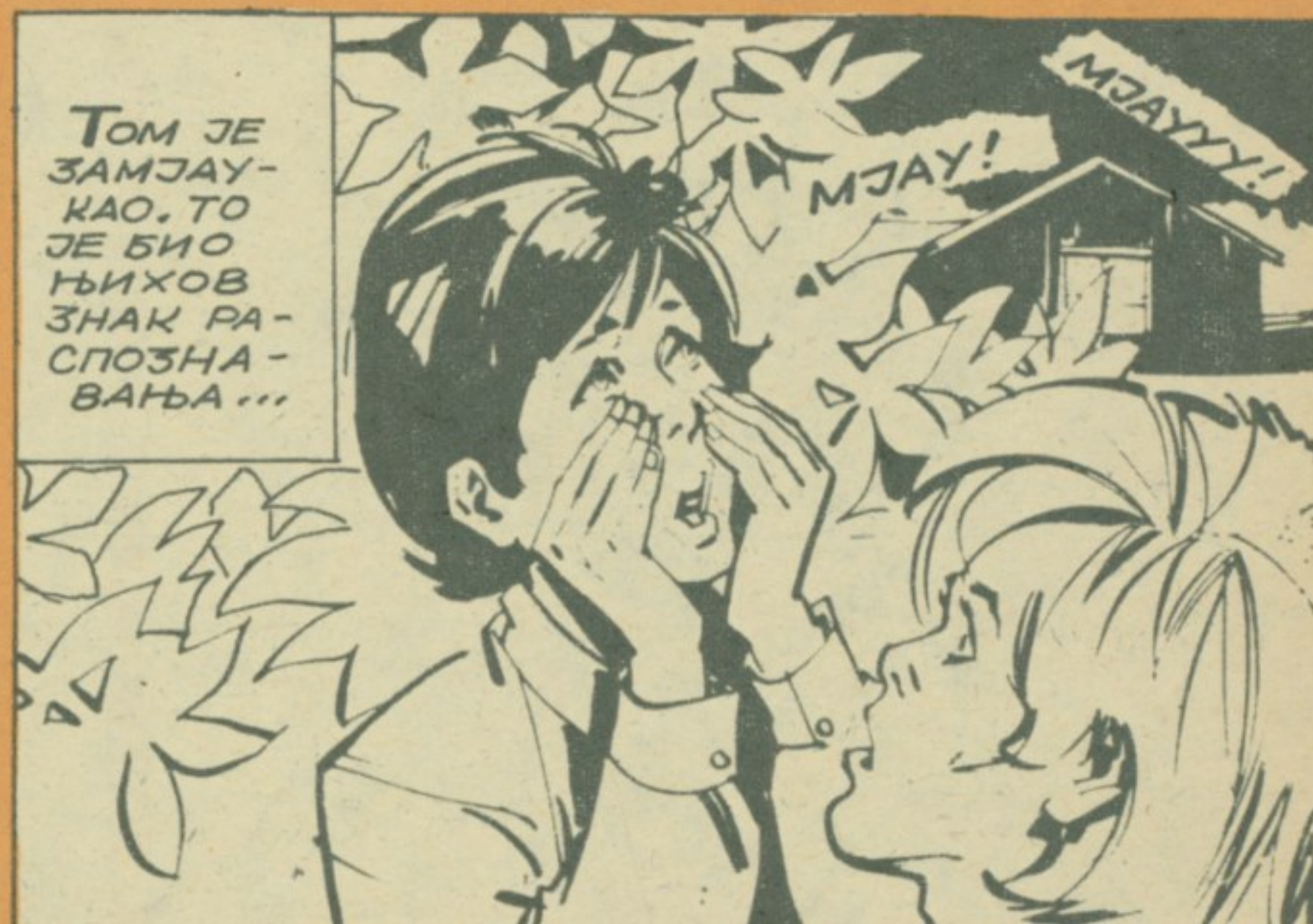

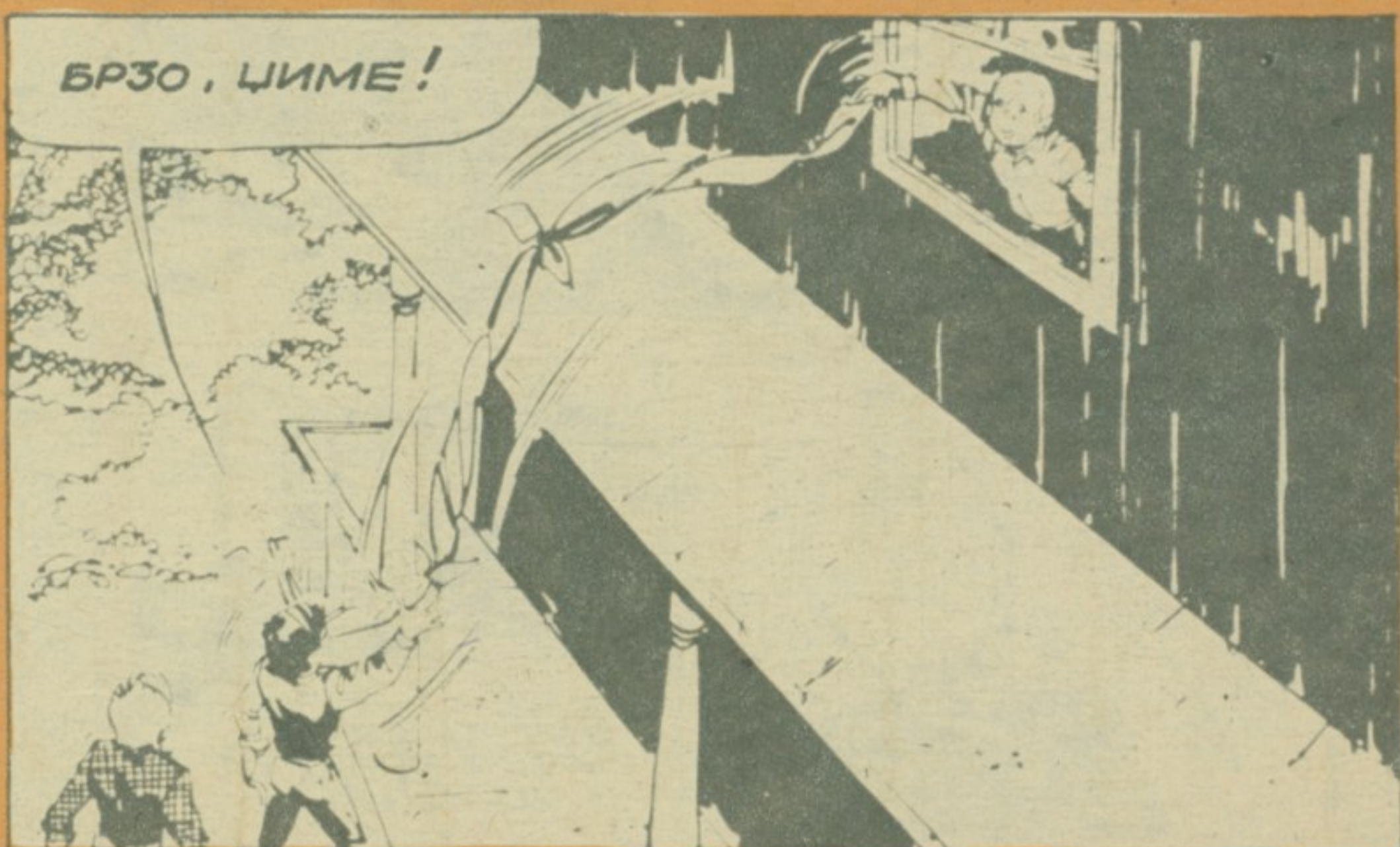
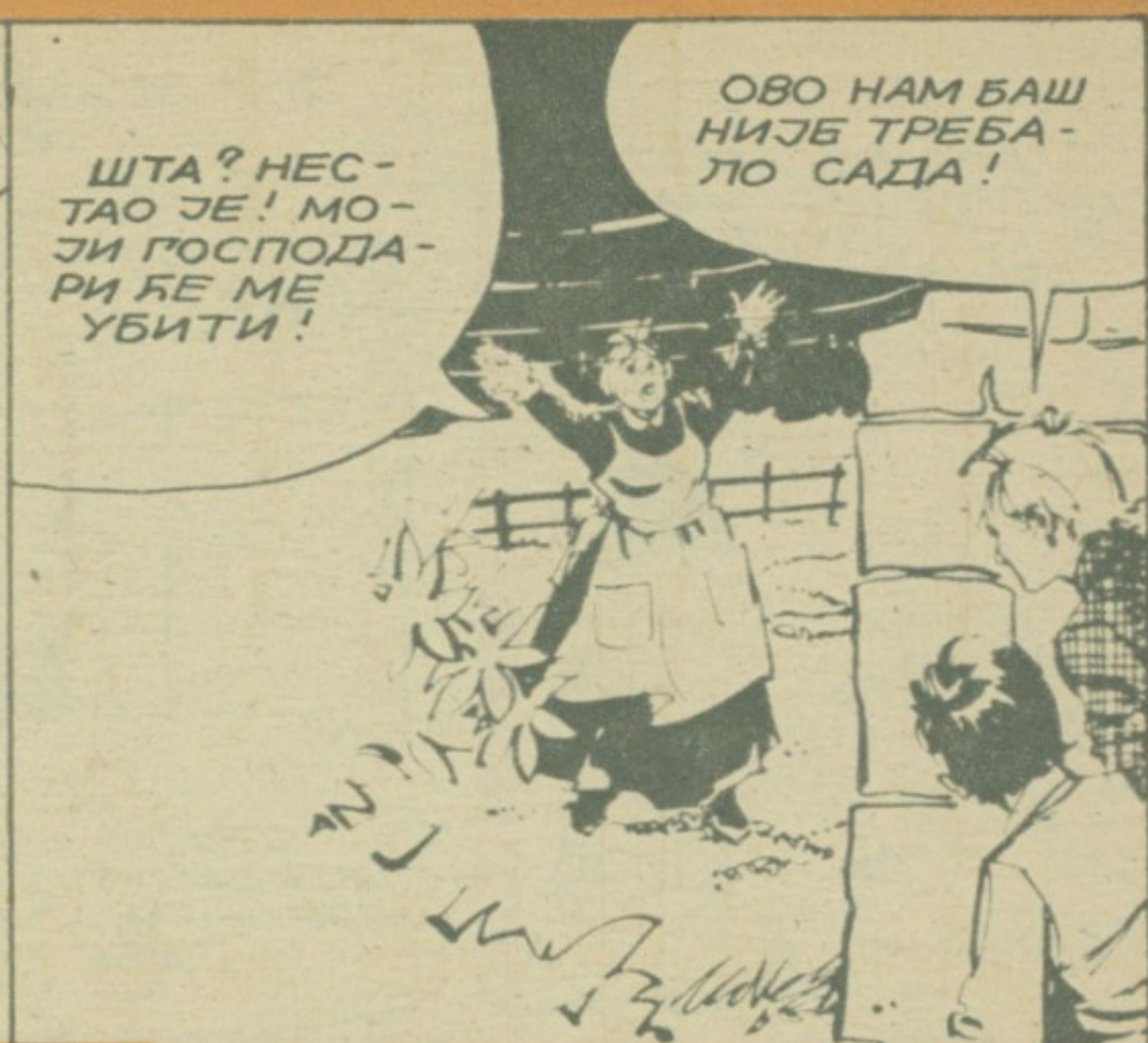
УСКРО ЈЕ
И СВАНУЛО ...

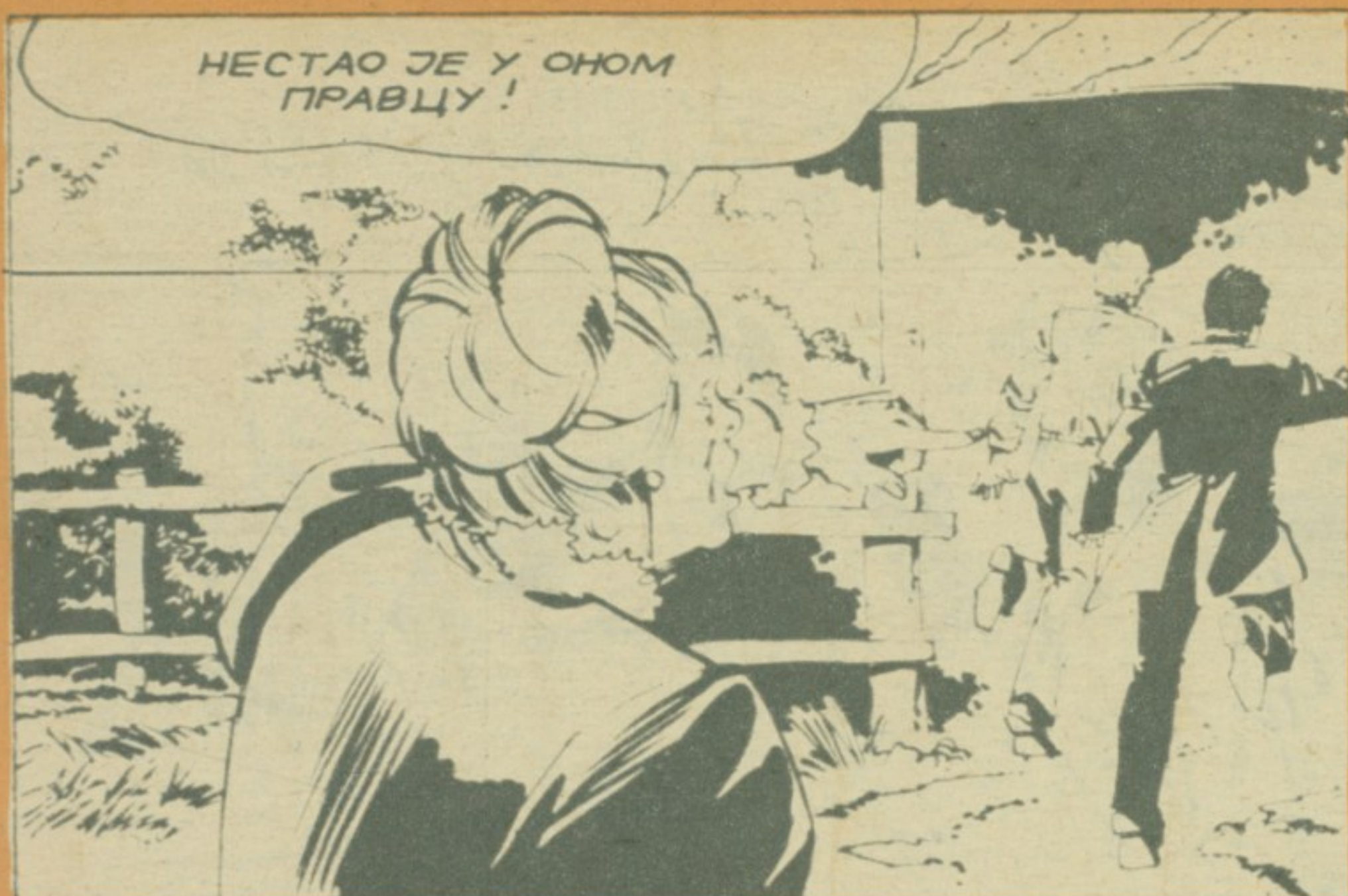

НЕСТАО ЈЕ У ОНОМ ПРАВЦУ!

КА РЕЦИ, БРЗО!

АЛИ НЕМАМО ЧАМАЦ, ТОМЕ!

УФ! НЕ МОГУ ВИШЕ!

АЛИ ТОМ ЈЕ ВЕК ИМАО ПЛАН И ЧАМАЦ МУ УОПШТЕ НИЈЕ БИО ПОТРЕБАН...

ШТА БЕМО САД?

ЗАРОНИКЕМО ПОД ВОДУ!

ШТА? РАДИЈЕ БУ ОСТАТИ РОБ НЕГО ТО ДА УЧИНИМ!

НЕКА СВАКО ОД ВАС ОТКИНЕ КОМАД ТРС-КЕ!

ЗАРОНИКЕМО ПОД ВОДУ, А ПОМОГУ ЊЕ БЕМО УДИСАТИ ВАЗДУХ!

ХАЈДЕ, ХАК!

НЕЕЕЕ! БОЈИМ СЕ ВОДЕ!

СТИГЛИ СУ ДО РЕКЕ! ЧУЈЕМ ИМ ГЛАСОВЕ!

ЗА ЊИМА!

УБРЗО...

НЕ РАЗУМЕМ!

КАО ДА СУ ПРОПАЛИ У ЗЕМЉУ!

СИГУРНО СУ НАСТАВИЛИ ДА БЕЖЕ НИЗВОДНО!

ОПАСНОСТ ЈЕ ПРОШЛА!

НИКАД ВИШЕ НЕЋУ УБИ У ВОДУ!

ХА, ХА! НИСАМ ЗНАО ДА СЕ ТОЛИКО ПЛАШИШ ВОДЕ!

ХО, ХО! НИ ЈА!

А САДА СЕ ВРАКАМО СВОЈИМ КУБАМА!

СТАНИ, ТОМЕ!

НЕ СМЕМ ТАКО ОДЈЕДНОМ ДА СЕ ПОЈАВИМ КАД СВИ МИСЛЕ ДА САМ МРТАВ!

НЕ БРИНИ! СВЕ САМ ПРЕДВИДЕО!

ПРВО БЕМО КРЕНУТИ ЦИМ И ЈА И ПРИПРЕМИТИ ИХ! ИСПРИЧАЋЕМО ИМ СВЕ О ТВОМ СТРИЦУ!

ЈА СЕ НЕ ВРАКАМ!

БАШ СИ КУКАВИЦА ЦИМЕ! ЗАБОРАВЉАШ ШТА ЈЕ СВЕ ТОМ УЧИНИО ЗА ТЕБЕ!

У ПРАВУ СИ, ХАК!

ИЗВИНИ, ТОМЕ! ПОБИ КУ С ТОБОМ!

НИШТА, НИШТА! ЧИМ СЕ ВРАТИМО ХАК И ЈА БЕМО ДАТИ САВ СВОЈ НОВАЦ ДА ТЕ ОСЛОБОДИМО РОПСТВА!

КАД ЈЕ ТО ЧУО, ЦИМ ЈЕ ЗАПЛАКАО...

ВИ СТЕ ПРАВИ ДРУГОВИ, ТОМЕ! НИКАДА НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ ШТА СТЕ УЧИНИЛИ ЗА МЕНЕ!

СУТРАДАН...

ЈЕСТЕ ЛИ САЗНАЛИ НЕШТО О ХАКУ, ШЕРИФЕ?

НИШТА! НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ЖИВ!

ГОСПОЂА ДАГЛАС ЈЕ ОЧАЈНА! УБЕЂЕНА ЈЕ ДА ЈЕ ХАК МРТАВ...

ПРИМИТЕ МОЈЕ САУЧЕШКЕ!

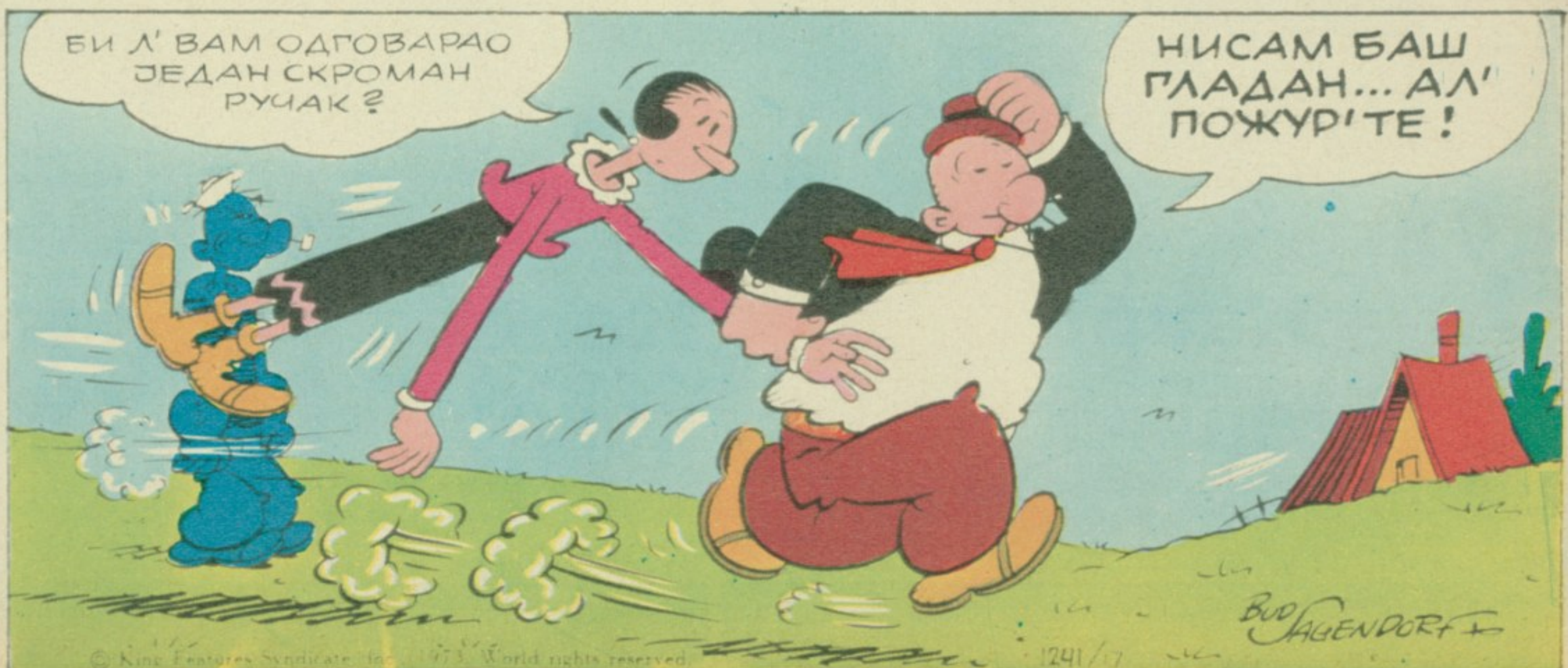
ЈАДНИЦА!

СИРОТО ДЕТЕ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ЧЕЛИЧНИ ГУСАР!**

Фабрика чоколаде и бомбона „Кандит“ награђује најслађану девојчицу и најслађег дечака 1975. са онолико чоколаде и бомбона колико су тешки.

Пошаљите одмах фотографију најмлађих да учествују у најслађем наградном конкурс

ПРАВИЛА ИГРЕ:

1
Пошаљите одмах (већу) фотографију лица детета које је рођено између 1. јануара 1967. године и јануара 1972. године. Уз фотографију пошаљите три омота десертне чоколаде „Кандит“: КАНДИ ЛЕШНИК, КАНДИ КОКОС, КАНДИ ЕКСТРА.

2
На полеђини фотографије напишите читко: име и презиме, дан, месец, годину рођења, тежину детета и адресу становања.

3
Сва деца чију фотографију примимо са три омота десертне чоколаде „Кандит“: КАНДИ ЛЕШНИК, КАНДИ КОКОС, КАНДИ ЕКСТРА, добиће од фабрике „Кандит“ — Осијек „Наградни албум потрошача“

Kandi
lešnjak

Kandi
kokos

Kandi
extra

Kandi
ekstra

НАСТАВЉА СЕ
НАЈСЛАЂА
НАГРАДНА ИГРА
НА СВЕТУ!

НАЈСЛАЂАНА
1975
НАЈСЛАЂАНА

4
100 фотографија деце коју одабере жири, биће објављене у „Политикином забавнику“. Свака објављена фотографија имаће свој број (од 1 до 100). Објавиће се 4 пута по 25 фотографија и сваки пут купон за гласање. Читаоци „Забавника“ гласаће само за 1 дете — разуме се, које му је из тог броја најслађе. Међу свима који гласају, сваки пут ће се извући 10 добитника по једног спатког пакета фабрике „Кандит“ из Осијека.

5
Девојчица и дечак који буду добили највећи број гласова (купона с њиховим бројем) од читалаца „Политикиног забавника“ биће проглашени за најслађану и најслађаног 1975. године. Њих двоје, најслађана и најслађани, посетиће, са једним од родитеља, о трошку фабрике „Кандит“ Осијек и примиће награду: тачно онолико чоколаде и бомбона колико су тешки.

6
Фотографије са омотом десертне чоколаде „Кандит“ КАНДИ ЛЕШНИК, КАНДИ КОКОС, КАНДИ ЕКСТРА, слати са ознаком „За најслађи конкурс“ на адресу „Кандит“, 54000 Осијек, Улица Франкопанска 99. Фотографије се не враћају. „КАНДИТ“-ова најслађа игра на свету!

Гласајте за најслађе
Објављујемо 25 слађаних које је специјални жири „КАНДИТ“-а одабрао међу онима који су послали фотографије за конкурс — НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ. Читаоци „Забавника“, гласајте за једну девојчицу — дечака, разуме се оне који вам се највише свиђају. На купону упишите број девојчице — дечака за које гласате, исеците купон, залепите га на дописници и пошаљите одмах на адресу „КАНДИТ“, 54000 — ОСИЈЕК, Франкопанска 99. Међу свима који гласају за најслађану девојчицу — дечака из ове групе извући ће се на срећу 10 добитника. Они ће добити по један спатки пакет, поклон фабрике „КАНДИТ“-а. Изаберите једну девојчицу — дечака! Фабрика чоколаде и бомбона „КАНДИТ“ наградиће најслађу девојчицу и најслађег дечака 1975. са онолико чоколаде и бомбона колико су тешки.

КУПОН

Гласам за девојчицу — дечака број:

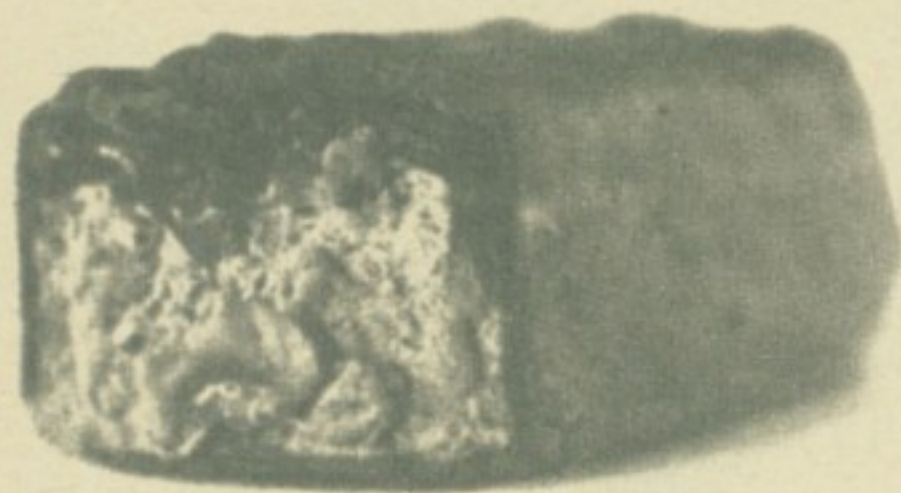
(презиме и име)

(поштански број и место)

(улица и број)

НОВИ ДОЖИВЉАЈ ЧОКОЛАДНОГ УЖИВАЊА

Kandi®

Kandi®
ЛЕШНИК

Kandi®
КОКОС

Kandi®
ЕКСТРА

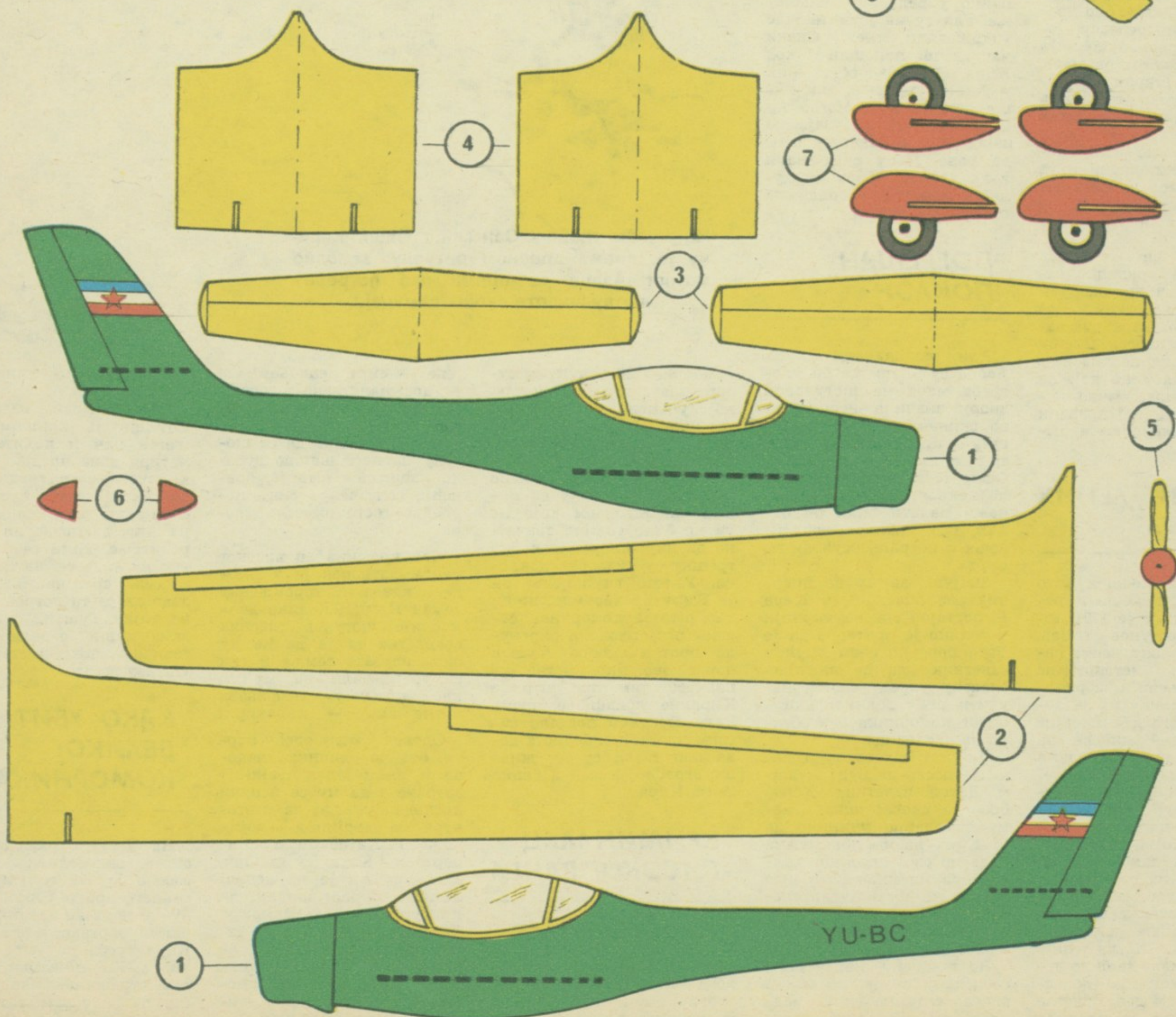
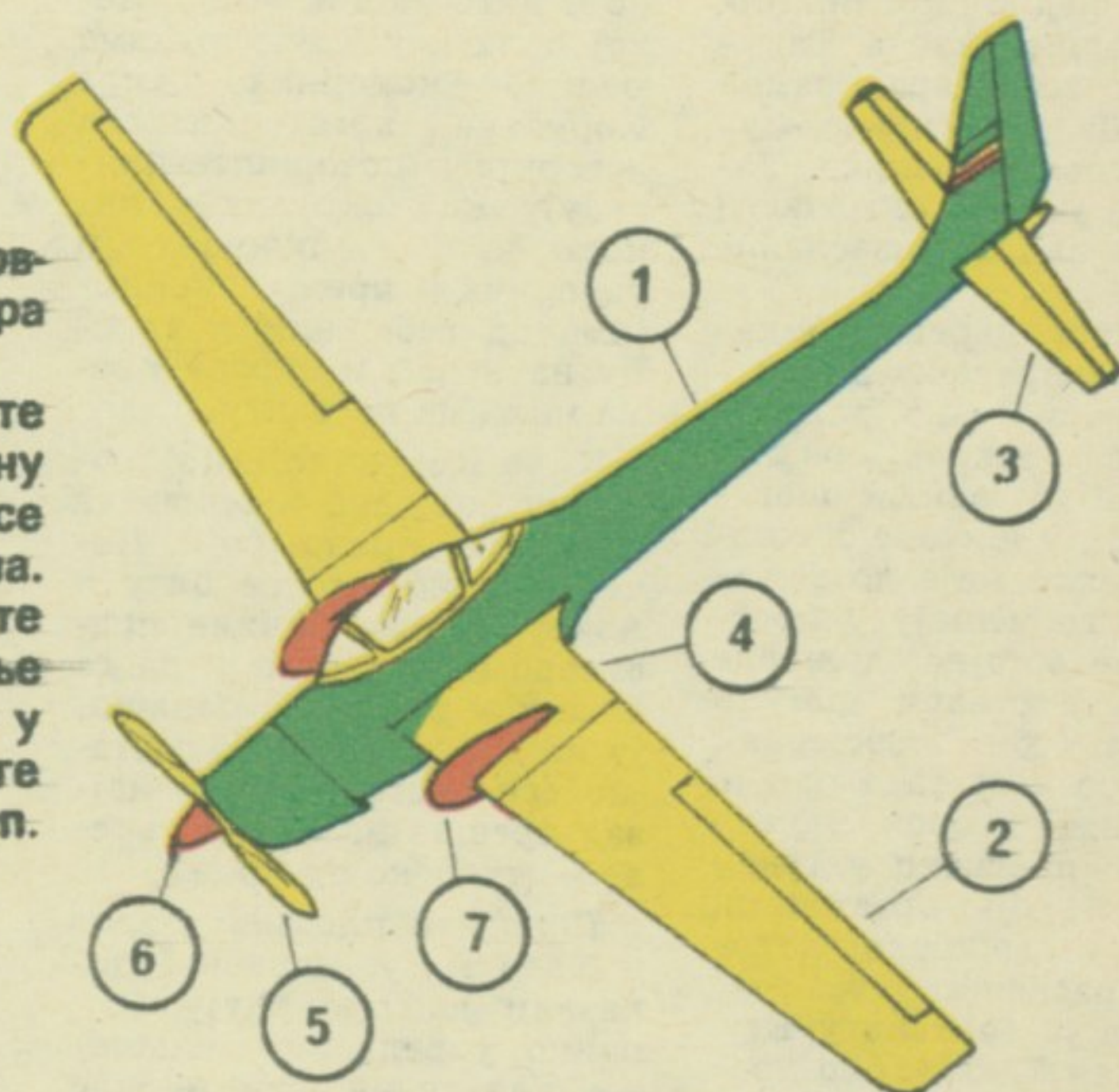
МОТОРНА ЈЕДРИЛИЦА

• **SSV 17** •

Моторна једрилица »SSV 17« служи за обуну чланова Ваздухопловног савеза Југославије. Ова једрилица има распон крила од 17 метара а нао погон за полетање служи јој мотор од 60 коњских снага.

Модел ове једрилице можете и ви да имате ако маназама исечете св делове једрилице на нашем цртежу. Затим залепите једну половину трупа (1), стабилизатор (3), главчине (6) и точнове (7) на картон. Над се лепак осуши пажљиво исеците. То исто урадити и са другим половинама. Крила (2) и елису (5) залепите на картон и исеците. Оба крила залепите за носач крила (4) и то тако да један носач буде с горње а други с доње стране. Нонијем направите нлебове у трупу (обележени цртицама) и у њих утанните крило и реп. Точнове утанните у крило са једне и друге стране а кроз главчину и елису забодите чиоду и њу утанните у труп.

Припремио
ГРАДИМИР РАНЧИН

ОСВЕТА 47 САМ

Моћни шогун из династије Токугава одредио је године 1701. два угледна провинцијска племића, Азана Такуми-ноа, господара замка Акао, и Дато Сакијо-но-Сукеа, господара замка Јашиде, да уз велике почести дочекају царске изасланике.

Јапански цареви, микадо, према предању директни потомци Сунца, дали су неколико векова раније сву власт у земљи шогунима јер им њихово божанско порекло није дозвољавало да се мешају у просте и недостојне државне послове. У ствари, шогуни су сами себи извојевали ово право и од тада цар је са својим двором живео мирно и повучено у граду Кјоту, старој престоници Јапана, у савршеној доколицы и раскоши.

Шогун је боравио у Еду, данашњем Токију, био прави и једини господар Јапана, неупоредиво моћнији и често богатији од цара. Али, према старом обичају који је постао традиција шогун је првих дана сваке нове године слао микаду у Кјото наорচিতог изасланика да му се поклати и уз све блиставе церемоније исказе шогуну „вечну потчињеност и бескрајно поштовање“.

Јапански цар одговарао је сличном традиционалном љубазношћу шаљући сваке године шогуну у Едо изасланике са изразима нарочите захвалности. Ове би увек дочекали по два најугледнија племића које је сваки пут бирао лично шогун. Сусрети су праћени веома компликованим церемонијалом.

ЧАСОВИ ЛЕПИХ МАНИРА

Азоно Такуми-но и Дато Сакијо-но-Сукеа, богати феудалци на које је 1701. године пао шогунув избор, били су, наравно, веома почашћени и истовремено крајње збуњени и забринути. У неприлику их је доводила на изглед безначајна појединост — живећи на својим далеким поседима нису се ни најмање разумевали у префињену дворску етикедију.

У страху да се неће показати достојни повереног им задатка замолили су шогуна да их милостиво разреши дужности и за дочек царске делегације одреди племиће истанчаних манира. Шогун није пристао и, како је било довољно времена до доласка микадсвих достојанственика, поверио је племиће свом великом дворском ко-

морнику да их, као најпозванији стручњак, увежба прописаном церемонијалу.

Тако су се племићи Азано и Дато нашли у шогунувој палати у Еду у рукама великог коморника Кира Корукена кога јапанска историја и позориште приказују као округну личност, крајње понизну и удворичку према моћнијима од себе, али похлепну на новац и сурову према нижима по рангу.

Кира Корукено није околишио ни дана и одмах се показао у правој боји. Почео је тако што се Дату и Азану на све начине подсмевао што не умеју да се отмено и прописно понашају на двору. Затим је постајао све арогантнији и најзад прешао на личне увреде и отворено презрење.

Поносити племићи Азано и Дато нису, наравно, показали да примећују Кирино увредљиво понашање, али су на једвите јаде уздржавали гнев. Сваки час „лепог понашања“ код Кира претварао се за њих у ужасно мучење, тим више што се није могло ни помислити да се узајамно изјадају и посаветују шта да раде. Ноћу су сањали како ударају Кира на муче, а дању су морали да пригушују бес.

ПОГРЕШАН ПОКЛОН

Али, уздржавали су се. Добро су знали да би употреба мача на шогунуовом двору значила неопростиво скрнављење гостопримства и представљала увреду саме шогунове личности. Осим тога, виновници било каквог насиља у шогунувој палати били би одмах, без икаквог испитивања и истраге, осуђени на смрт.

Знајући да му не прети никаква опасност, и Кира је постајао све неуморнији и толико је претерао да је Дато поверио свом личном саветнику да ће на прву следећу увреду мачем научити реду великог шогунуовог коморника без обзира на последице.

Личним саветнику главни је посао да буде мудар, и Датсв саветник Хонзо брзо је сковао план. Њему се одавно учинило да је Кира веома подмитљив и да по свој прилици малтретира племиће зато што се ови не досећају да треба да га умилостиве поклоном. Чим је то закључио, Хонзо је ступио у акцију.

Не говорећи ништа свом господару он је, да би га спасао сигурне смрти, једноставно у његово име предао великом дворском

На малом гробљу Санганију Оиши Кири-ну је, према древном ритуалу, замолио мртвог Азана да прими нао погребну жртву живота својих самураја.

коморнику 50 полута од сувога злата и много метара најскупочијих свилених тканина. После раскошност дара Кира је променио понашање према Дату.

Азанов саветник дошао је на сличну идеју са малим закашњењем које не би ни било толико значајно да није направио кобну грешку у избору поклона. Уместо скупоченог он је Киру предао уметнички дар што је коморника сасвим разјарило и окренуло против Азана. Азанов понос ово није могао да поднесе, тим пре што је Кирино понашање према Дату одједном постало сасвим пристojно. Једнога дана попустили су му живци, зграбио је мач и бацио се на Кира.

КРИМИНАЛАЦ ВИСОКОГ РАНГА

Направила се гужва, Кира се извукао са раном на челу, прискочила је шогунуова стража, Азано је разоружан, везан и одмах му је прочитана пресуда одређена за све такве случа-

јеве — смрт вешањем! Он је достојанствено, сасвим се прибавши, „саслушао оно што је унапред знао. Само је замолио да се шогуну пренесе његово дубоко извињење што је, бранећи сопствену част, повредио гостопримство двора.“

Као криминалац високог ранга, затворен је у тврдени кавез и отпремљен у замак Ики. Неколико дана касније шогунув гласник обавестио га је да ће му бити одузете земље и сви самураји, али да му се као племићу дозвољава часна смрт — харакири!

Одевен у белу одећу смрти, без породичних знакова и иницијала, Азано је затражио да му се испуни последња жеља: да разговара са двојицом својих пажева, Катаоком и Семперијем. Када су дошли, захвалио им је на верној служби и првог замолио да присуствује харакирију. Другоме је наредио да узме кратки мач којим ће он распорити себи стомак и односе га што брже може у двор. Ако заповеднику Азанових самураја Оиши-Куру уз поруку да је

господара убио велики коморник Кира.

Чим је Азано издахнуо, Семпеји је кришом узео његов мач и похитао. За четири дана прешао је 600 километара и легенда каже да се није зауставио ни у свом селу, недалеко од двора Акао, да поздрави старе родитеље. Није се зауставио ни када се, на изласку из села, срео пратњу и сазнао да је то погреб његове мајке. Гушећи се у сузама журио је даље да би испунио покојникову последњу жељу.

КАКО УБИТИ ВЕЛИКОГ КОМОРНИКА

На вест о господаревој смрти заповедник Оиши сазвао је 300 самураја да се догворе о освети. Одлучио је да не сме бити невиних жртава и да само Кира треба да умре. Али, ући у Киринов замак склољен стражама, било је немогуће. Азансви самураји морали су да се послуже лукавством.

УРАИ

— САДА ИДИТЕ, А КАД КУЦНЕ ЧАС ОСВЕТЕ, ПОЗВАЋУ ВАС — РЕКАО ЈЕ ЗАПОВЕДНИК ОИШИ РАТНИЦИМА МУЧКИ УМОРЕНОГ ЈАПАНСКОГ ПЛЕМИЋА АЗАНА. — УБИЦА ЋЕ ПАСТИ ОД ИСТОГ МАЧА.

и почели да се баве разним пословима. Неки су постали земљорадници, неки занатлије, неки су као мајстори доспели чак и до Кириног замка где, наравно, нису видели великог коморника, али су могли до миле воље да разгледају распоред просторија, мрачних испреплетених ходника, тајних улаза и излаза из палате.

СВИ СУ СЕ ОДАЗВАЛИ

Кирине уходе пратиле су само Оишија и он се, знајући то, понашао као да на освету и не помишља. Да би што боље отклонио сумњу преселио се у Кјото, почео да се бави трговином и стекао знатно богатство које је намерно разбацавао на сваковрсне разоноде и лак живот. Редовно је посећивао чајдонице, опијао се до бесвести, растурио сопствену породицу.

Киру су стизале пријатне вести да је заповедник Азанових самураја пијаница, бивши човек од кога не треба страховати. Тако су прошле две године. Кира је и сам временом заборавио и Азана и освету и постепено се вратио нормалном животу, примао је госте и без бојазни напуштао свој двор.

Оиши је само вребао погодан час чувајући Азанов кратки меч. Истовремено сакупљао је у кући једног остарелог верног самураја оружје: лукове, стреле, мачеве, панцирне оклопе. А онда је упутио позив четрдесет седморици највернијих самураја. Одазвали су се сви осим пажа Семпеија који се у међувремену закалуђерио.

Самураји су се тајно окупили у Еду и поделили у две групе. План је био једноставан: прва група је имала да нападне главни улаз у Корин замак, друга задњи. Онај ко први наиђе на Кира, довикнуће осталим лозинку АМА.

Историја је забележила да је те вечери, 20. јануара 1703. године, у Токију, односно Еду, беснела снежна олуја. Улице су биле пусте и самураји су с мучком крчили себи пут кријући под црним плаштацима мачеве, стреле, лествице од конопца.

Испод зидина Кириног замка две групе су се раздвојиле, а тројица самураја бацила су лествице преко зида и спустила се у унутрашње двориште. Они су отворили и предња и задња врата. У том тренутку спазила их је стража и заметнула се битка.

Неколико самураја које је предводио Оиши извук-

ло се неопажено из борбе и лавиринтом ходника доспело у Кирине просторије. Али, великог коморника нигде није било. У његовој спаваћој соби самурај Јутаро расцепао је мачем велику слику наслоњену на зид и — открио тајни пролаз!

Мрачан ходник одвео је самураје у други, а овај у мало двориште у које су гледали прозори разних одаја. У једној од њих затекли су постаријег човека у ноћном рубљу како чучи кријући се иза паравана у углу. На питање ко је, човек није ништа одговорио, само се тресао као да је у грозници. Оиши је принео светиљку његовом лицу и по великом омиљку на челу препознао Кира!

Самураји су стали мирно, Оиши се церемонијално поклонио великом коморнику и пружио му Азанов меч. То је значило дај са њим треба да учини исто оно што је две године раније урадио Азано. Али, Кира је и даље стајао без речи, не пружајући руку да меч прими. Било је јасно да нема храбрости да изврши харакири. Онда се Оиши поклонио Јутару, овај је узео Азанов меч и у следећем тренутку глава великог коморника котрљала се по поду.

Узели су је, пажљиво замотали у чаршав и тихо напустили двор. У дворишту су остали лешјеви Кириних стражара. Освета је извршена и Азано је тек сада могао да добије по-

гребне свечаности и почива у миру.

Самураји су се из Кириног замка упутили на мало гробље Сангакију где им је почивао господар. На његов гроб положио је Оиши Кирину главу. Затим је, према древном ритуалу, замолио мртвог Азана да прими као погребну жртву животе својих самураја.

У мртвој тишини клекли су самураји на снег око господаревог гроба и распорили мачевима стомаке у истовременом заједничком харакирију. Гроб Азана, господара Ака, окружен хумкама четрдесет седам самураја, и данас постоји на гробљу Сангакији у Токију.

Б. Д.

ЖИВЕТИ И УМРЕТИ ЗА ГОСПОДАРА

БИЛО ЈЕ ГЕСЛО СВАКОГ САМУРАЈА И ОБАВЕЗОВАЛО ГА ДА, ПО ЦЕНУ ГУБИТКА ЧАСТИ, ОСВЕТИ СМРТ ПЛЕМИЋА СВОЈИМ ЖИВОТОМ. САМУРАЈИ СУ ПРЕСТАЛИ ДА ПОСТОЈЕ 1887. ГОДИНЕ.

Све до 11. века самурајима су називани стражари царског двора у Јапану. Затим су то име добили војници од заната. Тек у средњем веку, као вазали феудалних господара, такозвани даимио, самураји су постали посебна каста. Под шогунима из породице Токугава становништво Јапана подељено је на четири касте: ратници-достојанственици, сељаци, занатлије и трговци.

Самураји су под Токугавама, као припадници најугледније касте, примљени у узан круг аристократа и држали су се на строгом одстојању од припадника свих осталих класа.

Сваки самурај морао је да зна и строго поштује правила бушида, неписаног моралног, физиолошког и религиозног кодекса. Циљ бушида био је да сплемени личност путем поштења, правде, племенитости, ниподаштавања телесног бола и, изнад свега, култа апсолутне верности и оданости господару. Животно гесло сваког самураја гласило је: „Живети и умрети за господара!“ Ово га је обавезало да, по цену губитка части, смрт господара освети сопственим животом.

Самураји су са својим породицама живели на поседима око замка феудалног господара. Као знак распознавања носили су породичне грбове, а као посвећене симболе два мача од којих се никад нису растајали.

Када су у Јапану 1869. године укинута феуди, а феудални господари проглашени за гувернаторе својих добара, нова царска влада Меиџи није знала шта да ради са самурајима. Ови су тада чинили 6 процената целокупног становништва и били на челу не само војне силе већ добрим делом и политичког и културног живота земље.

Пошто је укинута њихова каста ратника-аристократа и одузето им право на мачеве, самураји су се придружили обичним племићким кастама. Неки од њих су и у новој влади остали на челу државе, неки су постали богати пословни људи, неки професори, и томе слично. Најмлађи су слупили у редовну војску, морнарицу и полицију. У року од само једне генерације више није било никакве разлике између некадашњег самураја и било ког грађанина Јапана.

Али, нису се баш сви самураји лако помирили са судбином и губитком својих права. Најупорнији су се удруживали у побуњеничке групе дижући буне и правећи nerede. Најжешћа побуна одиграла се 1877. године и она је уједно била и последња. Посебни одреди војске, основани пет година раније, угушили су ову побуну у крви и заувек уништили древни свет самураја.

Б. Д.

Договорили су се да се са разиђу на разне стране и постану ромини, витезови без господара. Али, да остану у вези и да се на Оишијев позив састану и освете. Четрдесет седморици највернијих Оиши је наредио да остану у замку док се он не врати из Еда где ће потајно покушати да проучи Кирине навике и најзгоднији начин да се он смакне.

У Еду се уверио да су страже око Кира удесетостручене и да нико не може да уђе у замак без нарочитог одобрења и провере. Кира је знао да му прети смртна опасност од Азанових заклетих самураја и предузео је све мере предострожности.

Вративши се из Еда са таквим подацима Оиши је рекао самурајима да ће вероватно проћи доста времена док Кирина опрезност не попусти и да зато треба чекати. Због тога нека сви самураји пођу својим путем, али нека чувају тајну и на Оишијев позив све оставе и дођу да изврше освету.

Тако су Азанови самураји отишли са посуда Ако

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

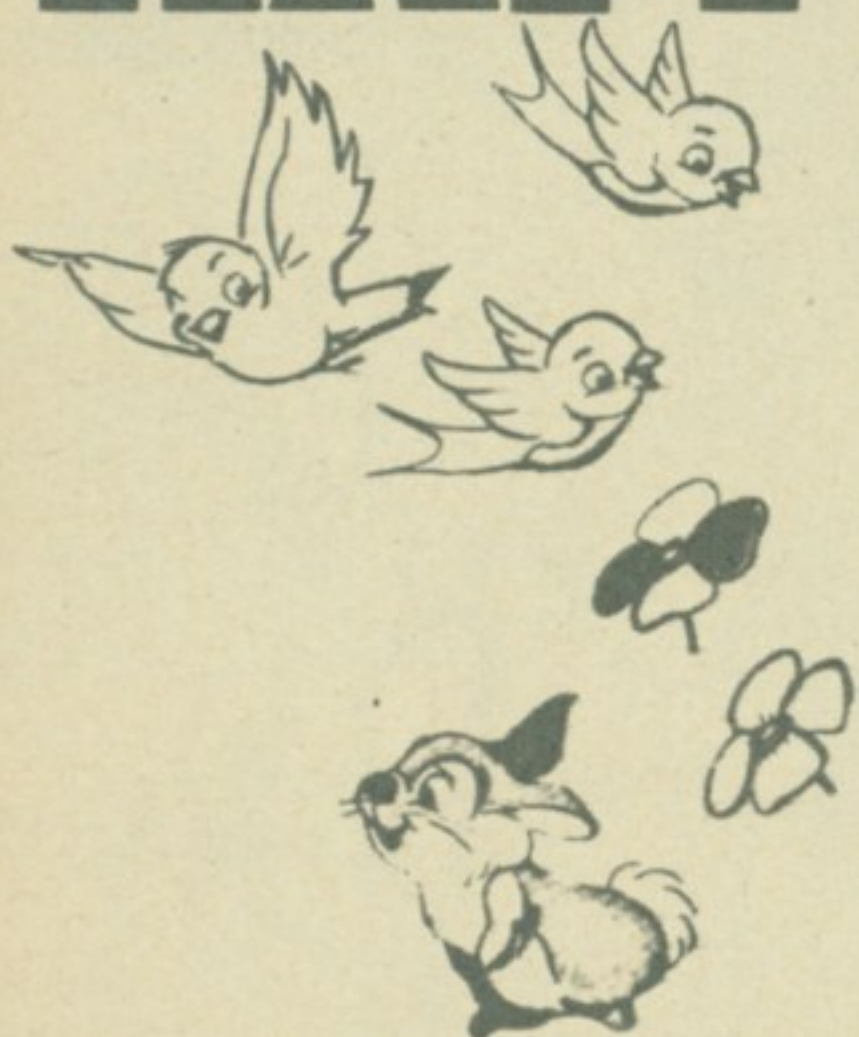
СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ПОТОНУЛИ БРОД!

WALT DISNEY
VESELI SVET

ПРЕСЛИКАЧИ
за разоноду, учење
декорацију
али и

НАГРАДНУ ИГРУ

Шта то ВЛАЈА жустро дока-
зује?

Децо, идемо даље!

Наша игра се наставља.

Препознајте скицирани лик,
пронађите га на пресликачима
ВЕСЕЛИ СВЕТ и пресликајте.
Онда исеците како је то назна-
чено и тај исечак чувајте. Јер,
игра тече...

Ако можда још нисте набавили
пресликаче ВЕСЕЛИ СВЕТ, овде
се налази поруџбеница. Попу-
ните је и пошаљите на назна-
чену адресу. Пресликаче ће вам
донети чика поштар, коме ћете
платити 25,00 динара.

До виђења до идућег петка —
до нашег шестог задатка.

НАРУЏБЕНИЦА:

Молим да ми доставите комплет пресликача по цени од 25.— дин. који ћу
износ платити поузећем

Име и презиме _____

пошт. бр., место, адреса _____

Пишите на адресу:
„ЕСОММ“, 11000 Београд, Смиљанићевс

Изузетна прилика! По-
литикин забавник је на-
бавио за своје читаоце ве-
лики број плоча домаће
забавне и народне музи-
ке по веома ниским це-
нама. У овом и наредним
бројевима објављиваћемо
листу ових плоча у спе-
цијалној МУЗИЧКОЈ ПО-
ШИЉЦИ под називом

БАЗАР ПЛОЧА ЗА ВАШ ЏЕП

Немојте пропустити при-
лику јер само преко По-
литикиног забавника мо-
жете доћи до ових плоча
по тако ниској цени. За-
бавник има ексклузивно
право продаје!

**НИГДЕ ПО ТОЈ ЦЕНИ
ОСИМ У ЗАБАВНИКУ!**

Цена сингл плоче је 7,5
динара, али ваша наруџ-
бина не сме бити мања
од 150 динара јер пошта-
рину не плаћате ви него
ми!

**20 ПЛОЧА ЗА
150 ДИНАРА!**

Наравно, можете нару-
чити и више од 20 плоча.
У том случају, обрачуна-
ћемо вам плоче по цени
од 7,5 динара комад.

Изаберите плоче, испи-
шите њихове бројеве и
своје податке на наруџбе-
ницу и пошаљите нам на-
руџбеницу залепљену на
полеђини дописнице.

**ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ
ПОШТАРУ КАД ВАМ
ИХ ДОНЕСЕ!**

На резервну листу
у наруџбеници упишите
бројеве неколико плоча
којим ћемо заменити на-
ручене плоче — ако се
случајно догоди да буду
распродате. Зато — пожу-
рите!

НАРОДНЕ ПЕСМЕ

С 10157
БРАНКА ШТЕПАНОВИЋ:
„Кршна моја Црна Гора“,
„Чобаница са Комова“
С 10219
ЉУБИЦА РАДУЛАШКИ:
„Врни се Димчо“, „Овци
чувам габер лежат“
С 10201
ТОМА ЂОРЂЕВИЋ:
„Повратка нема“, „Тужне
су ноћи бекријске“
С 10168
АЦО ЂИГУНОВИЋ:
„Што не бруји преко
поља звонце“, „Кад у
војску ја полазим“

СФ 13053
ШАБАН ШАУЛИЋ:
„Два ока њена“, „Тужно
ветри гором вију“
С 51590

ЕСМА: „Есма — песма“,
„Не, не љуби другу“
ЕП 11114
БОРИСЛАВА
СРБУЛОВИЋ: „Зарзалика“
и још три песме
С 10161
МАЈДА РЕНКО:
„Бабица“, „Кризантеме“
С 10217
ДЕСИМИР
ПАРПАНЂЕЛОВИЋ:
„Лазарка“, „Фима домње
боб ди аржент“
С 10210
МИРКО РОНДОВИЋ:
„Козбаша“, „Которанко“
С 10163
ЛЕНА ЛУКИЋ: „Идем
путем бели цемпер
плетем“, „Немој да тугујеш“

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима:

РЕЗЕРВНА ЛИСТА:

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити
поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

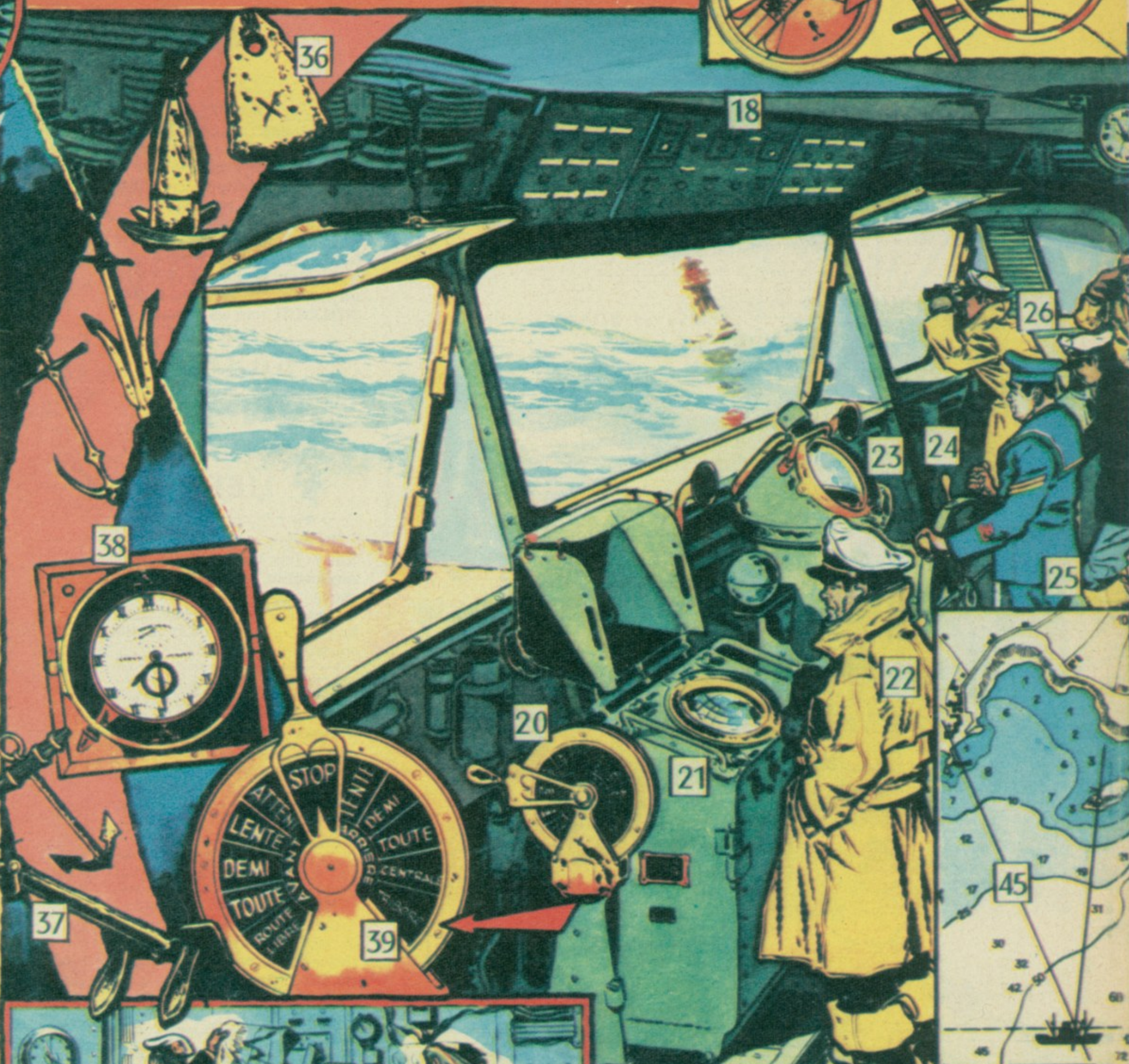
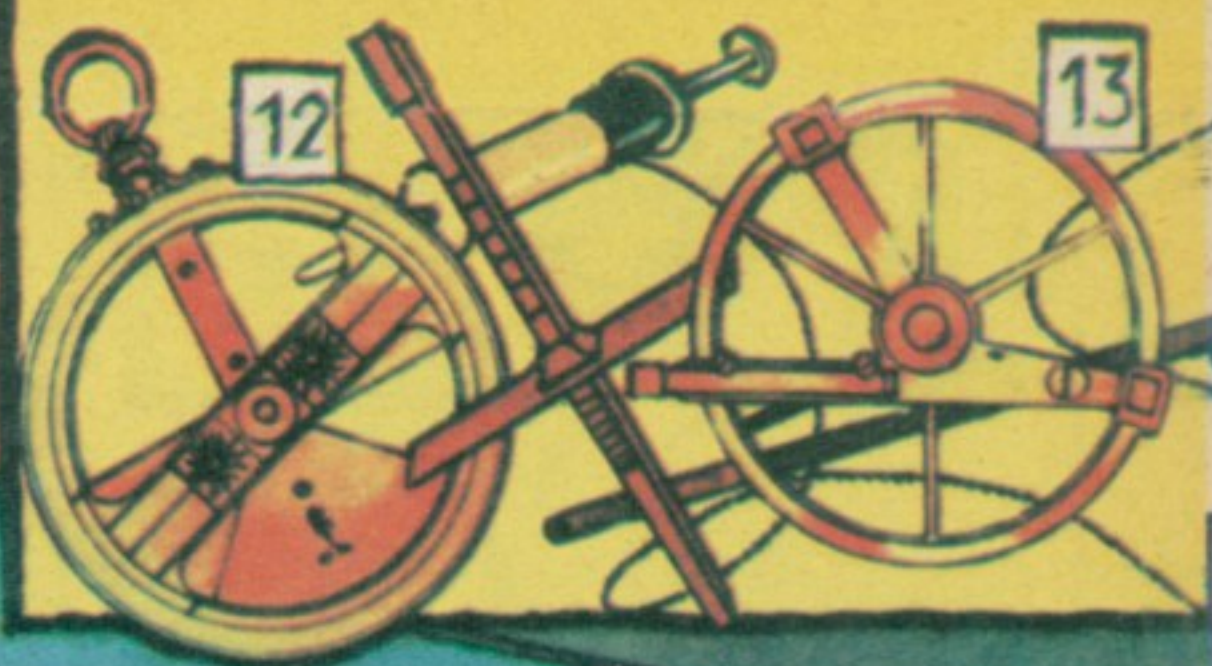
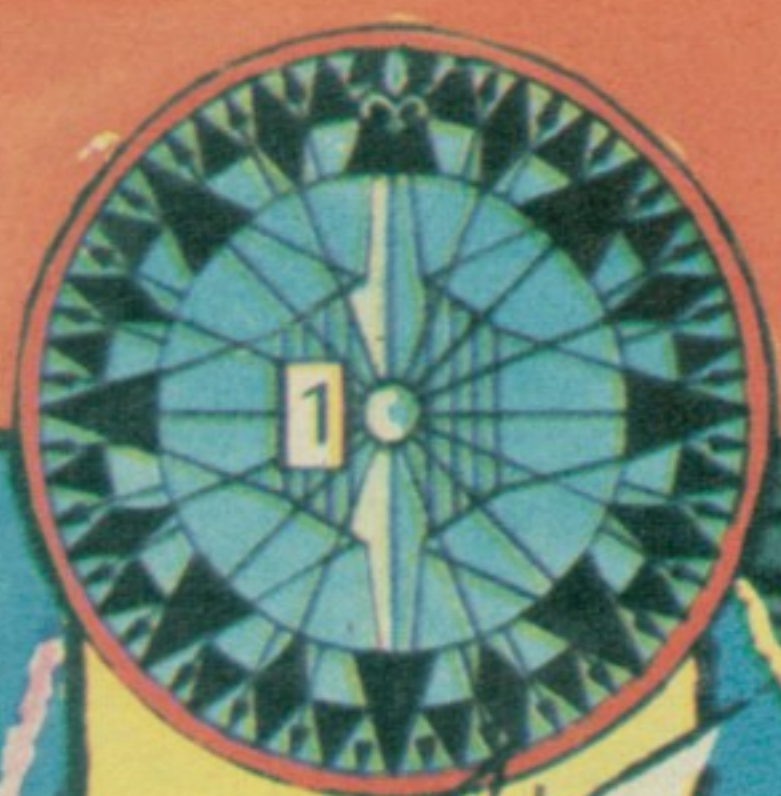
(Име и презиме)

(Поштански број и место)

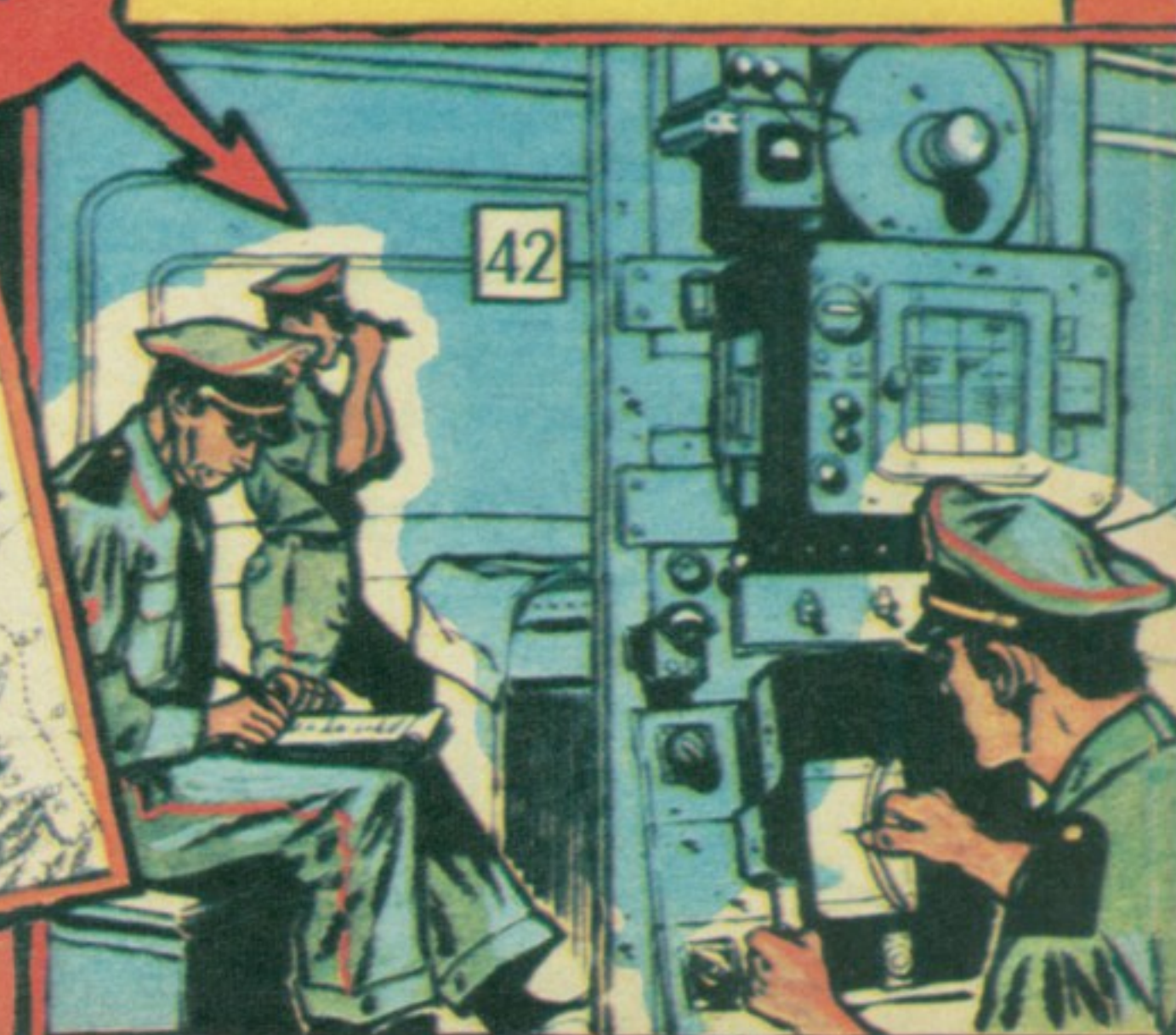
(Улица и број)

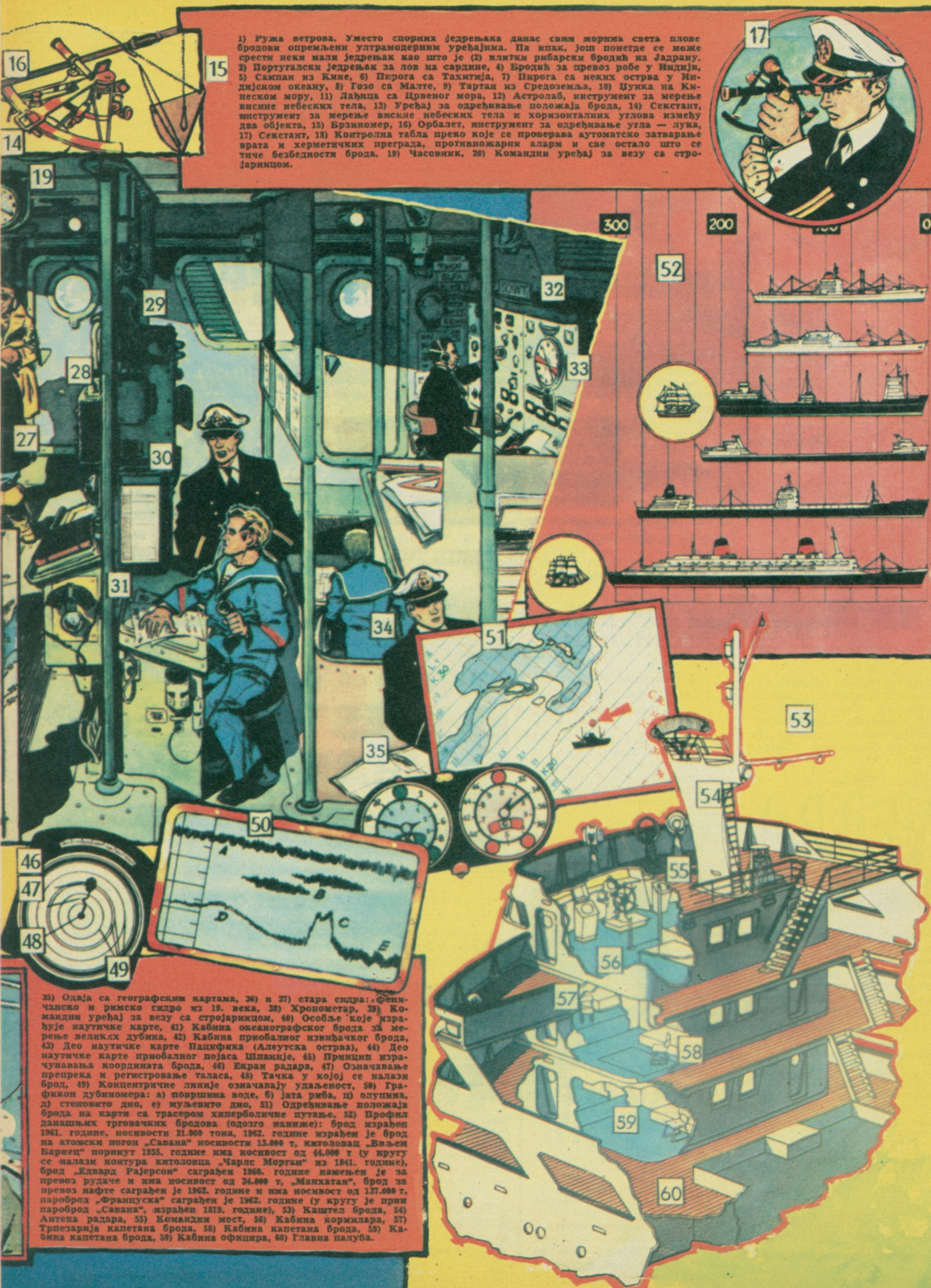
Датум _____ Потпис _____
Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

КОМАНДНИ МОСТ НА БРОДУ

21) Радар, 22) Заповедник брода, 23) Компас, 24) Кормило, 25) Дежурни кормилар, 26) Дежурни официр, 27) Дежурни крај радара, 28) Телекоманде кормила, 29) Контрола температуре унутрашњости брода, 30) Дубиномер, 31) Систем за радионавигацију, 32) Радио-уређаји, 33) Црвене ознаке на часовнику које показују време одређено за слушање СОС сигнала, 34) Ходник који води од капетанове кабине.

1) Рука ветрова. Уместо спорних једрењака данас свим морима света плове бродови опремљени ултрамодерним уређајима. Па ипак, још понегде се може срести неки мали једрењак као што је (2) плитки рибарски бродић на Јадрану. 3) Португалски једрењак за лов на сардине, 4) Бродић за превоз робе у Индији, 5) Сампан из Кине, 6) Пирога са Тахитија, 7) Пирога са неких острва у Индијском океану, 8) Гозо са Малте, 9) Тарган из Средоземља, 10) Цунка на Ки-неском мору, 11) Лађица са Црвеног мора, 12) Астролаб, инструмент за мерење висине небеских тела, 13) Уређај за одређивање положаја брода, 14) Секстант, инструмент за мерење висине небеских тела и хоризонталних углова између два објекта, 15) Брзиномер, 16) Орбалет, инструмент за одређивање угла — лука, 17) Секстант, 18) Контролна табла преко које се проверава аутоматско затварање врата и херметичких преграда, противпожарни аларм и све остало што се тиче безбедности брода, 19) Часовник, 20) Командни уређај за везу са стројарницом.

35) Одаја са географским картама, 36) и 37) стара сидра: Феничанско и римско сидро из 19. века, 38) Хронометар, 39) Командни уређај за везу са стројарницом, 40) Особље које израђује наутичке карте, 41) Кабина океанографског брода за мерење великих дубина, 42) Кабина приобалног извиђачког брода, 43) Део наутичке карте Пацифика (Алеутска острва), 44) Део наутичке карте приобалног појаса Шпаније, 45) Принцип израчунавања координата брода, 46) Екран радара, 47) Означивање препрека и регистровање таласа, 48) Тачка у којој се налази брод, 49) Концентричне линије означавају удаљеност, 50) Графикон дубиномера: а) површина воде, б) јата риба, в) олупина, д) стеновито дно, е) муљевито дно, 51) Одређивање положаја брода на карти са трасером хиперболичне путање, 52) Профил данашњих трговачких бродова (одозго навише): брод израђен 1961. године, носивости 21.000 тона, 1962. године израђен је брод на атомски погон „Савана“ носивости 13.000 т, китоловац „Виљем Барнец“ поринут 1955. године има носивост од 44.000 т (у кругу се налази контура китоловца „Чарлс Морган“ из 1841. године), брод „Едвард Рајерсон“ саграђен 1960. године намењен је за превоз рудаца и има носивост од 34.000 т, „Манхатан“, брод за превоз нафте саграђен је 1962. године и има носивост од 137.000 т, пароброд „Француска“ саграђен је 1962. године (у кругу је први пароброд „Савана“, израђен 1819. године), 53) Каштел брода, 54) Антена радара, 55) Командни мост, 56) Кабина кормилара, 57) Трпезарија капетана брода, 58) Кабина капетана брода, 59) Кабина капетана брода, 60) Кабина официра, 60) Главна палуба.

EMERSON LAKE and PALMER

Све што је у вези са групом Емерсон, Лејк и Палмер одувек је значило ново, вредно и необично: од њихове музике, преко комерцијалног успеха, па све до инструмената и озвучења који се транспортују у три огромна камиона! Истина, њихова музика, комбинација рока и класичног звука, за многе је несхватљива, али то тројци момака уопште не смета да већ годинама, низом успешних концерата и са пет албума, чине једну од најатрактивнијих и најцењенијих група.

Овај новаторски трио настао је сасвим случајно. Почетком седамдесетих година Кејт Емерсон и Грег Лејк срили су се у Сан Франциску.

Емерсон је у то време свирао у групи »Nice«, а Лејк је био певач и басиста у групи »Кинг Кримсон«. Како су наступили у Филмор Весту, познатом саставу младих поклоница поп-звуча, ноћили су у истом хотелу и тако је почело. Сећајући се тих првих дана Грег је касније испричао:

Пре сусрета у Сан Франциску уопште се нисмо познавали. Групу »Nice« видео сам само једном. И последње вечери наших заједничких наступа, док смо се припремали за концерт, одједном смо Кејти ја почели да свирамо. И већ после неколико акорда схватили смо да одлично »звучимо« и то је било довољно да већ сутра-

дан Емерсон обавести своју групу да је напустио. Исто сам учинио и ја. Одлучили смо да пронађемо бубњара и покушамо као трио. Међутим, кад смо се вратили у Енглеску, схватили смо да то није нимало лако. Нудили су нам се многи, међу њима и Миџ Мичел, члан групе Џими Хендрикса, али ми смо тражили више — праву личност. И кад смо већ изгубили сваку наду, сетили смо се бубњара Карла Палмера из групе »Атомик Рустер«. Једва смо успели да га пронађемо и одмах смо га позвали да пробамо заједно. После трочасовног музицирања било је јасно да смо добили што смо тражили. Све је било договорено осим назива групе. Између хиљаду предлога и комбинација одлучили смо се за најједноставније име састављено од наших презимена.

Како је настала група EMERSON, LAKE and PALMER. После четири месеца непрекидног вежбања, већ на првом наступу у једном клубу три пута су враћани да свирају на бис. Био је то најбољи знак да је необичан сусрет Емерсона и Лејка уродио плодом и да су млади широм света добили нове мајсторе својих инструмената. До сада је група одржала низ концерата широм света, а сада се воде преговори да се крајем ове или почетком идуче године представи и нашој публици.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

Једна од најпопуларнијих песама овога лета била је свакако композиција »Моја Ане броји дане« у интерпретацији вокално-инструменталног састава »Либертас« из Дубровника. Симпатичан текст, занимљива мелодија и одлична интерпретација састава који је на Сплитском фестивалу забавне музике добио награду стручног жирија за извођење, учинили су од песме прави хит.

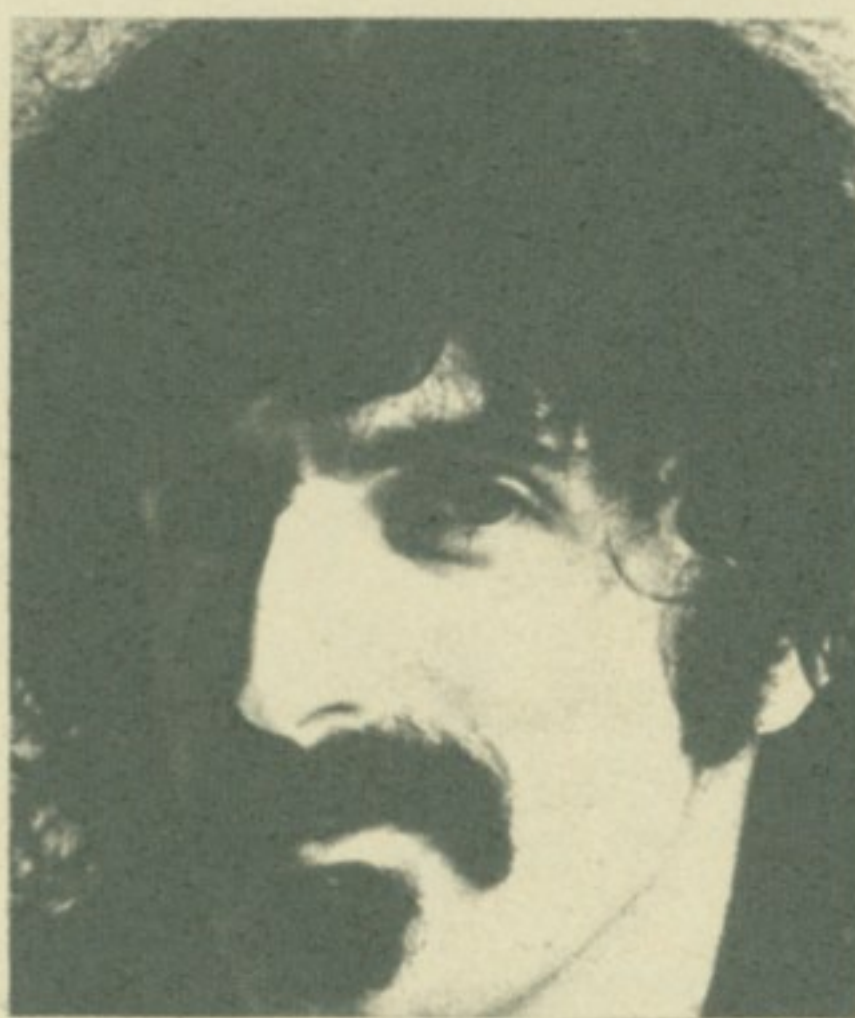
гичан текст, занимљива мелодија и одлична интерпретација састава који је на Сплитском фестивалу забавне музике добио награду стручног жирија за извођење, учинили су од песме прави хит.

МОЈА АНЕ БРОЈИ ДАНЕ

Текст: Стјепан Бензон
Музика: Ђело Јусић
Изводе: ВИС »Либертас«

На кантуну кућа стоји,
мала кућа, људи моји,
у њој Ане дане броји,
ноћи броји, људи моји.
На кантуну броји Ане дане, ноћи
када ћу је просит доћи.
Мени се је обећала
све то знаде наша гала.
Броји дане, броји уре,
изнад своје балатуре.
Моја Ане броји дане,
дан винчања да јој сване.
Мени се је обећала
све то знаде наша гала,
све то знаде наша гала.
Броји Ане дане, ноћи,
кад ће сви честитат доћи
бит ће ића, биће нића,
мојој Ани свиће срића.
Броји Ане дане, ноћи,
кад ће сви честитат доћи.
Бит ће ића, биће нића,
мојој Ани свиће срића.

ДОЛАЗИ ФРЕНК ЗАПА

Прва међународна сајамска изложба посвећена музичкој индустрији одржаће се у Загребу од 20. до 23. новембра под називом In-

terdisc. У оквиру пратећих манифестација међународног салона плоча једно вече биће посвећено и поп-музици. Загрепчанима, гостима из земље и иностранства, у Дому спортова на Трешњевни представиће се и чувени Френк Запа са својом групом »Mothers of inventions«. Незаборавно вече присутнима гарантује изванредно режиран шоу екстравагантног Запа и његових другова. До сада је овај музичар у неколико наврата гостовао у суседној Италији и Аустрији, али никад још није био и наш гост. Сада се указала прилика да после издавања првог Запиног албума код нас (»Apostrophe«) видимо »на живо« још једну звезду светске поп-сцене.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће плоче: CREAM — Wheels of fire (2 III), PINK FLOYD — Medce, Mahavishnu orchestra — Inter mounting Flame, Tangerine dream — Phedra, Mike Oldfield — Tubular Bells, UFO — Fly ing итд. Осим плоча продајем доста постера и неколико популарних мајица.

Слободан Миловановић,
Ул. 7. јули 7/5
11300 Смедерево

ОЛИВЕР МАНДИЋ

Познати београдски клавириста и оргуљаш Оливер Мандић, некадашњи шеф групе »ОЛИВЕР«, у последње време наступа са »Поп-машином«, али у исто време и вредно ради на реализацији свог

првог албума који ће носити назив »Кадинача«. Наиме, двадесет трогодишњи Оливер компоновао је музику на текст истоимене поеме песника Славка Вукосављевића посвећене Радничком батаљону који је изгинуо на Кадиначи 1941. године храбро бранећи одступницу Врховном штабу који се повлачио из Ужица. У реализацији плоче, поред чланова групе »ОЛИВЕР«, учествоваће и наши најбољи рок-музичари. Аутор Оливер Мандић очекује од њих да дају свој пун удео чиме би домаћи цез на најбољи начин нашао своју праву улогу. На крају, верујући у Оливерове способности и таленат, можемо већ сада

рећи да ће домаћа поп-сцена до краја ове године бити обogaћена једним вредним музичким остварењем.

ПОЋИТЕ НА ИСТРАЖИВАЧКО ПУТОВАЊЕ У ПОЗНАТИ СВЕТ НЕПОЗНАТОГ

ПРИРОДА-ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

— хиљаду чуда природе —

ЧУДЕСНЕ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ ОПИСАНЕ У ОВОЈ КЊИЗИ ЧЕКАЈУ ДА ИХ ОТКРИЈЕТЕ

Ова изванредно опремљена књига, са 600 илустрација у боји, од којих су многе бисери уметничке фотографије, мирне душе могла би се назвати ИЛУСТРОВАНОМ ЕНЦИКЛОПЕДИЈОМ ПРИРОДЕ.

Разумљивим и занимљиво писаним текстовима, заснованим на најновијим сазнањима биологије, ова је књига јединствени водич кроз живописни и шаролики живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству.

Ова не свакидашња књига увешће вас у тајне природе и сазнаћете шта се све догађа:

- у тишини морских дубина
- у пустињи
- у прашуми
- у тундри
- у поларним областима
- у четири годишња доба — пролеће, јесен, лето и зиму
- шта значи вода као основни услов и покретач живота
- како циноски прашумски цветови опојног мириса служе као зајке
- како су велике природне грађевине изграђене од ситних корала
- како говоре пчеле
- да је гепард најбржа животиња — достиже брзину 100 км на час
- да је плави кит највећа животиња свих времена, са срцем од 600 кг

Сазнаћете и низ других занимљивости које је могло да открије само електронско око фото-апарата.

КЊИГА ЋЕ КОРИСНО ПОСЛУЖИТИ И СВИМ УЧЕНИЦИМА јер ће им унапред олакшати учење и побудити интересовање за проширивање знања, а **НАСТАВНИЦИМА И ПРОФЕСОРИМА** као користан приручник за припремање наставе или у току саме наставе.

Књига је штампана ћирилицом на 480 страна, великог енциклопедијског формата, богата технички опремљена, у тврдом повезу с пластифицираним заштитним омотом, са 600 илустрација у боји, схема, цртежа и индексом на крају књиге.

ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 400.— ДИНАРА. Може се купити за готово или на отплату. **ЧИТАОЦИ ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА УЖИВАЈУ ПОПУСТ ОД 20%,** тако да књигу добијају за 320.— динара. Износ ће платити поштару када приме књигу — паузећен.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ ДОБИЋЕ КЊИГУ ЗА 400.— ДИНАРА, с тим што ће наведени износ отплаћивати у 8 редовних месечних рата по 50.— динара, после пријема књиге, рачуна и уплатница. **ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.**

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КЊИГУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића Марка 9.

НАРУЧБЕНИЦА

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ“, Београд, Краљевића Марка 9.

Овом неопозиво купујем књигу „ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА“ **ЗА ГОТОВО** — по повлашћеној цени од 320.— динара. Уплату ћу извршити приликом пријема пакета од поште — паузећен. **НА ОТПЛАТУ** — по цени од 400.— динара, који ћу износ платити у 8 редовних месечних рата по 50.— динара, почев од 1975. године.

Прву рату платићу поштару када ми донесе књигу.

(непотребно прецртати)

У случају спора принајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Презиме и име _____

Занимање _____ Пошт. број и место _____

Адреса стана _____ Назив и адреса радне организације _____

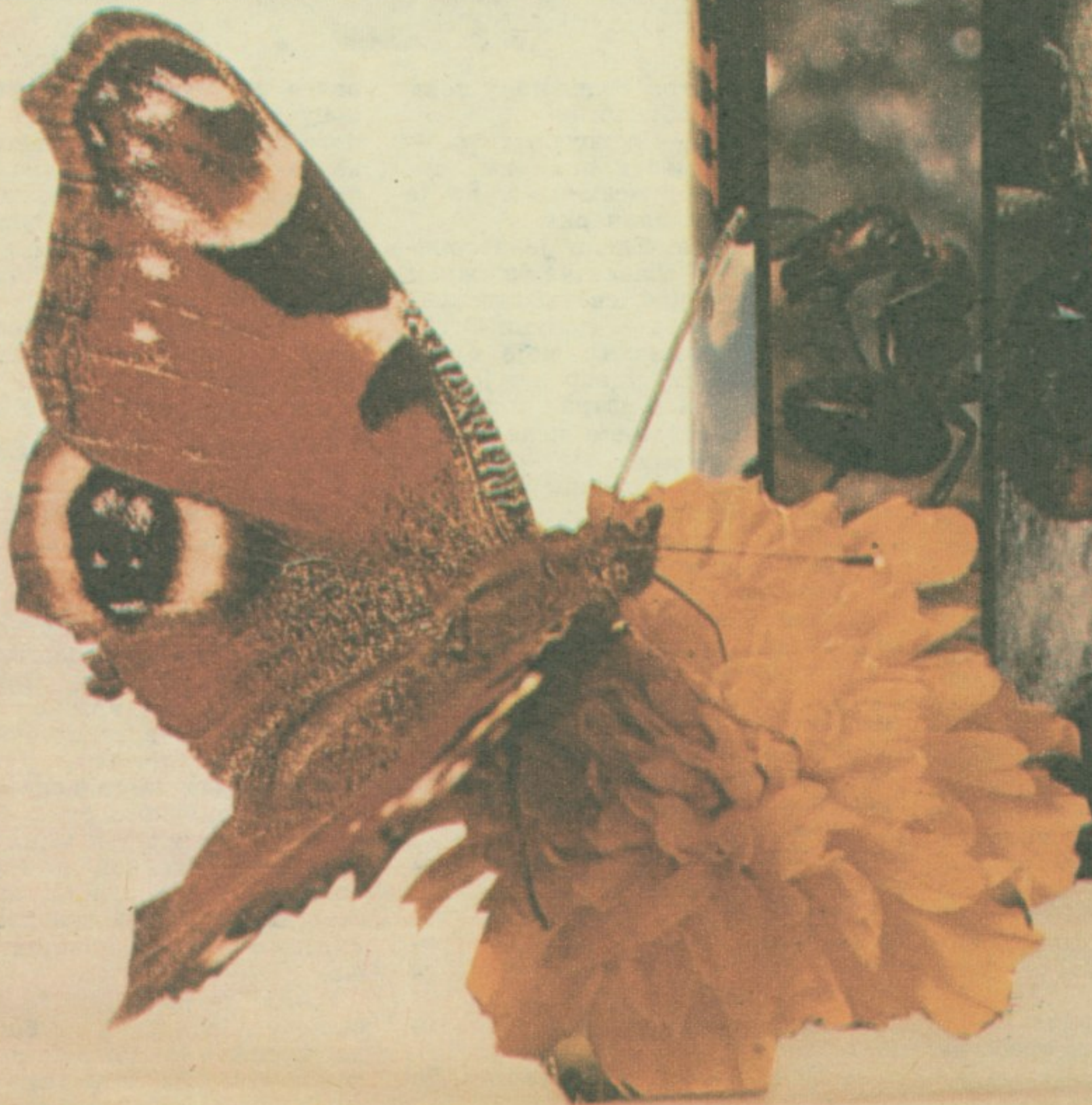
Овера запослења за купце на отплату _____ Купац _____

(печат и потпис овлашћеног лица) _____ (својеручни потпис) _____

Бр. л. карте _____ Издао је од СУП-а _____

Наручбеница са овером само при куповини књиге на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

ПРИРОДА ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

Робот који је личнио на мене

Снејдова „Роботорама“ је неугледна радница на Булевару КВ-22, близу раскрснице Ухуру у предграђу Њујорка. У излогу се налази оно што бисте на таквом месту и очекивали — неколико хуманоидних робота у природној величини и са слећеним смешком на уснама, а све у стилу: „Сви-смо-спремни-да-вам-служимо-и-у-ваш-дом-унесемо-дашак-елеганције-старог-доба.“

Прошао сам кроз предњи део радње и ушао у радионицу која је изгледала као непријатна мешавина кланице и дечије собе неког дина: било је ту сијасет глава, руку, ногу и осталих делова тела који би деловали невероватно верно да из њих нису вириле разне жице и завртњи.

Снејд ме поздравља ословивши ме мојим измишљеним именом, али ни његово име није било нимало истинитије. Обојица смо прибегли истом трику да бисмо се заштитили — посао у који смо се упустили није био дозвољен. Снејд ме одмах одведе у угао у коме се налазио робот с тканином пребаченом преко главе. Једним драматичним покретом, као да открива неки споменик, Снејд скину тканину са главе робота...

Није довољно рећи да је робот личио на мене. Он не само што је био моја сушта слика и прилика, он је без икакве сумње био ја. Имао је истоветну косу и кожу, младеже на одговарајућим местима... Готово сам се уплашио кад сам угледао тако савршеног двојника, па зато брже-боље платих Снејду и рекох му да испоручи робота на моју адресу. За сада се све одвијало према плану.

Пошљено

испљаниран животи

Станујем у Петој горњој вертикали Менхетна, а канцеларија ми је у стану. Овако скуп стан могу себи да дозволим зато што сам међупланетарни трговачки путник. Продајем и купујем ретке врсте минерала.

Као и сваки други човек који настоји да се одржи на положају, придржавам се тачно утврђеног плана. Највише времена ми одузима посао. Пријатељима посвећујем два сата недељно, девојци са којом се тренутно забављам три сата, а у доколици проводим два часа. Успављивач подешавам на 6,80 часова ноћног одмора, а исто време користим и за памћење стручне литературе у сну, наравно уз помоћ хипнокомпјутера.

Све што чиним испланирано је до најситнијих појединости. Стручњаци фирме „Потпуни животни план“ израдили су ми још пре више година исцрпан нацрт живота у облику избушених картица. Свежањ картица стајио сам у свој компјутер, а нацрта се и

данас придржавам. Наравно, у случају болести, рата и елементарних непогода могуће су извесне исправке и допуне у плану. Одлучио сам да се оженим када напуним 32,60 година и то посредством брачног саветовалишта „Гарантована слога“. Управо у то време се и догодило нешто сасвим непредвиђено.

За време једног од часова намењених доколицењу отишао сам на венчање свог блиског пријатеља. На забаји сам се упознао са дражесним бићем по имену Елеин. Ератио сам се кући ошамућен и наредних дана ми се у свести непрекидно јављао њен љупки лик. Изгубио сам апетит и почео да патим од несанице. Компјутер је проверио потребне чињенице и саопштио ми да ми се вероватно спрема нервни слом, али да има највише показатеља да сам се заљубио.

Шта је то удварање?

Нисам био нарочито незадовољан оваквим резултатом. Бити заљубљен у будућу супругу могло би да се покаже као користан начин за успостављање добрих односа са партнерком.

Ангажовао сам фирму „Гарантована дискреција“ да провери начин живота моје Елеин и на основу њиховог извештаја закључио да одговарамо једном другом. Затим сам затражио услуге познатог проводације Срећковића чији се задатак састојао у томе да запроси девојку и среди остале формалности.

Уважени Срећковић ми се вратио са лошим вестима:

— Млада дама је изгледа присталица старих обичаја — поче он, — Она очекује прописно удварање.

— А од чега се тачно састоји та делатност? — упитах ја радознао.

— То практично значи да ћете морати да јој видеофонирате и закажете састанак — објасни ми Срећковић. — Мораћете да је изведете на вечеру и забаву, и тако даље.

— План ми не оставља нимало времена за тако нешто — побуних се ја. — Али ако мора баш тако да буде, могао бих да уклопим тај издатак у дневни програм за идући четвртак, негде између 9 и 11 часова увече.

— Одлично! — узвикну Срећковић задовољно. — То ће бити добар почетак.

— Почетак? — изненадих се ја. — Колико вечери уопште треба да утрошим на удварање?

— ПРИСТАО
САМ НА СТА-
РОМОДНО
УДВАРАЊЕ,
АЛИ КАДА ЈЕ
КУЦНУО ЧАС
НИСАМ ЗА
ЊЕГА ИМАО
ВРЕМЕНА.
НА СРЕЋУ
ИЛИ НЕСРЕ-
ЋУ, УСПЕО
САМ ДА
НАЂЕМ
РЕШЕЊЕ.

— Најмање три недељно, у току два месеца — објасни он.

— Којешта! — рекох љутито. — То значи да млада дама има сувише слободног времена и да је вероватно беспосличарка.

— Ни говора. Елеин је затрпана послом и обавезама а живи према плану као све образоване особе нашег доба — допуни Срећковић опис личности моје будуће. — Међутим, удварање је нешто што сна сматра питањем принципа и без њега неће ни да чује за брак.

Током првог наредног сата доколице размишљао сам о овом неочекиваном проблему. Постојале су само две могућности за његово решавање: прво, могао бих да одустанем, што ми никако није одговарало, и друго, могао бих да се повинујем Елеинином хиру и да за време потребно за удварање изгубим око 17 процената прихода, проводећи у међувремену вечери на начин који сам сматрао неплодним, луцкастим и досадним.

Укратко, оба решења чинила су ми се неприхватљивим.

Ударих бесно песницом по столу, а један од мојих робота-секретара, Џон, журно уђе у собу и упита:

— Нешто није у реду, господи-не?

— Џоне, — рекох полако. — Да

бројем 12 из персонализоване серије од укупно 24 примерка. Никад не бисте могли да помислите како није прави човек да на челу и шакама није имао званичне печате у складу са прописима. Посматрао сам га замишљено, а онда ми сину одлична идеја:

— 'оне, — рекох полако. — Да ли знаш ко производи најбоље персонализоване роботе у само једном примерку?

— Снејд из „Роботорама“ која се налази на Булевару КВ-22, у предграђу Ухуру, Њујорк — рече Џон као из пушке.

И тако је Снејд пристао да конструише за мене робота без прописаних ознака. Морао сам да платим огромну своту за робота који би био моја слика и прилика, али то ми је одговарало: имао сам пуно новца, а нимало слободног времена. Тако је све почело...

Послат пнеумо-експресом, робот је већ био у мом стану када сам стигао. Укључио сам га и одмах

почео да му дајем упутства помоћу компјутера који је снабдео потребним подацима његове траке са меморијом. Затим сам убацио избушену картицу са појединостима о удварању директно у меморију робота и почео да вршим пробе. Резултати су били бољи него што сам очекивао. Раздраган, одмах сам видеофонирао Елеин и заказао јој састанак већ за исто вече.

Једна личност — два шела!

Преостали део дана посветио сам нагомиланим пословима, а у осам увече послао сам Чарлса II, како сам га од милоште назвао, на борбени задатак. Потом сам мало одремао и вратио се послу.

Чарлс II се вратио тачно у ponoћ као што је било планирано. Нисам морао да га испитујем како је било, пошто су сви догађаји били снимљени минијатурном камером скривеном у левом оку робота. И тако сам на миру, али са извесном нелагодношћу, посматрао и слушао почетак удварања.

Наиме, цела акција је била сувише успела. Робот је био ја, све до најситнијих појединости, чак и до начина на који процишћава

грло пре него што проговорим. Верујте ми на реч, помало сам се и забринуо због те истовестности, али сам у суштини ипак био задовољан. Пошло ми је за руком да остварим дневни сан човека: једна личност, а два тела! Ко би могао на то да се пожали и ко би могао да захтева нешто више од тога?

Проводили смо дивне вечери, сви заједно! Још памтим прву препирку са Елеин. Како је само била љупка у својој женској тврдоглавости! А тек како смо се касније нежно измирили!

Морам да признам да сам у филмовима о „себи“ и Елеин уживао више него што би то на први поглед изгледало оправдано. Али ко би у таквој ситуацији био у стању да се одупре слатком искушењу да у исто време буде и глумац и публика?

Драма са Елеин развијала се у правцу који ме је прилично изненадио. Наша љубав добила је размере какве ни у сну нисам

П није било ни од корова. Отказах све пословне састанке и као без душе одјурих код Елеин.

Сан или јаба

— Чарлсе! — ускликну она када ме је угледала. — Какво неочекивано задовољство!

Уђох у стан лежерно, настојећи да сачувам свој мир док не сазнам шта се у ствари догодило.

— Неочекивано задовољство? — понових ја њене речи. — Зар ти нисам синоћ поменуо да ћу можда свратити на доручак?

— Могуће је да јеси — узврати моја обожавања. — Истину за вољу, сувише сам била очарана нашим састанком да бих то запамтила.

— А откуд ти идеја да синоћ пијеш шампањац из моје чизме?! — узвикнух ја у намери да је збуним.

— Па само сам мало сркнула — узврати она мирно.

— Елеин, шта си ти синоћ уопште радила? — урликнух љубоморно.

Елеин се мало трже, а затим узврати:

— Знаш, драги, морам нешто да ти признам, доиста, сам прижељкивала старински начин удварања, али кад је кудуо час никако нисам могла да га уклопим у свој план. Зато сам се обратила врло искусном конструктору робота који се зове Снејд и... Зашто се смејеш?

— Па и ја теби морам нешто да признам — рекох гушећи се од смеха. — И ја сам користио Снејдове услуге!

— Чарлсе! — узвикну Елеин пренеражено. — Ти си слао робота да ми се удвара?! Како си само могао?

— Мислим да ни ти ни ја немамо права да се жалимо — приметих. — Да ли се твој робот синоћ вратио кући?

— Не — одговори Елеин. — Мислила сам да сте Елеин и ти...

— Никад је нисам ни видео — узвратих ја. — Наши роботи су се заљубили једно у друго и заједно побегли, али нас двоје треба да се договоримо шта да радимо без обзира на њих. Предлажем ти да се што пре венчамо.

— Добро, Чарлсе, — промрмља моја драга пољубивши ме.

А затим нас двоје почесмо нежно и пажљиво да усклађујемо своје дневне, недељне, месечне и годишње планове.

★ ★ ★

Искуство са роботима навело је Елеин и мене да видимо да смо постали суперспецијализовани, а да занемарујемо ситна задовољства. Зато сада сваког дана одвајам још један сат (укупно седам недељно) да бисмо, једноставно, били заједно. Пријатељи нас сматрају романтичним будалама, али ако!

Морам само још нешто да додам. Елеин се једне ноћи пробудила сва уплакана. Сањала је ужасан сан о томе да су Чарлс II и Елеин II у ствари прави људи који су избегли нељудски начин живота на Земљи да би пронашли неки срећнији свет. Нас двоје смо у њеном сну били роботи које су Елеин и Чарлс оставили за собом, програмирање да верују како су заправо људи!

Објаснио сам Елеин да је то бесмислица. Требало ми је много времена да је у то убедим, али сам коначно успео. Међутим, сада морам да прекинем писање — ових дана имам много посла са робо-психијатрима.

Да ли сте можда ви чули за неког доброг?

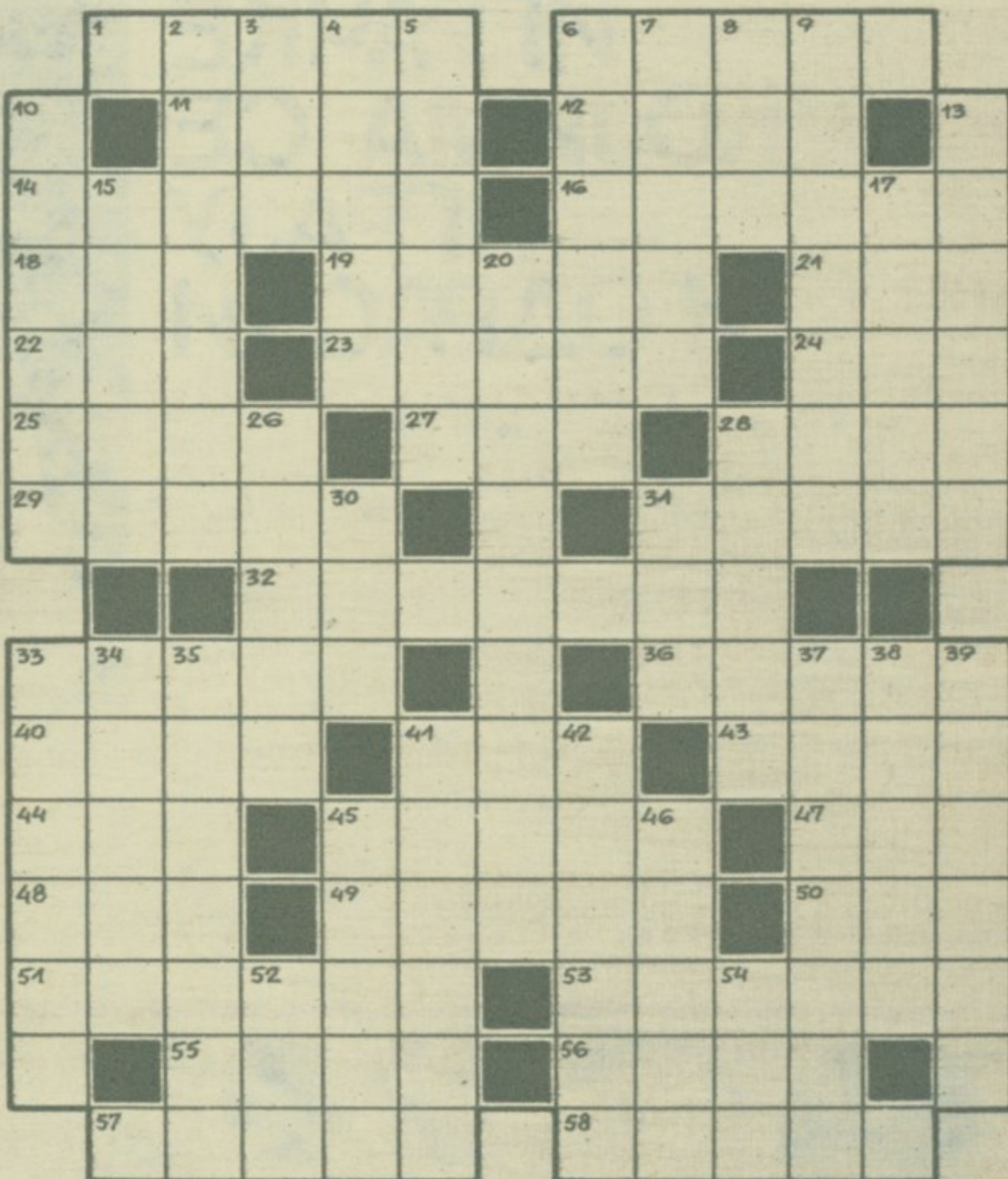
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) пропагандни листић, 6) побуда, повод, 11) градски весељак, 12) град и лука у Алжиру, 14) спортски учитељ, 16) врста кита, 18) речна и морска животиња, 19) цитат, 21) врста папагаја, 22) ултракратки таласи, 23) душа, дух (лат.), 24) енглески филозоф (Џон), 25) геолошко доба у развоју Земљине коре, 27) име глумице Жирардо, 28) француски писац („Три мускетара“), 29) летописи, 31) радио-локатор, 32) знак за обележавање напласка (мн.), 33) разред, 36) учесник у трци, 40) београдски позоришни глумац (Морис), 41) троцифрен број, 43) Ужичанке, 44) старамера за тежину (мн.), 45) велика руска равница, 47) уметност (лат.), 48) немачка фабрика аутомобила, 49) ужас, страх, 50) мађарски шаховски велемајстор, 51) град у Македонији, 53) женско име, 55) један жетинар (мн), 56) леоско подручје, 57) горњи део куће, 58) скупочени украсни предмет.

УСПРАВНО:

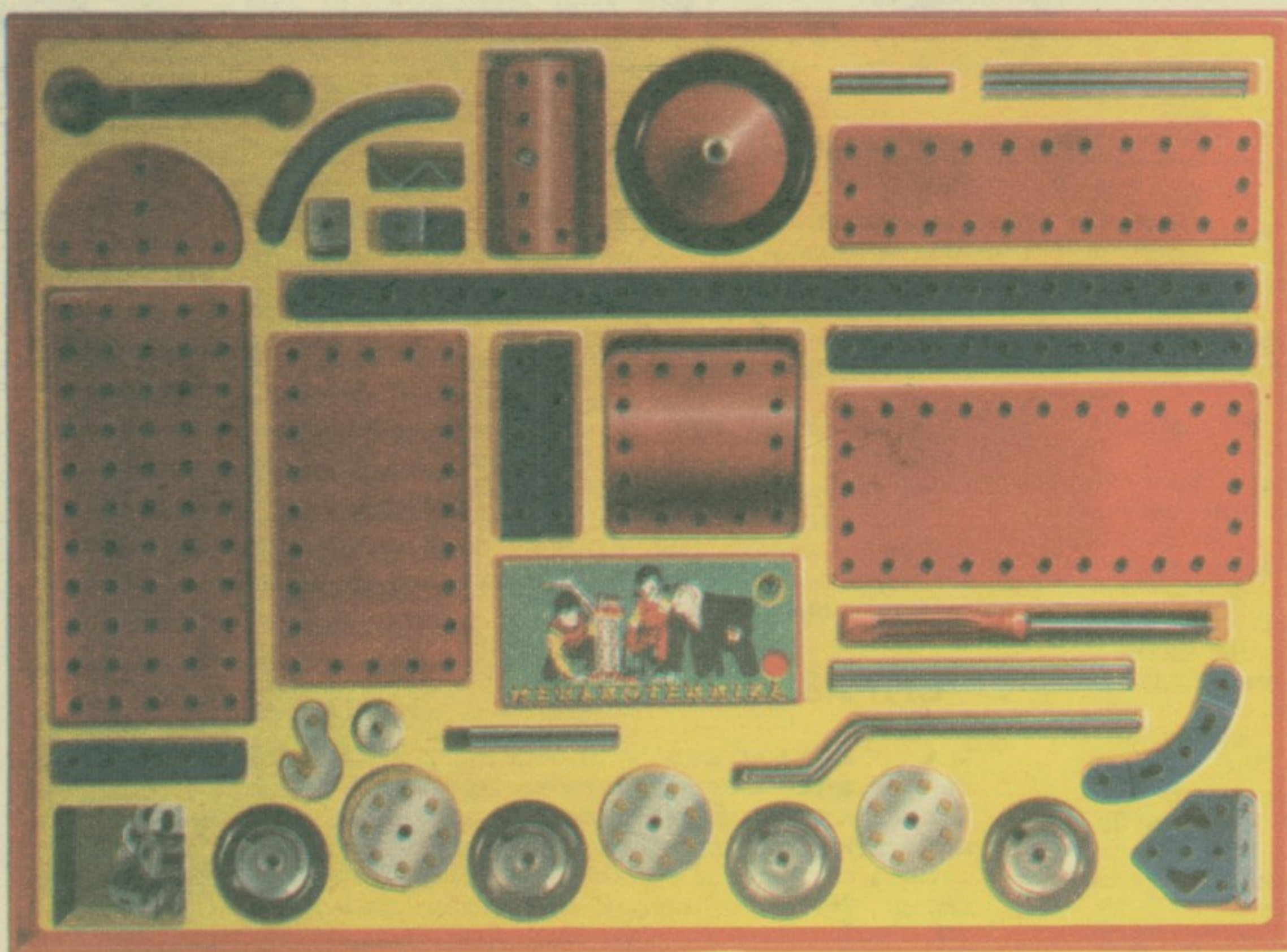
2) Софоклова трагедија, 3) боја лица, 4) борилиште, 5) наша река, 6) једностран математички израз (мн.), 7) врста морске рибе, 8) пустиња у Индији, 9) онај ко је неспособан за рад, 10) противца неког флуида, 13) ормар у зиду, 15) северноамеричка животиња скупоченог крзна, 17) укус, 20) познато оружје с Дизелер запада, 26) речни рибари, 28) оријентални музички инструмент, 30) летовалиште на Кварнеру, 31) Радио-телевизија Титоград (скр.), 33) дрвене ципеле, 34) лијечник, 35) широка улица с дрворедом, 37) вулкански отвори, 38) град у Северној Америци, 39) шизотражије, 41) ступањ, 42) јаког мириса, 45) страво женско име, 46) марка часовника, 52) бугарска новчана јединица, 54) средство за лакирање.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) пожртвованост, о, д, 16) редар, н, у, 11) дар, 13) пчела, 14) орт, 16) адем, 18) Ели, 19) слик, 20) набор, о, 22) Атика, н, 23) алат, 25) слон, л, 26) кец, 28) зрице, 29) Аро, о, 31) Бра, 32) екс, а, 33) Ела, 35) аванс, 36) НИП, л, 38) Нада, 40) Анда, е, 42) ората, н, 45) Топић, 47) Куга, 48) сам, 50) Мали, 51) тор, 52) сарај, 54) Ман, р, а, 55) испра, е, а, 56) администратор.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукосав Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу ишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

МЕХАНО-состављанка

Техничка играчка с новим и савременим варијантама. Спада у врсту поучно-техничких играчака и ради се у више варијанти те одговара дечацима и девојчицама свих узраста. Забавно-васпитне предности уврстиле су је у врло тражене играчке. Направљена је тако да упоредно с играчким развија смисао и машту за конструисање и практично схватање техничких проблема.

Са састављанкама је могуће на једноставан начин направити најразличитије моделе који помажу развоју умних способности, истрајности у раду и самосталном извођењу сопствених замисли или планова.

Широк асортиман састављанки омогућава избор за одговарајућу старост деце. Свако се може одредити за ону врсту која му највише одговара.

Према варијантама, кутије се састоје из различитог броја делова (од 69 до 245). Опремљене су проспектом који приказује разне моделе, као и попис делова појединих кутија. Произвођач Механотехника из Изоле за младе конструкторе, техничаре и инжењере, производи и допунске кутије са производима које својим садржајем пружају могућност за озбиљан рад.

Све МЕХАНО-састављанке паковане су у кутијама, а делови прикладно упаковани и прегледани.

ДЕЧЈЕ ИГРАЧКЕ КОЈИМА СЕ ИГРАЈУ И ОДРАСЛИ

МЕХАНОТЕХНИКА — 46310 ИЗОЛА ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем играчку (заокружити број), коју ћу платити поштару при преузимању:

1. Арт. Е 182 Електропионир	150.— дин.
2. Арт. Ц 010 Механо 2	85.— дин.
3. Арт. Ц 010 Механо 3	118.— дин.
4. Арт. Ц 010 Механо 4	180.— дин.
5. Арт. Ц 010 Механо 5	265.— дин.
6. Арт. Ц 010 Механо 6	300.— дин.

АДРЕСА: Име и презиме _____

Улица и број _____

Пошт. бр. _____ Место _____

ЕЛЕКТРО ПИОНИР

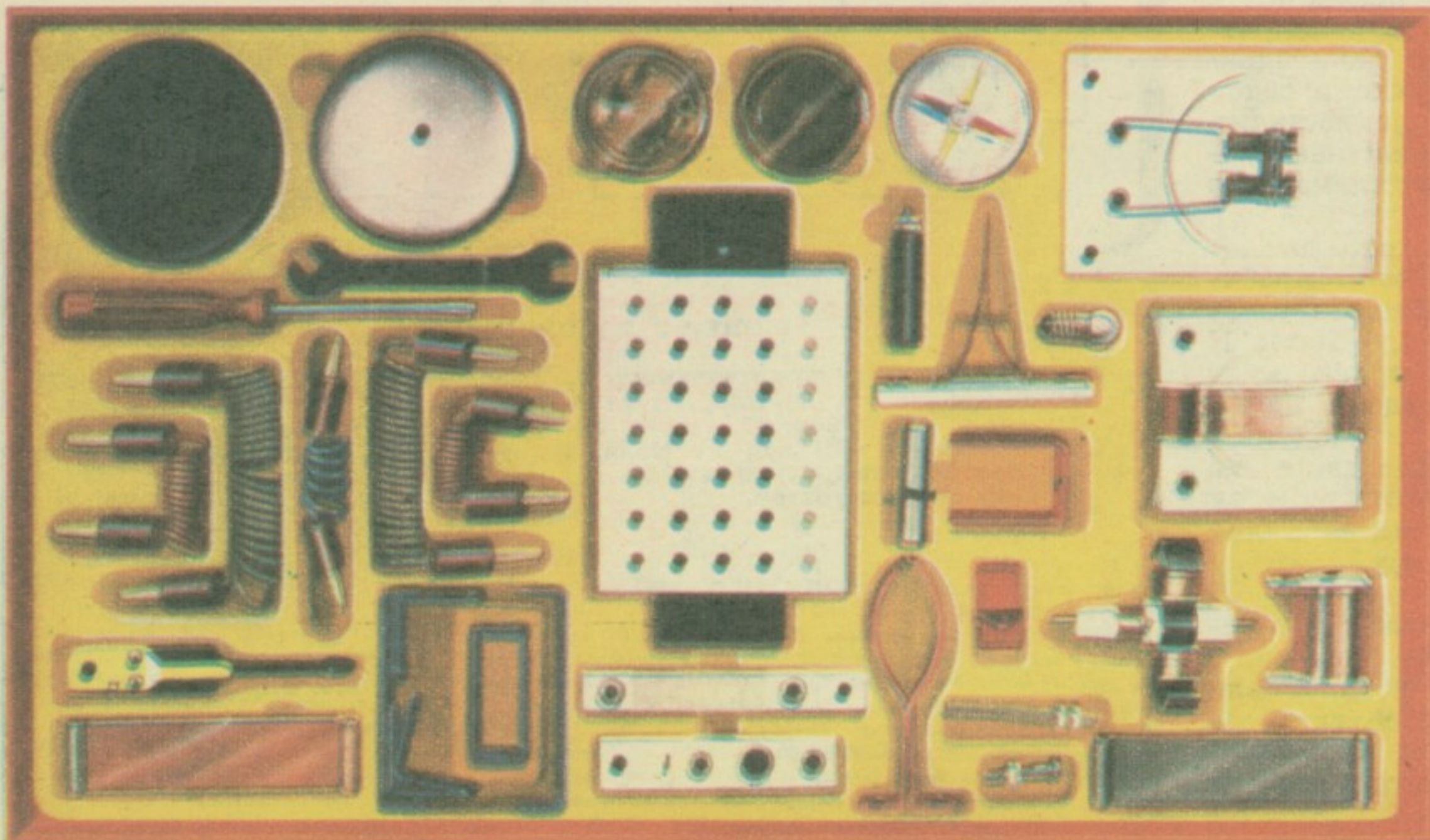
Збирка која је намењена деци од 10 до 15 година а погодна за групни и појединачни рад.

То је техничко-поучна играчка и служи као помагало за технички одгој. На једноставан и привлачан начин открива деловање основних електротехничких закона.

Електропионир нуди много могућности за корисну и привлачну игру. За основно знање, које се данас тражи из подручја електротехнике, он је неопходан, нарочито за оне којима је електротехника страст. Од 47 саставних делова и прибора, помоћу електропионира могуће је извршити праве пробе из подручја електротехнике и магнетизма. У посебном упутству, које је приложено уз комплет, педагошки је обрађено 160 проба, од којих је свака за себе занимљива и пружа младом техничару задовољство. Сви они који су описани у упутству безопасни су и предвиђени за напон од 4.5 V. Мора се водити строго рачуна приликом оних проба у којима се употребљавају плави камен и сумпорна киселина, па зато их с овим хемикалијама треба вршити само уз присуство наставника или родитеља. Од статичког електрицитета и магнетизма могу се открити Волтова открића, направити Лекланшеови елементи, Вагнерова клатно које аутоматски прекида или укључује струјни ток, преко електромагнетизма све до израде генератора и електромотора.

Збирком електропионир, ове пробе је лако и једноставно урадити, а они који ураде све (из ове збирке) сазнају да је електрична енергија свуда присутна и неопходна човечанству.

Збирка сједињује научно, корисно и забавно.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

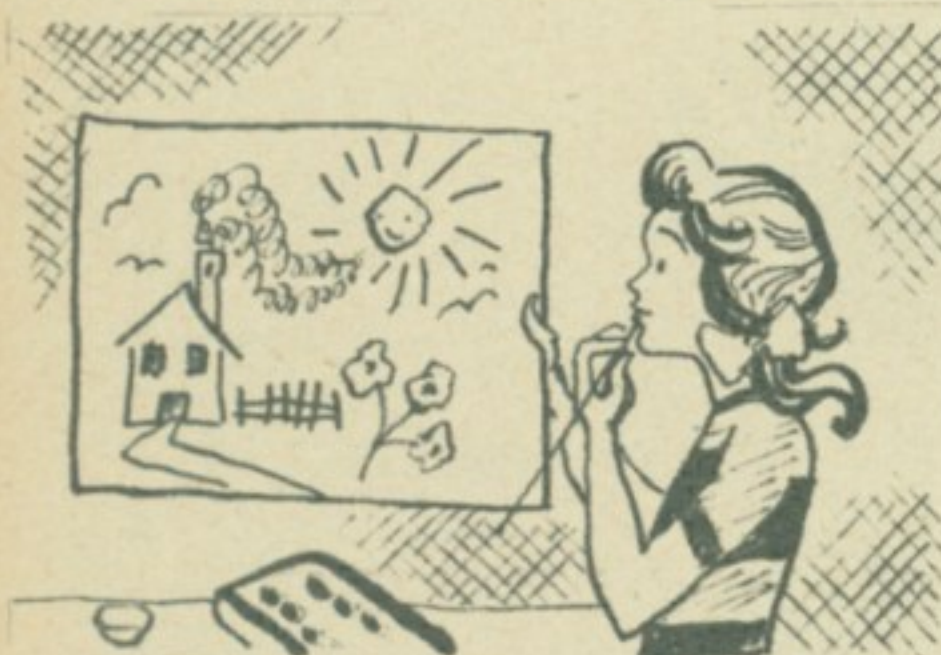
Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ШТА ЈЕ КИЧ?

Насликала сам једну слику и показала је мојим пријатељицама. Оне ми кажу да је најобичнији кич. Шта значи та реч и да ли

да се увредим после њихове изјаве? Молим те да не објавиш моје име и адресу.

М. П. — Ваљево

Не треба да се љутиш на своје другарице што су рекле шта мисле о твојој слици. То само може да ти користи у будућем стварању јер савети других често могу да буду корисни.

Иначе, реч кич означава дело које нема уметничку вредност а које одговара укусу широке публике. Оно има за циљ да јефтиним средствима изазове уметнички ефект. Сам назив је потицао из Немачке и добио широко значење. Тако се та реч употребљава за све оно што је лажно лепо, лажно узвишено или лажно вредно, затим за све јефтино у књи-

жевности, сликарству или архитектури. Иначе реч је настала од енглеске речи skech, која је у минхенским уметничким круговима око 1875 године употребљена у смислу: и безвредна и рђава уметничка слика.

НИЈЕ БОЛЕСТ

Приметио сам да ми изјутра коса опада. Да ли је то нека болест и колико уопште има власи на глави?

Зоран Поповић,
Суботица

Не треба да бринеш јер дневно опадне и 40 власи а у пролеће и више. Док се чешљаш немој да употребљаваш густ чешаљ, већ

снај направљен од кости или четку од природне длаке.

Длаке су творевине кожног покривача и налазе се готово по це-

лој кожи, сем на длановима, табанима и прстима. На једном квадратном сантиметру темена има око 170 длака, на потиљку 132, на челу 123 а на слепоочницама 23. На целом телу има око 80.000 длака. Број зависи и од боје, тако да плавих власи има више јер су тање. Коса „живи“ од 2 до 4 године, трепавице 3—4 месеца, а длака на глави је 50—150 микрона.

ЗРИКАВЦИ ЧУЈУ НОГАМА

Интересује ме да ли бубе имају уши јер сам приметила да се плаше када поред њих нешто шушка.

Ангелина Симић,
Сомбор

Добро си приметила. Инсекти имају органе чула слуха. Они се називају тимпаналним органима и развијени су само код оних инсе-

ката који могу да производе звуке. Тако, на пример, правскирици (зрикавци, скакавци...) не реагују на честе и једноставне тонове али су способни да осете шумове или звук који подсећа на цврцање.

Један пар таквих органа смештен је код скакаваца на првом трбушном сегменту, а код зрикаваца на коленима предњих ногу где се налазе два уздужна отвора. Они воде у два бубња који изгледају као кесе. Унутрашњи зидови тих удубљења окренути су један према другом, веома су танки и представљају бубње опне. Између њих је шупљина која служи као резонатор. Чулне ћелије су приљубљене уз ту шупљину и бубњу опну.

ТРАЖИМО, МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО...

Имам доста старих „Забавника“ које желим да поклоним јер немам где да их држим. Заинтересовани нека се јаве на следећу адресу:
Снежана Стоичковић, Улица Крушевачка република 66, 92400 Струмица

Молим читаоце „Забавника“ да ми пошаљу бројеве овог листа који ми недостају: 615 719, 800, 843 и 876. Унапред захвална

Ивана Ђурђановић, Вардарска бр. 12/III, 18000 Ниш

Мењам поштанске марке и разгледнице за значке. За сваку дајем по пет марака или разгледница. Молим оне који се интересују да ми прво пошаљу писмо и опишу значку

Гордана Микулић, Алексе Шантића бр. 38, 79463 Груде

Идем у IV разред основне школе и поред свих активности хоби ми је скупљање поштанских марака. Имам их доста и желим да их мењам са твојим читаоцима.
Драгана Бурић, Доле Рибара 3/15, 18000 Ниш

Имам све бројеве „Забавника“, од првог до последњег, Желим да их продам по повољној цени.
Владислав Шлехта, Саве Коначевића 68, 11000 Београд

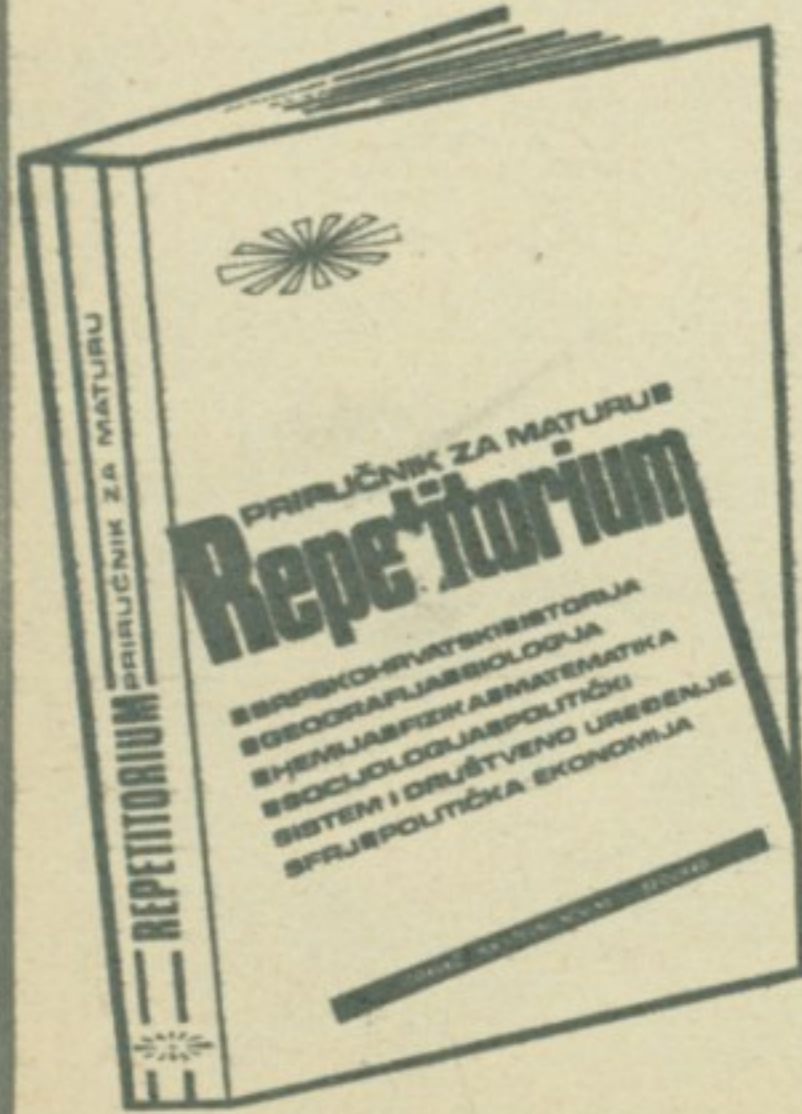
Желим да продам комплет „Забавника“ од броја 836 до 1064 по цени од 1 динар по комаду као и неке сингл и лонг плеј плоче.

Зоран Богдановић, Трг младих бр. 1/II, 37000 Крушевац

Сакупљам стари новац а неке примерке желим да продам: два из 1277. године, два из 1895. године, један из 1900, и још доста других.

Сеад Перча, С. Грђевац, 71300 Високо

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЦП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“.

Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 80 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 250 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 40 динара за сваку књигу!

АКО
УОПШТЕ
МИСЛИМО
ДА НЕКУД
ИДЕМО...

... УЈКА МИКИ
БИ МОР'О ДА
УСТАНЕ...

... ПРЕ
НЕГО ШТО
ЗАСПИ!

МИКИ, МИСЛИШ ЛИ ТИ
УОПШТЕ ДА НАС
ВОДИШ НА ИЗЛЕТ!

НЕГО!

ПРИПРЕМИТЕ
ВИ КЛОПУ, А ЈА
ЋУ КОЛА!

ХРАНА
ЈЕ ВЕЋ
СПАКОВАНА!

ЕВО ДИВНОГ МЕСТАНЦА
ЗА КАМПОВАЊЕ!
ТУ ЋЕМО СТАТИ!

КУД ЋЕШ БОЉЕ... ДРВЕЊЕ,
ТРАВИЦА, РЕЧИЦА!

ЗНАШ, МНОГО МИ ЈЕ МИЛО
ШТО ЈЕ УЈКА МИКИ ПРИСТАО
ДА СЕ ПОКРЕНЕ ИЗ СВОГ
ДВОРИШТА!

А ЗАШТО
ДА НЕ
ПРИСТАНЕ...

ОН ЈЕ ПРАКТИЧНО ЈОШ
У СВОМ ДВОРИШТУ!